

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Iveta Ráčková

**Právo společníka na informace ve společnosti
s ručením omezeným**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.

Katedra: Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 13. 6. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 181 813 znaků včetně mezer.

Iveta Ráčková

V Praze dne 13. 6. 2024

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucí diplomové práce prof. JUDr. Stanislavě Černé, CSc. za ochotu, vstřícnost a odborné vedení diplomové práce. Děkuji za veškerý čas, cenné rady, podněty a připomínky, které mi paní profesorka věnovala. Chtěla bych také poděkovat mé rodině a přátelům za podporu během celého studia.

Obsah

Úvod	1
1. Vymezení základních pojmů	3
1.1. Společnost s ručením omezeným.....	3
1.2. Podíl ve společnosti s ručením omezeným	5
1.3. Práva a povinnosti společníka ve společnosti s ručením omezeným.....	6
2. Vývoj právní úpravy práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným	8
2.1. Právní úprava práva společníka na informace v obchodním zákoníku.....	8
2.2. Právní úprava práva společníka na informace v zákoně o obchodních korporacích	9
3. Obsah a výkon práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným	10
3.1. Úvod do práva společníka na informace a jeho význam pro společníka	10
3.2. Právo společníka na nahlížení do dokladů společnosti	18
3.3. Rozsah práva společníka na informace	20
3.3.1. Obchodní tajemství	23
3.4. Odpovídající povinnost společnosti.....	27
3.5. Výkon práva na informace společníkem.....	29
3.5.1. Povinnost mlčenlivosti společníka.....	37
3.6. Výkon práva na informace zástupcem společníka.....	39
4. Odmítnutí poskytnutí informace společníkovi ve společnosti s ručením omezeným	42
4.1. Zákonné důvody odmítnutí poskytnutí informace.....	42
4.2. Další důvody odmítnutí poskytnutí informace	46
4.3. Obrana společníka proti odmítnutí poskytnutí informace.....	50
4.3.1. Prekluze	54
4.3.2. Promlčení.....	56

4.4. Neplatnost usnesení valné hromady jako možný důsledek neoprávněného odmítnutí poskytnutí informace	58
4.5. Zrušení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným soudem z důvodu neposkytnutí informací	58
Závěr	60
Seznam použitých zkratek	65
Seznam použitých zdrojů	66
Název práce, abstrakt a klíčová slova v českém jazyce	76
Název práce, abstrakt a klíčová slova v anglickém jazyce	77

Úvod

Tématem této diplomové práce je jedno ze základních práv společníka ve společnosti s ručením omezeným, a to sice právo společníka na informace ve smyslu ustanovení § 155 a § 156 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „z. o. k.“). Toto téma považuji za důležité, neboť právo na informace je pro společníka naprosto stěžejní k tomu, aby mohl vykonávat svá další společnická práva.

Cílem této diplomové práce je analýza a zhodnocení úpravy práva společníka na informace a jeho specifik. Za tímto účelem využiji zákonnou úpravu, komentářovou a odbornou literaturu a odborné články. Na některé dílčí otázky práva na informace existují v odborné literatuře nejednotné názory, a proto se budu snažit tato výkladová úskalí popsat a nalézt možné řešení. Mezi tyto dílčí otázky patří především otázka rozsahu práva na informace a s tím související problematika přístupu společníka k obchodnímu tajemství, otázka odmítnutí poskytnutí informace z důvodu možného způsobení újmy společnosti (resp. z důvodu obchodního tajemství) či otázka použití úpravy prekluzivní lhůty k podání žaloby na poskytnutí informace společníkovi. V práci se budu věnovat závěrům vyplývajícím nejen z aktuální judikatury, ale i z dřívější judikatury k zákonu č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“ nebo „obch. zák.“), která se uplatní i za současné právní úpravy, neboť podstata a smysl práva na informace se nezměnily ve srovnání s předchozí úpravou. Úpravu práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným porovnáám s úpravou práva akcionáře na vysvětlení v poměrech akciové společnosti a také s úpravou práva na informace v osobních společnostech. Rovněž se budu zabývat porovnáním české právní úpravy práva na informace s úpravou zahraniční, a to konkrétně s německou a slovenskou úpravou. Z hlediska metodologie je při zpracování této práce využita metoda deskriptivní, analytická, komparativní a syntetická.

Tato diplomová práce je rozdělena do čtyř kapitol a několika podkapitol. V první kapitole vymezím základní pojmy související s touto prací, jimiž jsou společnost s ručením omezeným, podíl ve společnosti s ručením omezeným a práva a povinnosti společníka spojená s podílem.

Druhá kapitola bude věnována vývoji úpravy práva společníka na informace v České republice a základnímu porovnání této úpravy v obchodním zákoníku s úpravou v zákoně o obchodních korporacích, přičemž podrobnějšímu porovnáním předchozí a současné právní úpravy se budu zabývat i v následujících kapitolách v rámci jednotlivých aspektů práva na informace.

Ve třetí kapitole se zaměřím na obsah a výkon práva na informace. V úvodu kapitoly vymezím samotné právo na informace a jeho význam pro společníka. Budu se věnovat otázce, zda je možné modifikovat právo na informace a jaké jsou limity takové modifikace. Dále popíšu jednotlivá informační oprávnění společníka, zvláštní prostor bude věnován právu na nahlížení do dokladů společnosti. V rámci pojednání o rozsahu práva na informace si pološím otázku, jaké informace může společník požadovat a uvedu příklady z judikatury. Dále budu hledat odpověď na otázku, zda má společník právo na zpřístupnění obchodního tajemství. Vymezím odpovídající povinnost společnosti poskytnout informace a roli jednatele při poskytování informací. V souvislosti s tím se pozastavím u otázky povinnosti poskytovat informace společníkům v rámci podnikatelského seskupení. Pozornost věnuji postupu, jakým společník vykonává právo na informace, a způsobu, jak mu jsou informace poskytovány. V této souvislosti rozeberu povinnost loajality společníka a z ní vyplývající povinnost mlčenlivosti. Na závěr kapitoly bude rovněž pojednáno o možnosti zmocnění zástupce společníka k výkonu práva na informace.

Čtvrtá kapitola bude zaměřena na odmítnutí poskytnutí informací společníkovi. Rozeberu jednotlivé důvody pro odmítnutí poskytnutí informací uvedené v zákoně o obchodních korporacích, ale poukážu i na skutečnost, že společnost může mít pro odmítnutí i jiné důvody, v zákoně výslovně neupravené. Budu se věnovat právu společníka obrátit se na soud v případě odmítnutí poskytnutí informace či neposkytnutí informace bez zbytečného odkladu, včetně pojednání o prekluzivní lhůtě pro podání žaloby. Popíšu rovněž průběh řízení o uložení povinnosti poskytnout informace. Krátký prostor bude věnován i právu společníka dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady v důsledku neoprávněného odmítnutí poskytnutí informace. Budu také hledat odpověď na otázku, zda se společník může domáhat zrušení účasti ve společnosti soudem z důvodu neposkytnutí informace.

V závěru diplomové práce shrnu hlavní poznatky vyplývající z této práce a odpovím na jednotlivé výzkumné otázky, které jsem si položila v úvodu této práce.

1. Vymezení základních pojmů

1.1. Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je právnickou osobou, a tudíž se na ni aplikuje obecná úprava právnických osob obsažená v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „obč. zák.“). Jedná se o obchodní korporaci, neboť ji tvoří společenství osob (§ 210 odst. 1 obč. zák.). Zákon o obchodních korporacích řadí společnost s ručením omezeným mezi obchodní společnosti. Spolu s akciovou společností patří společnost s ručením omezeným do kategorie kapitálových společností (§ 1 odst. 2 z. o. k.), nicméně jde o legislativní zkratku a v právní úpravě společností s ručením omezeným nalezneme i některé prvky osobních společností.¹ Dle odborné literatury proto stojí spíše na pomezí kapitálové a osobní společnosti² a je rovněž nazývána společností smíšené povahy³.

Zákon o obchodních korporacích přenechává společníkům velkou mírou autonomie, a společníci proto mají možnost nastavit si ve společenské smlouvě vnitřní poměry ve společnosti podle svých potřeb.⁴ Avšak existují určité limity v podobě statusových pravidel vyjadřujících charakter společnosti, do kterých společníci nemohou zasahovat. Společníci například nemohou změnit způsob vzniku a zániku společnosti, základní organizační strukturu či prostředky zajišťující ochranu věřitelů a společníků (např. je třeba zachovat právo společníků na informace či právo podat společnickou žalobu). Společníci musí také dodržovat zásady soukromého práva.⁵ Občanský zákoník zakazuje ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob (§ 1 odst. 2 obč. zák.). Dle Nejvyššího soudu však tento výčet není vyčerpávající, a proto by chráněnými hodnotami mohly být i jiné, výslovně neuvedené hodnoty⁶, jako například ochrana slabší strany⁷.

---

¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

² HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CILEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 374.

³ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, Jarmila, Jan LASÁK, Josef KOTÁSEK a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 279.

⁴ JOSKOVÁ, Lucie. *Je ve společnosti s ručením omezeným možný podíl bez hlasovacího práva či práva na podíl na zisku?* Obchodněprávní revue [online]. 2015, č. 9 [cit. 08.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgvpw64s7hfpngxzsguzq>

⁵ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 290.

⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020.

⁷ LASÁK, Jan. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. s. 14–15.

Společnost s ručením omezeným lze založit nejen za účelem podnikání, ale i za jiným než podnikatelským účelem (§ 2 odst. 1 z. o. k. a contrario).⁸ Nicméně bude za každé situace považována za podnikatele, neboť se na ni vztahuje povinnost zápisu do obchodního rejstříku (§ 421 odst. 1 obč. zák., § 42 písm. a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů). Naopak společníci nejsou osobami zapisovanými do obchodního rejstříku⁹ a není možné je pouze z důvodu jejich účasti ve společnosti považovat za podnikatele¹⁰.

Společnost s ručením omezeným je samostatným subjektem.¹¹ Stejně jako každá jiná právnická osoba má právní osobnost, neboli způsobilost mít práva a povinnosti, a to od svého vzniku až do svého zániku (§ 15 odst. 1, § 118 obč. zák.). Její právní osobnost je oddělena od právní osobnosti jednotlivých společníků.¹² Právnické osoby však nemají samy o sobě svéprávnost, neboli způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (§ 15 odst. 2 obč. zák.), neboť nemají vlastní vůli a nemohou samy za sebe jednat. Svěprávné mohou být jedině fyzické osoby. Občanský zákoník pouze finguje svéprávnost právnických osob a přičítá jim právně relevantní jednání určitých fyzických osob, jimiž jsou členové statutárních orgánů právnické osoby, kteří jednají za právnickou osobu jako její zástupci a propůjčují jí tak svoji vůli. Právní jednání členů statutárních orgánů se proto považuje za právní jednání samotné právnické osoby.¹³

Statutárním orgánem je ve společnosti s ručením omezeným jednatel či více jednatelů (§ 44 odst. 5, § 194 odst. 1 z. o. k.). Jednatel zastupuje společnost navenek ve vztahu ke třetím osobám, a to ve všech záležitostech (§ 164 odst. 1 obč. zák.), přičemž jde o zastoupení sui generis.¹⁴ Jednatel rovněž zajišťuje obchodní vedení společnosti (§ 195 odst. 1 z. o. k.), v rámci něhož organizuje a řídí běžné podnikatelské činnosti, rozhoduje o provozu závodu a o krátkodobých či střednědobých podnikatelských záměrech.¹⁵

---

⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 29 Cdo 152/2007.

⁹ LASÁK, Jan. § 421 [Formální podnikatelé; domněnka podnikatele]. In: LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník 1: komentář. Obecná část (§ 303-654)*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1322.

¹⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdo 851/96.

¹¹ VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA, Jan, LIBOR FINGER, Martin PROSSER, NINA SVOBODOVÁ a Veronika VANĚČKOVÁ. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2020, s. 18.

¹² VYCHOPĚŇ, Jiří. *Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022, s. 20.

¹³ MUZIKÁŘ, Martin. § 15 [Právní osobnost a svéprávnost]; JANŮ, Petr. § 151 [Způsob a rozsah jednání]. In: PETROV, Jan, Michal VÝTISK, Vladimír BERAN a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 61, 221–222.

¹⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2015, sp. zn. 14 Cmo 184/2014.

¹⁵ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 195 [Obchodní vedení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 519.

Nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným je valná hromada, kterou tvoří všichni společníci (§ 44 odst. 1 z. o. k.). Na valné hromadě společníci rozhodují o nejdůležitějších záležitostech společnosti. Není přípustné, aby valná hromada zasahovala do obchodního vedení společnosti.¹⁶ Mohla by však jednateli udělit pokyn ohledně obchodního vedení, jestliže by ji o to jednatel požádal (§ 51 odst. 2, § 195 odst. 2 z. o. k.).

1.2. Podíl ve společnosti s ručením omezeným

Podíl společníka představuje jeho účast ve společnosti s ručením omezeným, přičemž s vlastnictvím podílu se pojí práva a povinnosti (§ 31 z. o. k.). Účast společníka ve společnosti je vázána na vlastnictví podílu, a proto nikdo nemůže být společníkem, aniž by vlastnil podíl ve společnosti. Pokud společník převede svůj podíl, přechází jeho společnická práva a povinnosti na nabyvatele podílu a společnickova účast ve společnosti tím zaniká.¹⁷ Společník je vlastníkem pouze svého podílu, a proto mu nenáleží vlastnické právo k majetku, který je ve vlastnictví společnosti. Účast společníka ve společnosti je založena na dobrovolnosti¹⁸ a přetrvává tak dlouho, dokud se společník podílí vkladem na základním kapitálu společnosti, a to bez ohledu na výši vkladu.¹⁹ Velikost podílů společníků nicméně ovlivňuje to, jaké postavení zastávají ve společnosti, jaký je jejich vliv na rozhodování o záležitostech společnosti a jaký je jejich majetkový výnos či ztráta.²⁰

Ve společnosti s ručením omezeným mohou vzniknout různé druhy podílů, určí-li tak společenská smlouva. Podíly, s nimiž se pojí stejná práva a povinnosti, tvoří jeden druh. Společník může vlastnit více podílů, a to stejného i různého druhu, pokud tak stanoví společenská smlouva (§ 135 odst. 1 a 2 z. o. k.), a v takovém případě vykonává práva a povinnosti za každý z nich.²¹

Podíl je věcí v právním smyslu (§ 489 obč. zák.), a to věcí nehmotnou (§ 496 odst. 2 obč. zák.), movitou (§ 498 odst. 2 obč. zák.). Může být předmětem občanskoprávních vztahů a společník je oprávněn se svým podílem disponovat, může jej například převést či zastavit, avšak musí při tom dodržovat podmínky stanovené zákonem či společenskou smlouvou.²²

Podíl se skládá z kvalitativní a kvantitativní stránky. Kvalitativní stránka určuje právní postavení společníka ve společnosti a spočívá v souboru práv a povinností.²³ Nejedná se o nesourodé seskupení dílčích práv a povinností, naopak jsou vzájemně provázány a vytváří

---

¹⁶ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017, s. 12.

¹⁷ FILIP, Václav a David FYRBACH. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 73.

¹⁸ KAJNAR, op. cit., s. 24, 98.

¹⁹ DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 184.

²⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 290.

²¹ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 73.

²² VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA, FINGER, PROSSER, SVOBODOVÁ a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 96.

²³ KAJNAR, op. cit., s. 24.

jednotný celek.²⁴ Pro společníka je kvalitativní stránka stěženi proto, aby mohl reálně prosazovat svůj vliv na činnost společnosti.²⁵ Oproti tomu kvantitativní stránka reflektuje rozsah společnickovy účasti ve společnosti a vyjadřuje velikost a hodnotu jeho podílu.²⁶

1.3. Práva a povinnosti společníka ve společnosti s ručením omezeným

Od okamžiku vzniku účasti ve společnosti až do jejího zániku má společník možnost uplatňovat svá společnická práva a zároveň je povinen plnit své povinnosti, přičemž musí postupovat v souladu se společenskou smlouvou a zákonem.²⁷ Společníci mají možnost ujednat si ve společenské smlouvě práva a povinnosti i odchylně od zákona.²⁸ Tímto způsobem může dojít k rozšíření, zúžení nebo v některých případech i vyloučení práv a povinností společníků, musí však být dodrženy kogentní normy a dobré mravy. Z důvodu rozdílných úprav ve společenských smlouvách se mohou objevovat odlišnosti v právech a povinnostech společníků v jednotlivých společnostech s ručením omezeným.²⁹

Práva a povinnosti vyplývající z podílu společníka utváří funkční jednotu, což znamená, že není možné jednotlivá práva a povinnosti z podílu oddělit a následně je jednotlivě převádět či s nimi jinak nakládat.³⁰ Z tohoto pravidla však existují výjimky, příkladem lze uvést právo na vyplacení konkrétního podílu na zisku poté, co valná hromada rozhodla o jeho vyplacení, které společník může převést samostatně.³¹ Společník má možnost disponovat se svými společnickými právy až v ten moment, kdy tato práva získala podobu samostatné pohledávky nebo dluhu.³²

Záleží pouze na rozhodnutí společníka, zda bude uplatňovat svá práva či nikoliv, s výjimkou situací, kdy by nevykonávání práv společníka znamenalo nepřípustný zásah do práv ostatních společníků (např. neúčast majoritního společníka na valné hromadě a s tím spojené ohrožení fungování společnosti). Společník se naopak nemůže zbavit svých povinností, které mu stanoví zákon nebo společenská smlouva.³³

Existují různá kritéria, podle nichž lze dělit práva a povinnosti společníka. Podle toho, zda se výkon práv a povinností projeví v majetkové sféře společníka, rozlišujeme majetková

---

²⁴ ELIÁŠ, Karel. *Obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným*. Bulletin advokacie [online]. 1996, č. 8, s. 60 [cit. 21.03.2024]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/176/BA_96_08.pdf

²⁵ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 64.

²⁶ KAJNAR, op. cit., s. 24–25.

²⁷ Ibid., s. 29.

²⁸ DVOŘÁK, op. cit., s. 185.

²⁹ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVA a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 349.

³⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 290–291.

³¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3581/2010.

³² HOTOVÁ, Renáta. § 133. In: BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Svazek I. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 657.

³³ DVOŘÁK, op. cit., s. 185.

a nemajetková práva a povinnosti. Příkladem majetkových práv je právo na podíl na zisku či likvidačním zůstatku, zatímco příkladem nemajetkových (sociálních) práv je hlasovací právo, právo účastnit se jednání valné hromady nebo právo na informace. Uplatňováním nemajetkových práv společník chrání a zhodnocuje svůj podíl, a proto v sobě zahrnují i určitý majetkový aspekt.³⁴ Mezi majetkové povinnosti patří např. vkladová povinnost, kdežto nemajetkovou povinností je např. povinnost loajality a společníci si rovněž mohou ujednat ve společenské smlouvě další nemajetkové povinnosti.³⁵

Práva společníků lze také členit na relativně nedotknutelná (odebíratelná, oddělitelná) práva, mezi něž patří hlasovací právo, právo na podíl na zisku či likvidačním zůstatku, a absolutně nedotknutelná (nezadatelná, neodělitelná) práva, kterými jsou např. právo na informace, právo účastnit se valné hromady či právo podat společnickou žalobu. Hlavní rozdíl mezi relativně a absolutně nedotknutelnými právy spočívá v tom, do jaké míry je jejich zákonná úprava kogentní či naopak dispozitivní.³⁶ Relativně nedotknutelná práva mohou být z podílu vyloučena se souhlasem společníka, a může tak vzniknout například podíl bez hlasovacího práva, avšak podíl musí vždy obsahovat alespoň jedno z oddělitelných práv, aby nedošlo k vyprázdnění postavení společníka. Oproti tomu absolutně nedotknutelná práva nelze společníkovi společenskou smlouvou odebrat, a to ani se souhlasem společníka.³⁷ Nezadatelná práva je nicméně možné modifikovat společenskou smlouvou.³⁸ Tato práva slouží nejen k ochraně společníků, ale rovněž zajišťují fungování společnosti.³⁹

---

³⁴ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 350.

³⁵ VANĚČKOVÁ, Veronika. In: HEJDA, FINGER, PROSSER, SVOBODOVÁ a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 66–67.

³⁶ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 350–351.

³⁷ JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. *Nová společnost s ručením omezeným: právo - účetnictví - daně*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2021, s. 86.

³⁸ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 73.

³⁹ JOSKOVÁ, op. cit.

2. Vývoj právní úpravy práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným

2.1. Právní úprava práva společníka na informace v obchodním zákoníku

Vývoj úpravy práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným v České republice je možné rozdělit na dvě etapy, a to na období účinnosti obchodního zákoníku a období účinnosti zákona o obchodních korporacích.

V přechodí právní úpravě v obchodním zákoníku bylo právo společníka na informace zakotveno v ustanovení § 122, které obsahovalo úpravu práva účasti společníků na řízení společnosti a s tím související právo na informace. Obchodní zákoník přiznal společníkům právo požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat údaje v nich obsažené, případně mohl společník k výkonu tohoto práva zmocnit auditora nebo daňového poradce (§ 122 odst. 2 obch. zák.). Jednatelé byli povinni zajistit uplatňování informačních práv společníků.⁴⁰ Povinnost jednatelů informovat společníky o záležitostech společnosti vyplývala rovněž z ustanovení § 135 odst. 1 obchodního zákoníku.

Zákonodárce upravil právo společníka na informace v obchodním zákoníku pouze okrajově v porovnání se současnou právní úpravou v zákoně o obchodních korporacích, což odráželo individuální potřeby jednotlivých společností s ručením omezeným.⁴¹ Obchodní zákoník stanovil především základní podmínky pro uplatnění tohoto práva. Dále se však již nezabýval limity práva společníka na informace, způsobem výkonu práva, možnostmi odmítnutí poskytnutí informace či oprávněním společníka obrátit se na soud v případě neposkytnutí informace. Podrobnosti ohledně rozsahu a způsobu realizace tohoto práva ponechal zákonodárce na úpravě ve společenské smlouvě.⁴² Pokud se společenská smlouva nevěnovala detailněji oblasti práva na informace, museli jednatelé pečlivě zvážit, zda poskytnou požadované informace nebo umožní nahlédnutí do dokladů společnosti či nikoliv.⁴³

Bližším porovnáním úpravy práva na informace v obchodním zákoníku se současnou úpravou v zákoně o obchodních korporacích se budu zabývat i dále v jednotlivých kapitolách diplomové práce.

---

⁴⁰ POKORNÁ, Jarmila. § 122 [Právo společníků na řízení společnosti a na informace]. In: POKORNÁ, Jarmila, Zdeněk KOVAŘÍK, Zdeněk ČÁP a kol. *Obchodní zákoník: komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, s. 570.

⁴¹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 728.

⁴² ŠTENGOVÁ, Ivana. § 122 [Účast společníků na řízení]. In: ŠTENGOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA, Miloš TOMSA a kol. *Obchodní zákoník: komentář.* 13. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 416.

⁴³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 728.

2.2. Právní úprava práva společníka na informace v zákoně o obchodních korporacích

Zákon o obchodních korporacích nahradil s účinností od 1. 1. 2014 obchodní zákoník v rámci rekodifikace soukromého práva.⁴⁴ Podstata práva společníka na informace však zůstala zachována.⁴⁵ Podle ustanovení § 155 zákona o obchodních korporacích mají společníci právo jak na valné hromadě, tak i mimo ni požadovat od jednatelů informace o společnosti, nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat údaje v nich obsažené a další práva na informace stanovená společenskou smlouvou. Toto oprávnění se vztahuje i na společníkova zástupce za podmínky, že bude zavázán k mlčenlivosti alespoň ve stejném rozsahu jako společník a tuto skutečnost společnosti prokáže. Následující ustanovení § 156 popisuje důvody, pro které mohou jednatele odmítnout poskytnutí informace společníkovi, a dále možnost společníka domáhat se svého práva na informace soudně, domnívá-li se, že mu bylo toto právo neoprávněně odepřeno.

Zákon o obchodních korporacích přinesl podrobnější úpravu práva společníka na informace než obchodní zákoník, což přispělo k odstranění nejasností plynoucích z předchozí právní úpravy.⁴⁶ Upřesnění a rozšíření této úpravy rovněž vede k větší právní jistotě společníků a ochraně jejich práv.

Společnosti s ručením omezeným patří mezi subjekty soukromého práva, a proto se na ně neaplikuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,⁴⁷ neboť z tohoto zákona vyplývá povinnost poskytovat informace o své činnosti pouze pro subjekty veřejného práva, jimiž jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány, veřejné instituce, subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech a právech chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy (v rozsahu jejich rozhodovací činnosti), a veřejné podniky (§ 2, § 2a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů).

---

⁴⁴ VYCHOPĚŇ, op. cit., s. 19.

⁴⁵ BACHROŇOVÁ, Nina. In: HEJDA, Jan, Nina BACHROŇOVÁ, Karina DIVIŠOVÁ a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: poznámkové znění*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013, s. 211.

⁴⁶ ŠIMEČEK, Jan. *Právo společníků společnosti s ručením omezeným na vysvětlení a nahlížení do dokladů společnosti*. Obchodní právo [online]. 2015, č. 9 [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://next.codexis.cz/literatura/LT97048>

⁴⁷ DVOŘÁK, op. cit., s. 189.

3. Obsah a výkon práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným

3.1. Úvod do práva společníka na informace a jeho význam pro společníka

Právo společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným je jedním ze základních práv spojených s účastí společníka ve společnosti.⁴⁸ Toto právo je nemajetkovým, individuálním právem společníka.⁴⁹ Náleží všem společníkům, neboť představuje nedílnou součást všech podílů bez ohledu na jejich druh.⁵⁰ Nečiní se žádné rozdíly ani ve velikosti podílů jednotlivých společníků, toto právo přísluší všem společníkům v rovné míře.⁵¹ Rovněž Ústavní soud konstatoval, že pokud je společník menšinovým společníkem (v daném případě šlo o společníka s 0,44 % podílem), neznamená to, že by mu bylo odepřeno právo na informace, avšak tato skutečnost může být měřítkem pro hodnocení oprávněných zájmů společníka v souvislosti s výkonem tohoto práva.⁵² Není přípustné, aby většinový společník bránil menšinovým společníkům v přístupu k informacím.⁵³ Právo na informace má zásadní význam pro menšinové společníky⁵⁴, neboť bez dostatečných informací by neměli možnost ovlivnit chod společnosti a jejich role by se omezila na pouhou majetkovou účast ve společnosti.⁵⁵ Právo na informace je jedním z absolutně nedotknutelných práv, jež nelze společníkovi odejmout ani s jeho souhlasem.⁵⁶ Právní teorie se shoduje na tom, že není možné vydat podíl bez práva na informace.⁵⁷

Právo společníka na informace je ústavně chráněno v rámci ochrany vlastnického práva v článku 11 odst. 1 usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších

⁴⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

⁴⁹ BASTLOVÁ, Michaela. *Právo společníka na informace dle aktuální judikatury Nejvyššího soudu*. EPRAVO.CZ [online]. 10. 6. 2020 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-spolecnika-na-informace-dle-aktualnijudikatury-nejvyssiho-soudu-111289.html>

⁵⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 27 Cdo 2272/2017.

⁵¹ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021, s. 852.

⁵² Usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 719/15.

⁵³ KAJNAR, op. cit., s. 43.

⁵⁴ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 8 Cmo 185/2018.

⁵⁵ ANTOŠ, Michal. *Neposkytnutí informací společníkovi jako důvod pro zrušení jeho účasti ve společnosti*. EPRAVO.CZ [online]. 19. 2. 2019 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/neposkytnuti-informaci-spolecnikovi-jako-duvod-prozruseni-jeho-ucasti-ve-spolecnosti-108887.html>

⁵⁶ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 111.

⁵⁷ ŠTENGLOVÁ, Ivana a Petr ŠUK. *Zvláštní druhy akcií jako nástroj účasti akcionářů na řízení společnosti*. Bulletin advokacie [online]. 2022, č. 7–8, s. 50 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_7-8_2022_web.pdf

předpisů (dále jen „Listina základních práv a svobod“).⁵⁸ Z tohoto ustanovení vyplývá, že každému náleží právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Listina základních práv a svobod tímto garantuje společníkovi právo nakládat se svým podílem, s čímž souvisí i uplatňování práva na informace.⁵⁹ K této problematice se vyjádřil i německý Spolkový ústavní soud, podle něž jsou informace o společnosti nezbytným předpokladem pro výkon ostatních společnických práv. Svoboda nakládat s podílem, která je ústavně chráněna, by postrádala smysl, jestliže by společník neměl přístup k informacím o společnosti, v níž má podíl.⁶⁰ Ústavně chráněno je proto i právo společníka na informace o záležitostech společnosti.⁶¹

Společníkovo právo na informace se skládá z jednotlivých informačních oprávnění. Zahrnuje oprávnění požadovat po jednatelem sdělení informace o záležitostech společnosti, oprávnění nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat údaje v nich obsažené⁶² a dále informační oprávnění přiznaná společníkům společenskou smlouvou. Výčet informačních oprávnění uvedený v zákoně o obchodních korporacích je kogentní, nicméně jde o neuzavřený výčet, neboť jej lze společenskou smlouvou rozšířit, nikoliv však zúžit.⁶³

Společníkům náleží právo na informace po celou dobu jejich účasti ve společnosti.⁶⁴ Převede-li společník svůj podíl, ztrácí tím i právo na informace.⁶⁵ Vrchní soud v Praze konstatoval, že společníkovi toto právo přísluší nejen za období následující po jeho vstupu do společnosti, nýbrž má toto právo i za období, kdy nebyl společníkem dané společnosti. Nabyvatel totiž nabytím podílu přistupuje ke společenské smlouvě a přechází na něj práva a povinnosti s podílem spojená (§ 209 odst. 1, § 31 z. o. k.), včetně práva na informace.⁶⁶

Dle Nejvyššího soudu v případě, že zanikne společníkova účast ve společnosti, dojde také k zániku práv a povinností plynoucích z jeho účasti, včetně práva na informace. Bývalému

---

⁵⁸ ŠPAČKOVÁ, Michala. *Právo na vysvětlení ohledně individuálně vyplácených odměn reprezentantů exekutivy akciových společností*. *Obchodněprávní revue* [online]. 2022, č. 3 [cit. 09.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gnpxgzrguzq>

⁵⁹ FLÍDR, Jan. *Prekluze informačních práv společníka s. r. o. a povinnost společnosti opatřit si společníkem požadovanou informaci (současně kritická glosa k rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 1385/2022)*. *Obchodněprávní revue* [online]. 2023, č. 2, s. 82 [cit. 08.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgnpw64s7gjpwxzgxg4>

⁶⁰ Usnesení německého Spolkového ústavního soudu ze dne 20. 9. 1999, sp. zn. 1 BvR 636/95.

⁶¹ SCHMIDT, Karsten. In: BITTER, Georg, Christian BOCHMANN, Carsten CRAMER, Georg CREZELIUS, Volker EMMERICH a kol. *Scholz Kommentar zum GmbH-Gesetz. II. Band. § 35 - 52* [online]. 12. vyd. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt KG, 2021, s. 1241 [cit. 18.04.2024]. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.9785/9783504385804/html>

⁶² Právu na nahlížení do dokladů společnosti se podrobněji věnuje následující podkapitola.

⁶³ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLLOVA, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 375.

⁶⁴ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 2. 2023, sp. zn. 5 Cmo 5/2023.

⁶⁵ BASTLOVÁ, op. cit.

⁶⁶ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022.

společníkovi nenáleží právo na informace, a to ani tehdy, pokud podal žádost o informaci v době, kdy byl ještě společníkem, neboť bývalý společník již není oprávněn podílet se na řízení společnosti a kontrole její činnosti. Bývalý společník má nicméně možnost v případném soudním řízení (např. o výši vypořádacího podílu) označit doklady společnosti jako důkazy a soud následně může uložit společnosti povinnost předložit potřebné listiny (ediční povinnost) dle § 129 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“).⁶⁷ Ani soud nemůže přiznat bývalému společníkovi právo na informace, neboť by tím došlo k nepřípustnému zásahu do vnitřních poměrů společnosti.⁶⁸ Nicméně Flídr této argumentaci Nejvyššího soudu oponuje, dle Flídra Nejvyšší soud tímto nedůvodně omezuje právo na informace, neboť v určitých případech může náležet i bývalému společníkovi. Flídr uvádí, že právo na informace umožňující uplatnění individuálních majetkových práv zůstává společníkovi zachováno i po zániku jeho účasti ve společnosti, jestliže má bývalý společník vůči společnosti majetkové nároky vyplývající z jeho předchozího postavení společníka⁶⁹. Bývalý společník však musí (na rozdíl od aktuálního společníka) společnosti či soudu prokázat, že má na poskytnutí informace zájem, např. že informace potřebuje pro účely práva na vypořádací podíl. V takovém případě by mu mohly být poskytnuty informace týkající se záležitostí společnosti, k nimž došlo do zániku jeho účasti ve společnosti. Dle Flídra by tím nebylo nepřípustně zasaženo do vnitřních poměrů společnosti, neboť společník mohl o tyto informace žádat již v době, kdy byl společníkem.⁷⁰ S tímto závěrem souhlasím, ovšem pouze za situace, kdy by bývalý společník požadoval informace vztahující se k právu, které uplatňuje a které se týká nároku vůči společnosti (např. právo na vypořádání), a měl by tedy oprávněný zájem na poskytnutí takových informací.

Nejvyšší soud uvedl, že právo na informace je pro společníka klíčové proto, aby mohl se podílet na řízení společnosti a uplatňovat ostatní společnická práva (např. hlasovací právo nebo právo podat společnickou žalobu).⁷¹ Dostatečné informace o společnosti umožňují společníkům kvalifikovaně a se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou.⁷² Díky přístupu k relevantním informacím mohou společníci kontrolovat činnost společnosti⁷³ a také svůj podíl a jeho hodnotu⁷⁴.

---

⁶⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012.

⁶⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 27 Cdo 2272/2017.

⁶⁹ Stejný závěr i v usnesení rakouského Nejvyššího soudního dvora ze dne 6. 9. 1990, sp. zn. 6 Ob 17/90.

⁷⁰ FLÍDR, Jan. In: ČSACH, Kristián, Bohumil HAVEL a Lucia ŽITŇANSKÁ (eds.). *Korporační spory*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023, s. 177–180.

⁷¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

⁷² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3812/2019.

⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012.

⁷⁴ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

Právo na informace plní informační funkci, neboť společníci získávají prostřednictvím poskytnutých informací přehled o minulém, současném i budoucím dění ve společnosti.⁷⁵ Přístup společníka k relevantním informacím napomáhá k vyrovnání informační asymetrie mezi jednatelem a společníky.⁷⁶ Právo na informace má rovněž funkci ochrany společníků, jelikož jim umožňuje účinně realizovat ostatní společnická práva a rozhodovat se, jaké kroky ve společnosti podniknou a jak naloží se svým podílem.⁷⁷ Pouze dostatečně informovaný společník je schopen efektivně hlasovat na valné hromadě, domáhat se neplatnosti usnesení valné hromady či náhrady škody za společnost.⁷⁸ Pro účinné uplatnění těchto oprávnění společníci potřebují znát relevantní informace o fungování společnosti, aby mohli například dojít k závěru, že byla porušením povinnosti jednatele způsobena společnosti újma, a mohli následně podat společnickou žalobu (§ 157 odst. 1 z. o. k.). Míra a kvalita informovanosti společníků může ovlivnit obsah a přijetí usnesení valné hromady.⁷⁹ Naopak jednání neinformovaného společníka by mohlo mít negativní vliv na chod společnosti. Právo na informace proto nepřímou chrání i ostatní společníky a napomáhá dosažení účelu společnosti. Dále zastává kontrolní funkci, neboť umožňuje společníkům dohlížet na výkon funkce jednatele, a funkci skládání účtů ze strany jednatele.⁸⁰

Právo na informace není závislé na hlasovacím právu.⁸¹ Zákon o obchodních korporacích stanoví v určitých případech zákaz výkonu (sistaci) hlasovacího práva společníka (§ 173 z. o. k.). Společník například nesmí hlasovat tehdy, jestliže valná hromada rozhoduje o jeho vyloučení. Nicméně ani to nebrání společníkovi v tom, aby vykonával ostatní společnická práva, včetně práva na informace.⁸²

Právo společníka na informace může být předmětem úpravy ve společenské smlouvě, jedná se o fakultativní náležitost společenské smlouvy. Toto právo však nelze z podílu společníka zcela odejmout, v úvahu přichází pouze určité omezení tohoto práva. Společníci musí dbát na to, aby úpravou ve společenské smlouvě nedošlo k neoprávněnému omezení práv společníků.⁸³ Taková úprava nesmí být v rozporu s dobrými mravy a veřejným pořádkem⁸⁴ a nesmí jí dojít

---

⁷⁵ LÁLA, Daniel. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 109–110.

⁷⁶ Usnesení Vrechního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

⁷⁷ Usnesení Vrechního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 8 Cmo 185/2018.

⁷⁸ LÁLA, op. cit., s. 109–110.

⁷⁹ POKORNÁ, Jarmila. § 157 [Rozsah společnické žaloby]; § 189 [Zápis z valné hromady]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 859–860, 941.

⁸⁰ LÁLA, op. cit., s. 109–110.

⁸¹ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 197.

⁸² ŠUK, Petr. § 173 [Zákaz výkonu hlasovacího práva]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 424.

⁸³ POKORNÁ, Jarmila. § 146 [Obsah společenské smlouvy]; § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 829, 852, 854.

⁸⁴ BASTLOVÁ, op. cit.

k nepřiměřenému omezení či dokonce znemožnění přístupu k informacím⁸⁵. Přijímá-li se na valné hromadě rozhodnutí o změně společenské smlouvy, kterou se zasahuje do práv a povinností společníků, vyžaduje se k takovému rozhodnutí souhlas dotčených společníků či případně všech společníků (§ 171 odst. 2 z. o. k.). Proto pokud se mění společenská smlouva například takovým způsobem, že následkem této změny bude zúžení rozsahu práva na informace všech společníků, půjde o zásah do práv všech společníků a bude potřeba souhlas všech společníků.⁸⁶

Nejvyšší soud konstatoval, že je nezbytné, aby i po úpravě práva na informace ve společenské smlouvě zůstal zachován smysl a účel tohoto práva. Společníkovi nemůže být touto úpravou fakticky znemožněno podílet se na řízení společnosti a vykonávat ostatní společnická práva, jež mu nemohou být odebrána společenskou smlouvou (např. právo podat společnickou žalobu či návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady). Společníci se mohou ve společenské smlouvě odchýlit od zákonných ustanovení a informační právo zúžit či naopak rozšířit, nebo si mohou ujednat podmínky pro poskytování informací, přičemž tak mohou učinit vztahu ke všem podílům nebo pouze některým druhům podílů. Společenská smlouva může omezit právo na informace například tak, že odebere společníkům přístup k údajům tvořícím obchodní tajemství.⁸⁷

Dle Štenglové a Šuka lze právo na informace zúžit bez popření jeho smyslu a účelu maximálně do té míry, že společníkovi zůstane toto právo ve srovnatelném rozsahu jako u práva akcionářů na vysvětlení. Společnost může tuto změnu provést ve vztahu ke všem společníkům, například je-li ve společnosti zřízena dozorčí rada, na níž přešly kontrolní funkce, nebo tak učiní pouze vůči některým společníkům a vytvoří zvláštní druh podílů.⁸⁸ Tento závěr podpořila i Eichlerová, podle níž společenská smlouva může stanovit pro poskytování informací přísnější podmínky v rozsahu a způsobem, který odpovídá zákonné úpravě práva na vysvětlení v akciových společnostech.⁸⁹

Informační právo je možné rozšířit nad rámec zákona například tím způsobem, že společenská smlouva stanoví jednatelům povinnost pravidelně informovat společníky o smlouvách, které byly uzavřeny společností za určité období, či zasílat společníkům pravidelné zprávy o celkovém stavu společnosti.⁹⁰ Společenská smlouva by rovněž mohla přiznat

---

⁸⁵ KAJNAR, op. cit., s. 43.

⁸⁶ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 375.

⁸⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

⁸⁸ ŠTENGLOVÁ a ŠUK, op. cit., s. 51.

⁸⁹ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 353.

⁹⁰ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 110.

společníkům právo na sdělení informací přesahujících běžný chod společnosti⁹¹ či veřejně dostupných informací. Naopak nepřipadá v úvahu úprava práva na informace, podle níž by společníci byli oprávněni požadovat i utajované informace.⁹² Lála zastává názor, že rozšířením rozsahu poskytovaných informací ve společenské smlouvě by došlo k vytvoření samostatných druhů podílů a následné modifikace tohoto zvýhodnění společníků by významně zasáhly do právního postavení společníka, a vyžadovaly by proto souhlas společníků, jejichž práva nebo povinnosti by byly dotčeny takovou změnou společenské smlouvy.⁹³

Přestože právo na informace patří mezi nekvantifikovatelná práva (náleží všem společníkům v totožném rozsahu), intenzita, s jakou je toto právo uplatňováno, může být ovlivněna velikostí podílů společníků i dostupností informací v konkrétní společnosti. V jednotlivých společnostech může společenská smlouva stanovit rozdílnou intenzitu realizace práva na informace. Například v některé společnosti mohou být informace absolutně dostupné, neboť společníci mají neomezený přístup do vnitřního informačního systému společnosti, v němž si mohou sami vyhledat potřebné údaje. V jiné společnosti naopak může být dostupnost informací omezena tím, že společníci mají k určitým informacím různá přístupová práva. Dostupnost informacím může být ztížena také tehdy, pokud společníci nemají možnost elektronického přístupu k informacím a musí je hledat v listinných dokumentech, nebo pokud jsou vázáni organizačními pravidly stanovenými společenskou smlouvou a mohou se s informacemi seznámit pouze v určitých úředních hodinách či na určitém místě.⁹⁴

Informovanost společníků může být ovlivněna také tím, zda ve společnosti působí dozorčí rada či nikoliv. Dozorčí rada je ve společnosti s ručením omezeným povinně zřizována jen tehdy, pokud to ukládá zvláštní právní předpis⁹⁵. V ostatních případech je zřízení dozorčí rady pouze fakultativní, jestliže si to ujednají společníci ve společenské smlouvě (§ 201 odst. 1 z. o. k.). Dozorčí rada je kontrolním orgánem společnosti a do její působnosti náleží mimo jiné dohled nad výkonem funkce jednatelů, nahlížení do dokladů společnosti a kontrola údajů v nich obsažených (§ 201 odst. 2 písm. a), b) z. o. k.). Právní úprava působnosti dozorčí rady je však dispozitivní, a proto nemusí mít úplnou dohledovou působnost.⁹⁶ Pokud ve společnosti s ručením omezeným

---

⁹¹ ŠVECOVÁ, Hana. *Práva a povinnosti společníka společnosti s ručením omezeným*. Rekodifikace & praxe [online]. 2015, č. 7 [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/137427/1/2>

⁹² EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 353.

⁹³ LÁLA, op. cit., s. 113–114.

⁹⁴ POKORNÁ, Jarmila. § 31 [Vymezení podílu]; § 135 [Vícečetnost vkladů i podílů]; § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDÍČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 155, 793, 852.

⁹⁵ Tímto zvláštním právním předpisem je např. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů, nebo zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁶ LÁLA, op. cit. s. 112.

není zřízena dozorčí rada, provádí kontrolu činnosti jednatelů i chodu společnosti samotní společníci.⁹⁷ Rozhodnou-li se však společníci zřídit dozorčí radu, přenesou tak na ni část své působnosti, přičemž je na společnicích, jak si ve společenské smlouvě ujednají rozsah přenesení působnosti na dozorčí radu a formu vzájemné součinnosti společníků a dozorčí rady. Existence dozorčí rady nemá za důsledek omezení práva společníků na informace, společníci tím naopak získají další zdroj informací týkajících se společnosti a dozorčí rada proto slouží k posílení postavení společníků.⁹⁸ Oproti tomu v akciové společnosti s dualistickým systémem se povinně zřizuje dozorčí rada, která zastává kontrolní funkci (§ 446, § 447 z. o. k.), v případě monistického systému plní tuto funkci správní rada (§ 456 z. o. k.). Tento rozdíl v kontrolních mechanismech kapitálových společností rovněž odůvodňuje odlišný rozsah práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným a práva akcionáře na vysvětlení.⁹⁹

Modifikace práva na informace může být předmětem tzv. vedlejší dohody¹⁰⁰, kterou mezi sebou uzavírají společníci mimo rámec společenské smlouvy. Jedná se o samostatnou dohodu, která obsahuje ujednání o právech a povinnostech společníků. Zákon o obchodních korporacích neobsahuje výslovnou úpravu vedlejších dohod. Nicméně z občanského zákoníku vyplývá oprávnění stran uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště upravena jako smluvní typ (§ 1746 odst. 2 obč. zák.). Společníci proto mají možnost uzavřít vedlejší dohodu jako nepojmenovanou (inominátní) smlouvu, přičemž je ponecháno na společnicích, jaký obsah dohody si ujednají. Stejně jako společenská smlouva, i vedlejší dohoda nesmí porušovat dobré mravy a veřejný pořádek.¹⁰¹ Ve vedlejší dohodě si společníci mohou upravit i to, jakým způsobem budou vykonávat právo na informace. Společníkům vyplývají práva a povinnosti přímo z vedlejší dohody, nikoliv z jejich účasti ve společnosti. Vedlejší dohody zavazují jen ty společníky, kteří jsou účastníky takové dohody. Stranami dohody mohou být všichni společníci nebo jen někteří z nich, v některých případech i samotná společnost. Závazky z vedlejší dohody nejsou součástí podílu, a proto převodem podílu nepřechází na nabyvatele podílu, je však možné postoupit práva a povinnosti z této dohody na nabyvatele.¹⁰²

⁹⁷ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 110.

⁹⁸ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]; § 201 [Působnost a postavení členů dozorčí rady]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 854, 999–1000.

⁹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018; k podrobnějšímu porovnání práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným a práva akcionáře na vysvětlení viz dále např. v kapitole „Rozsah práva společníka na informace“.

¹⁰⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 291.

¹⁰¹ ŠVANDA, Matúš. *Drag-along, tag-along, deadlock – vedlejší dohody společníků v praxi*. EPRAVO.CZ [online]. 16. 10. 2018 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/drag-along-tag-along-deadlock-vedlejsi-dohody-spolecniku-v-praxi-108236.html>

¹⁰² DĚDIČ, Jan. In: CSACH, Kristián, Bohumil HAVEL a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 49–53.

Mezi výhody vedlejších dohod patří flexibilita, neformálnost a diskrétnost, neboť dohodu není nutné založit do sbírky listin obchodního rejstříku. Na druhou stranu nevýhodou těchto dohod je to, že zavazují jen účastníky dohody a nikoliv případné nabyvatele podílů. V případě, že společník poruší vedlejší dohodu, ostatní účastníci dohody jsou oprávněni domáhat se náhrady škody.¹⁰³ Jestliže se vedlejší dohoda dostane do rozporu se společenskou smlouvou, právní účinky dohody se liší podle toho, zda jsou účastníky dohody všichni společníci nebo jen někteří z nich. Jsou-li účastníky vedlejší dohody všichni společníci, dojde k jednorázovému průlomu do společenské smlouvy a v takové situaci by se mohla použít vedlejší dohoda, která je výjimečně platná i přes rozpor se společenskou smlouvou, ale to platí pouze v daném případě a na dohodnutou dobu a nesmí to odporovat dobrým mravům a kogentním normám. Naopak jestliže jsou stranou vedlejší dohody pouze někteří společníci, dohoda nezavazuje ostatní společníky a uplatní se společenská smlouva.¹⁰⁴

V německém právním řádu je úprava práva společníka na informace obsažena v ustanovení § 51a německého zákona o společnostech s ručením omezeným ze dne 20. dubna 1892, v originále Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „GmbHG“). Dle GmbHG jsou jednatele povinni poskytnout každému společníkovi na jeho žádost bez zbytečného odkladu informace o záležitostech společnosti a umožnit mu nahlédnout do knih a písemností společnosti (§ 51a odst. 1 GmbHG). Společníkům tedy náleží dle německého práva stejná informační oprávnění jako dle české právní úpravy. GmbHG dále stanoví, že se společenská smlouva nesmí odchýlit od zákonné úpravy práva na informace (§ 51a odst. 3 GmbHG). Na rozdíl od české úpravy je tudíž v německém právu výslovně stanoven zákaz omezení práva na informace.¹⁰⁵

Německá právní teorie rozlišuje kolektivní a individuální informační právo. Kolektivní právo na informace uplatňují společníci prostřednictvím práva účastnit se valné hromady. Toto právo souvisí s povinností volených orgánů sdělovat společníkům určité informace.¹⁰⁶ Oproti tomu individuální informační právo odpovídá právu jednotlivých společníků na informace¹⁰⁷ ve smyslu § 155 z. o. k.¹⁰⁸

---

¹⁰³ PROUZA, Jiří. *Akcionářská dohoda (shareholders' agreement)*. EPRAVO.CZ [online]. 18. 1. 2019 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/akcionarska-dohoda-shareholders-agreement-108734.html>

¹⁰⁴ DĚDIČ, Jan. In: CSACH, HAVEL a kol., op. cit., s. 55.

¹⁰⁵ LÁLA, op. cit., s. 113.

¹⁰⁶ SCHMIDT, Karsten. In: BITTER, BOCHMANN, CRAMER, CREZELIUS, EMMERICH a kol., op. cit., s. 966.

¹⁰⁷ BAYER, Walter. In: BAYER, Walter, Peter HOMMELHOFF a Detlef KLEINDIEK. *Lutter/Hommelhoff GmbH-Gesetz: Kommentar* [online]. 21. vyd. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt KG, 2023, s. 1486 [cit. 18.04.2024]. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.9785/9783504387990/html> ; též SCHMIDT, Karsten. In: BITTER, BOCHMANN, CRAMER, CREZELIUS, EMMERICH a kol., op. cit., s. 1241.

¹⁰⁸ LÁLA, op. cit., s. 107.

Ve slovenském právu se úpravou práva na informace zabývá ustanovení § 122 odst. 2 zákona č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „slovenský obchodní zákoník“), z něhož vyplývá, že společníci mají oprávnění požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti. Slovenská úprava je tedy obdobná jako předchozí česká úprava v obchodním zákoníku, a to především svou stručností. Slovenský obchodní zákoník se například také výslovně nevyjadřuje k tomu, zda může společník toto právo uplatnit pouze na valné hromadě nebo i mimo ni, nicméně je to dovozováno ve slovenské odborné literatuře.¹⁰⁹

3.2. Právo společníka na nahlížení do dokladů společnosti

Společník ve společnosti s ručením omezeným má vedle práva požadovat sdělení informací o záležitostech společnosti rovněž právo nahlížet do dokladů společnosti a ověřovat si údaje uvedené v předložených dokladech. Společník je oprávněn nahlédnout do všech druhů záznamů, listin či dokumentů společnosti a v případě, že je společnost uchovává v elektronické podobě, společník může žádat i o přístup k elektronickým dokladům.¹¹⁰

Právo nahlížet do dokladů společnosti zahrnuje nejen fyzické nahlížení, ale i pořizování kopií dokladů pomocí reprodukční techniky. Během toho však nesmí dojít k poškození nebo jinému zásahu do dokladů.¹¹¹ Společník je oprávněn pořídit si kopie dokladů v místě, kde mu společnost umožnila nahlédnout do dokladů.¹¹² Jestliže má společnost k dispozici technický prostředek způsobilý k vyhotovení kopií dokladů (např. tiskárnu s funkcí kopírování), může jej společník využít k pořízení kopií za úhradu nákladů s tím spojených. Avšak pokud společnost nedisponuje takovým technickým zařízením nebo jej nemůže z objektivních důvodů v požadovaném čase poskytnout, společník si musí sám obstarat technický prostředek pro pořízení kopií.¹¹³ Současná doba moderních technologií usnadňuje společníkům pořizování kopií dokladů, neboť k ofocení dokladu mohou využít například svůj chytrý telefon.

Společník nicméně nemá nárok na vydání originálů dokladů na určitou dobu do jeho dispozice, a tedy nemůže si doklady odnést mimo místo, kde mu společnost umožnila nahlížení.¹¹⁴

---

¹⁰⁹ MAMOJKA, Mojmir. § 122. In: MAMOJKA, Mojmir a kol. *Obchodný zákonník: veľky komentár. 1. zväzok. § 1 - § 260*. Bratislava: Eurokódex, 2016, s. 478.

¹¹⁰ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 200.

¹¹¹ DVORÁK, op. cit., s. 189.

¹¹² LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 360.

¹¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹¹⁴ BASTLOVÁ, op. cit.

Doklady se nesmí dostat mimo dosah kontroly společnosti.¹¹⁵ Některé doklady totiž mohou mít i veřejnoprávní význam a společnost je musí mít k dispozici pro účely plnění veřejnoprávních povinností.¹¹⁶ To se týká především daňových či účetních dokladů, které je společnost povinna vyhotovovat v souladu s příslušnými zákony (např. daňovými zákony).¹¹⁷ V případě, kdy by si společník chtěl pořídit ověřené kopie dokladů, musel by si sám zajistit přítomnost notáře nebo jiné osoby oprávněné k ověřování kopií¹¹⁸ a musel by tak učinit v místě nahlížení do dokladů. Nicméně to nebrání tomu, aby soud v případě sporu vyzval společnost k předložení určitého dokladu.¹¹⁹

Právo nahlížet do dokladů v sobě nezahrnuje oprávnění společníka vyžadovat po společnosti, aby daný doklad vyhotovila, jestliže jej společnost dosud nemá k dispozici. Výjimku představují situace, kdy má společnost povinnost vytvářet určité doklady, jako například daňové přiznání, jehož vyhotovení si společník může vyžádat.¹²⁰

Podle Vrchního soudu v Olomouci smyslem a účelem oprávnění nahlížet do dokladů společnosti není umožnit společníkovi vytvoření kompletní duplikace celého účetnictví a všech dokumentů společnosti. Nicméně v projednávané věci společník žádal o nahlédnutí do všech účetních a daňových dokladů, účetnictví a všech smluv uzavřených společností, a to za období tří let, přičemž soud tento požadavek považoval za relevantní k tomu, aby společník mohl řádně kontrolovat svůj podíl a výkon funkce jednatelů.¹²¹

Pokud jde o porovnání nahlížení do dokladů a sdělení informace společníkovi je pro společníka zpravidla pohodlnější, když je mu požadovaná informace přímo sdělena jednatelem, protože v takovém případě nemusí sám vyhledávat informace v předložených dokladech. Na druhou stranu při poskytnutí informace jednatelem se musí společník spoléhat na schopnosti a vůli jednatele. Proto pokud společník sleduje výkonem práva na informace kontrolu funkce jednatele, může dát spíše přednost žádosti o nahlédnutí do dokladů, v nichž si sám zjistí potřebnou informaci.¹²²

Na rozdíl od společníků ve společnosti s ručením omezeným, akcionáři nemají ze zákona právo nahlížet do dokladů společnosti. Toto oprávnění zákon o obchodních korporacích svěřuje

---

¹¹⁵ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853.

¹¹⁶ KAJNAR, op. cit., s. 43.

¹¹⁷ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 302.

¹¹⁸ VRAJÍK, Michal. *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2014, s. 769.

¹¹⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹²⁰ FLÍDR, op. cit., s. 87.

¹²¹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

¹²² FLÍDR, op. cit., s. 78.

dozorčí radě (§ 447 odst. 1 z. o. k.). Avšak stanovy akciové společnosti mohou rozšířit akcionářské právo na vysvětlení a udělit akcionářům i právo nahlížet do dokladů společnosti.¹²³

V osobních společnostech, tedy ve veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, mají společníci právo nahlížet do všech dokladů společnosti a kontrolovat údaje v nich obsažené (§ 107 z. o. k., § 119 z. o. k.). Na rozdíl od společníků kapitálových společností nejsou společníci osobních společností ve svém informačním právu nijak omezeni a jejich oprávnění je tedy širší.¹²⁴

3.3. Rozsah práva společníka na informace

Právo společníka na informace není zcela neomezené.¹²⁵ Dle Nejvyššího soudu je společník oprávněn žádat pouze o takové informace a nahlížet do takových dokladů, které „*jsou potřebné k tomu, aby získal rozumný přehled o záležitostech společnosti a mohl řádně vykonat svá práva. Mezi takové informace nepochybně patří zejména informace o rozsahu a struktuře jmění společnosti a o významnějších právních jednáních, která mohou mít na toto jmění vliv.*“ Tento závěr se uplatní nejen na záležitosti související se samotnou společností, ale také na záležitosti týkající se osob jí ovládaných.¹²⁶ Společníkům ovládající společnosti totiž náleží právo na informace o ovládaných společnostech, jestliže je potřebuje k získání přehledu o záležitostech ovládající společnosti.¹²⁷ Společníci však nejsou oprávněni žádat o informace, které se týkají odlišných subjektů a nijak nesouvisejí se společností (nebo jí ovládanou osobou).¹²⁸

Mezi záležitosti společnosti lze zařadit informace ohledně majetku (např. movité a nemovité věci, pohledávky, licence, obchodní závod), smluv a dluhů společnosti. Společník může požadovat informace o smluvních vztazích společnosti se zákazníky a dodavateli. Pokud však z určité smlouvy se třetí osobou vyplývá závazek důvěrnosti, společnost je povinna jej dodržet a nesmí sdělit takové informace společníkovi bez souhlasu druhé smluvní strany. V opačném případě by došlo k porušení smluvní povinnosti, v důsledku čehož by mohla společnost vzniknout újma, a jednatel by se tímto mohl dostat do rozporu s požadavkem péče řádného hospodáře. Záležitosti společnosti dále zahrnují všechny oblasti, které náleží do působnosti orgánů společnosti.¹²⁹ Tedy jde o skutečnosti, o nichž rozhoduje valná hromada nebo

¹²³ ŠUK, Petr. § 357 [Žádost o vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 705.

¹²⁴ ŠTENGLOVÁ, Ivana. § 107 [Právo kontroly]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 305.

¹²⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

¹²⁷ FLÍDR, Jan. In: CSACH, HAVEL a ŽITŇANSKÁ (eds.), op. cit., s. 181–184, 188.

¹²⁸ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 314/2021.

¹²⁹ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 198.

jejichž rozhodování si valná hromada vyhradí (§ 190 odst. 2 a 3 z. o. k.), dále věci obchodního vedení jednatelů (§ 195 z. o. k.) a případně i oblast působnosti dozorčí rady (§ 201 z. o. k.).

Mezi záležitosti společnosti naopak nepatří soukromé záležitosti a osobní poměry členů orgánů nebo zaměstnanců společnosti. Na takové informace se vztahuje právní úprava ochrany osobních údajů.¹³⁰ Výjimku však představuje situace, kdy by tyto informace byly relevantní pro činnost společnosti, například pokud by otázka zdravotního stavu jednatele mohla ovlivnit fungování společnosti.¹³¹ Společníci naopak mají právo obdržet informace o odměňování členů orgánů společnosti, neboť ustanovení o odměňování jsou součástí smlouvy o výkonu funkce, kterou schvaluje valná hromada (§ 59 odst. 2 z. o. k.).¹³²

Nejvyšší soud se zabýval případem, kdy se společník domáhal poskytnutí informace, „*na jakých bankovních účtech žalované se finanční prostředky utržené za prodej nemovitostí nachází a zda jsou dostatečným způsobem zhodnocovány*“, přičemž Nejvyšší soud shledal, že požadovaná informace souvisí se stavem a strukturou jmění společnosti a případnými nároky za třetími osobami, a proto má společník právo na obdržení takové informace.¹³³

Vrchní soud v Olomouci posuzoval rozsah práva na nahlížení do dokladů a dospěl k závěru, že společník má právo požadovat k nahlédnutí „*úplné a kompletní výpisy z bankovních účtů společnosti, její daňové přiznání, úplné pracovněprávní smlouvy a podklady týkající se zaměstnanců (mzdové a docházkové listy), kupní, nájemní, příkazní, pojistné smlouvy, smlouvy o výkonu funkce a další smlouvy,*“ které mohou ovlivnit rozsah, vliv a majetkovou strukturu společnosti.¹³⁴

Společníkovi přísluší právo na kontrolu správnosti účetní závěrky, a proto je oprávněn požádat o umožnění nahlédnutí do účetních dokladů a smluv uzavřených společností, které využije ke kontrole účetní závěrky.¹³⁵ Může rovněž žádat o sdělení informace týkající se účetní závěrky, například chtít vysvětlit, jak vznikla ztráta společnosti.¹³⁶

Společník nemůže požadovat poskytnutí informací, které jsou mu již známy.¹³⁷ Není oprávněn vyžadovat ani informace, které si může sám zjistit z veřejně dostupných zdrojů, to se vztahuje i na situace, kdy by pro to společník musel vynaložit určité úsilí a náklady, ledaže by byly

---

¹³⁰ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 357 [Žádost o vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1550.

¹³¹ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 199.

¹³² Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 8. 2019, sp. zn. 8 Cmo 85/2019.

¹³³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

¹³⁴ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

¹³⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022.

¹³⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

¹³⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3839/2009.

nepřiměřené. Společník má však právo na sdělení analytických informací, které není schopen sám získat z veřejných zdrojů či nahlédnutím do dokladů společnosti.¹³⁸

I v případě úpravy práva na informace se projevuje skutečnost, že společnost s ručením omezeným sice patří mezi kapitálové společnosti, ale vykazuje i rysy osobních společností.¹³⁹ Svým rozsahem se právo na informace ve společnosti s ručením omezeným podobá úpravě osobních společností¹⁴⁰, v nichž mají společníci široké informační oprávnění, neboť se osobně účastní na činnosti společnosti¹⁴¹. Naopak akcionáři jsou oprávněni žádat pouze o vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob, pokud takové vysvětlení potřebují pro posouzení záležitostí zařazených na pořadu jednání valné hromady¹⁴² nebo pro výkon akcionářských práv¹⁴³ na valné hromadě (§ 357 odst. 1 věta první z. o. k.). Právo akcionářů na vysvětlení je tedy užší v porovnání s oprávněním společníků ve společnosti s ručením omezeným¹⁴⁴, neboť společníci ve společnosti s ručením omezeným nejsou omezeni programem jednání valné hromady. Stanovy akciové společnosti nicméně mohou právo na vysvětlení rozšířit tak, že poskytnou akcionáři právo i na informace, které se netýkají záležitostí projednávaných na valné hromadě.¹⁴⁵

V německé právní úpravě se právo společníků na informace vztahuje na všechny záležitosti společnosti a nemá téměř žádná omezení, z informací poskytovaných společníkům jsou vyloučeny pouze osobní záležitosti jednatelů a ostatních společníků. Informační oprávnění dle německého práva (shodně jako v českém právu) není omezeno ani na skutečnosti, které společník potřebuje pro výkon hlasovacího práva, nýbrž zahrnuje vše, co souvisí s účastí společníka ve společnosti.¹⁴⁶

Nejvyšší soud Slovenské republiky se vyjádřil k rozsahu informačního práva společníků dle slovenské právní úpravy. Uvedl, že právo na informace podléhá určitým omezením a vztahuje se pouze na „*nejvýznamnější úkony a záležitosti společnosti, které se týkají hospodaření a významného majetku společnosti a které mohou ovlivnit například likviditu společnosti a v konečném důsledku i hodnotu podílu či výši podílu společníka na zisku*“. Společníkovi nenáleží právo nahlížet do všech dokladů společnosti, jeho oprávnění tedy není tak široké jako oprávnění

---

¹³⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

¹³⁹ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 852.

¹⁴⁰ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 352.

¹⁴¹ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit. s. 73.

¹⁴² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1207/2011.

¹⁴³ Takovými právy jsou např. hlasovací právo dle § 353 z. o. k. nebo právo uplatňovat návrhy a protinavrhy dle § 361 z. o. k. (FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 357 [Žádost o vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1552).

¹⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1395/2020.

¹⁴⁵ ŠUK, Petr. § 357 [Žádost o vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 705.

¹⁴⁶ BAYER, Walter. In: BAYER, HOMMELHOFF a KLEINDIEK, op. cit., s. 1491.

dozorčí rady. Společník ani není ze zákona oprávněn požadovat informace týkající se běžného chodu společnosti (např. obstarávání spotřebního materiálu, každodenní úkony či personální zajištění společnosti).¹⁴⁷ Nejvyšší soud Slovenské republiky tímto zúžil rozsah práva na informace nad rámec zákona. Ve slovenské odborné literatuře se objevují kritiky tohoto rozhodnutí, a to z důvodu jeho dlouhodobé neudržitelnosti a možných sporů ohledně výkladu pojmů obsažených v rozhodnutí.¹⁴⁸ Osobně se také domnívám, že Nejvyšší soud Slovenské republiky tímto rozhodnutím neoprávněně omezil právo společníků na informace.

3.3.1. Obchodní tajemství

Odborná literatura neposkytuje jednotnou odpověď na otázku, zda mají společníci právo na přístup k informacím tvořícím obchodní tajemství. Dle občanského zákoníku se obchodním tajemstvím rozumí skutečnosti, které jsou „*konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení*“ (§ 504 obč. zák.). Informace má povahu obchodního tajemství tehdy, jestliže kumulativně naplňuje všechny definiční znaky.¹⁴⁹ Obchodní tajemství je věcí nehmotnou, movitou.¹⁵⁰

Rozhodnutí o tom, zda určité skutečnosti představují obchodní tajemství a jakým způsobem mají být utajovány, náleží jejich vlastníkov. Vlastníkem obchodního tajemství je společnost s ručením omezeným, nikoliv její společníci. Společnost má z tohoto titulu právo nakládat s obchodním tajemstvím a je oprávněna udělit svolení k užití obchodního tajemství a stanovit podmínky takového užití.¹⁵¹ Společnosti náleží oprávněný zájem na utajení skutečností tvořících obchodní tajemství, aby nedošlo k jejich konkurenčnímu zneužití.¹⁵²

Ochranu obchodního tajemství mají na starosti jednatelé jakožto členové statutárního orgánu společnosti. Přestože zákon výslovně neupravuje povinnost mlčenlivosti členů statutárního orgánu, je to považováno za součást péče řádného hospodáře.¹⁵³ Požadavek péče řádného hospodáře znamená pro jednatele povinnost vykonávat funkci s nezbytnou loajalitou, potřebnými znalostmi a pečlivostí (§ 159 odst. 1 věta první obč. zák., § 51 odst. 1 z. o. k.). Jednatel vykonává svou funkci pečlivě a s potřebnými znalostmi tehdy, jestliže mohl při podnikatelském rozhodování

¹⁴⁷ Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 29. 5. 2019, sp. zn. 3 Obdo 21/2019.

¹⁴⁸ FRINDRICH, Juraj, Radovan PALA a Ivana PALOVÁ. In: OVEČKOVÁ, Oľga a kol. *Obchodný zákonník: veľký komentár. Zväzok I. (§ 1 až 260)*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SK, 2022, s. 1133–1134.

¹⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 396/2002.

¹⁵⁰ KOUKAL, Pavel a Jan LASÁK. § 504 [Obchodní tajemství]. In: LAVICKÝ a kol., op. cit., s. 1554, 1556.

¹⁵¹ DVOŘÁK, op. cit., s. 190.

¹⁵² KAJNAR, op. cit., s. 47.

¹⁵³ BÁNYAIOVÁ, Alena. In: BÁNYAIOVÁ, Alena, Josef BENDA, Daniela KOVÁŘOVÁ, Pavel MATES, Stanislav PŘIBYL a kol. *Tajemství v českém právním řádu*. Praha: Leges, 2019, s. 59.

v dobré víře rozumně předpokládat, že jedná informovaně a v obhajitelném zájmu společnosti, při tom však musí dodržovat i povinnost loajality ve vztahu ke společnosti.¹⁵⁴ Splnění povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře se posuzuje s ohledem na skutečnosti, které byly nebo měly být jednateli známy v okamžiku, kdy činil určité podnikatelské rozhodnutí.¹⁵⁵ Jednatel tedy posuzuje, zda určité skutečnosti mají charakter obchodního tajemství, a následně přijme vhodná opatření k zajištění jejich utajení, přičemž musí postupovat s odpovídající péčí a obstarat si k tomu potřebné informace.¹⁵⁶

Rovněž valná hromada může rozhodnout o tom, zda jsou určité informace obchodním tajemstvím¹⁵⁷, a o poskytnutí obchodního tajemství společníkům, přičemž pokud takto rozhodne ve vztahu k jednomu společníkovi, měli by být i ostatní společníci oprávněni obdržet tyto informace, a to bez ohledu na velikost jejich podílů.¹⁵⁸

Poskytne-li jednatel společníkovi informace chráněné jako obchodní tajemství, společník má povinnost uchovávat je v tajnosti z důvodu povinnosti loajality vůči společnosti.¹⁵⁹ Společník nesmí sdělit nebo zpřístupnit třetí osobě informace tvořící obchodní tajemství a ani je zneužít ve svůj vlastní prospěch, jestliže by takové informace mohly být konkurenčně využity v hospodářské soutěži a mohla by tím být společnosti způsobena újma.¹⁶⁰ V případě, že společník svým jednáním naplní podmínky generální klauzule nekalé soutěže, tedy pokud půjde o jednání v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, společník se dopustí nekalosoutěžního jednání (§ 2976 odst. 1 obč. zák.) a mohl by také naplnit znaky skutkové podstaty porušení obchodního tajemství (§ 2985 obč. zák.). Mohl by rovněž čelit negativním důsledkům spojeným s nekalosoutěžním jednáním, jako je například náhrada majetkové či nemajetkové újmy a vydání bezdůvodného obohacení (§ 2988 obč. zák.). V některých případech by se mohlo dokonce jednat o trestný čin porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže (§ 248 odst. 1 písm. h) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů), pokud by takovým jednáním byla způsobena újma ve větším rozsahu.¹⁶¹

Již za účinnosti obchodního zákoníku Nejvyšší soud dovodil, že společník má nárok i na informace tvořící obchodní tajemství, neboť na rozdíl od úpravy akciových společností ze zákonné

---

¹⁵⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2695/2018; rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2791/2016.

¹⁵⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5036/2015.

¹⁵⁶ BĀNYAIOVĀ, Alena. In: BĀNYAIOVĀ, BENDA, KOVĀŘOVĀ, MATES, PŘIBYL a kol., op. cit., s. 59.

¹⁵⁷ DVOŘÁK, op. cit., s. 191.

¹⁵⁸ KAJNAR, op. cit., s. 47.

¹⁵⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018; o povinnosti loajality společníka je podrobněji pojednáno v podkapitole „Povinnost mlčenlivosti společníka“.

¹⁶⁰ LOCHMANOVĀ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit., s. 731–732.

¹⁶¹ KAJNAR, op. cit., s. 47.

úpravy společností s ručením omezeným nevyplývá zákaz poskytnutí těchto informací. Odůvodnil to také rozdílným postavením akcionáře a společníka ve společnosti s ručením omezeným. Akciové společnosti jsou čistě kapitálovými společnostmi, zatímco ve společnosti s ručením omezeným se projevují i prvky osobních společností spočívající v rozsáhlejší účasti společníků na činnosti společnosti a v úpravě jejich práv.¹⁶² Nejvyšší soud potvrdil tento závěr o přístupu společníka k obchodnímu tajemství i za současné právní úpravy.¹⁶³

V odborné literatuře existují rozdílné názory na přístup společníků k údajům tvořícím obchodní tajemství. Šuk a Štenglová zastávají názor, že jednatel nemůže společníkovi odmítnout poskytnutí informací majících charakter obchodního tajemství. Zdůvodňují to existencí úzkého vztahu mezi společníkem a společností s ručením omezeným. Navíc na rozdíl od úpravy akciových společností zákon o obchodních korporacích neupravuje v případě společností s ručením omezeným možnost odmítnutí takové informace, jejíž poskytnutí by mohlo způsobit společnosti újmu a jejímž příkladem může být právě obchodní tajemství.¹⁶⁴

Stejně tak podle Filipa a Fyrbacha společníkovi náleží i oprávnění přístupu k obchodnímu tajemství, protože zákon nestanovuje výslovný zákaz zpřístupnění takových informací a není možné ani analogicky použít úpravu akciových společností.¹⁶⁵ Rovněž Lochmanová zastává názor, že požaduje-li společník poskytnutí informací majících povahu obchodního tajemství, jednatel má povinnost mu tyto informace sdělit.¹⁶⁶

Naopak Havel nesdílí výše uvedené názory a je přesvědčen, že společník nemá právo na obdržení informace tvořící obchodní tajemství. Jako odůvodnění uvádí, že obchodní tajemství náleží do vlastnictví společnosti a společnost je povinna zabezpečit jeho utajení. Společník sice má právo na kontrolu společnosti a je oprávněn znát stav jejího majetku, nicméně společník je pouze vlastníkem svého podílu a nikoliv věcí, které jsou ve vlastnictví společnosti, a nemůže se ani chovat jako jejich vlastník. Majetek společnosti je tedy oddělen od majetku jednotlivých společníků. Právo na přístup k obchodnímu tajemství by mohla společníkům přiznat jediné společenská smlouva, která by jej v takovém případě musela přiznat všem společníkům, či rozhodnutí valné hromady. Zároveň však platí, že pokud má jeden ze společníků k dispozici určité informace, měli by mít nárok na totožné informace i všichni ostatní společníci. Jednatel má k obchodnímu tajemství přístup z titulu své funkce jednatele, a proto pokud některý ze společníků

---

¹⁶² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹⁶³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

¹⁶⁴ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 378.

¹⁶⁵ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 198–199.

¹⁶⁶ LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL a kol., op. cit., s. 360.

zároveň zastává i funkci jednatele a z tohoto důvodu zná skutečnosti tvořící obchodní tajemství, měli by mít nárok na poskytnutí stejných informací i ostatní společníci.¹⁶⁷

Šimeček se též přiklání k závěru, že společníci nemají přístup k informacím tvořícím obchodní tajemství, neboť společnost jakožto vlastník obchodního tajemství je povinna jej chránit a utajovat, a to i před jejími společníky. Pokud však společnost poskytne tyto informace jednomu ze společníků, musí je poskytnout i ostatním společníkům ve stejném postavení.¹⁶⁸

V odborné literatuře se lze setkat také s myšlenkou, že není možné nalézt řešení, které by bylo obecně platné pro všechny společnosti s ručením omezeným. Závěr o tom, zda mají společníci právo i na informace představující obchodní tajemství, může záviset na několika skutečnostech, a to jak velká je daná společnost, kolik má společníků a zda se společníci osobně účastní na činnosti společnosti.¹⁶⁹

Lze si představit různé situace, například v malé společnosti s ručením omezeným o třech společnících, kteří se aktivně podílejí na činnosti společnosti, budou mít tito společníci zpravidla rozsáhlé povědomí o stavu společnosti, včetně obchodního tajemství. Naopak půjde-li o velkou společnost s ručením omezeným s několika desítkami společníků, kterou řídí profesionální manažer a společníci se osobně nepodílí na činnosti společnosti, lze předpokládat, že taková společnost bude mít spíše tendenci k tomu omezit právo společníků na informace takovým způsobem, že nebudou mít přístup k údajům tvořícím obchodní tajemství. Pro odstranění nejasností a předejití možným sporům je vhodné, aby se otázce přístupu společníků k obchodnímu tajemství věnovala společenská smlouva. V případě pochybností se uplatní i obecné zásady soukromého práva, jako je zákaz zneužití práva, zákaz působit škody a povinnost loajality vůči společnosti.¹⁷⁰ Společenská smlouva může rovněž stanovit odlišný rozsah práva na informace ve vztahu k různým druhům podílů. V případě start-upů tak může například dojít k situaci, kdy společenská smlouva upraví informační oprávnění ohledně obchodního tajemství rozdílně ve vztahu ke společníkům-investorům a společníkům, kteří se aktivně podílí na činnosti společnosti.¹⁷¹

Naopak v případě akcionářů je řešení problematiky přístupu k obchodnímu tajemství jasné již ze zákona o obchodních korporacích, který uvádí, že právo akcionáře na vysvětlení se

---

¹⁶⁷ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 377–378.

¹⁶⁸ ŠIMEČEK, op. cit.

¹⁶⁹ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 302.

¹⁷⁰ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853.

¹⁷¹ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 374–375.

nevztahuje na skutečnosti, jejichž sdělení by mohlo přivodit společnosti nebo jí ovládaným osobám újmu, přičemž takovou informací je i obchodní tajemství. Akcionáři tedy nemají oprávnění přístupu k obchodnímu tajemství. Nicméně stanovy akciové společnosti mohou oprávnění akcionářů rozšířit i na tyto skutečnosti a na akcionáře by se v takovém případě vztahovala povinnost mlčenlivosti ve stejném rozsahu jako na společníka ve společnosti s ručením omezeným.¹⁷²

Přikloňuji se k názoru, že společníci ve společnosti s ručením omezeným mají právo na poskytnutí informací tvořících obchodní tajemství. Zákon o obchodních korporacích výslovně nezakazuje zpřístupnění takových informací společníkům, na rozdíl od úpravy u akciových společností. Domnívám se proto, že kdyby chtěl zákonodárce společníkům ve společnosti s ručením omezeným odebrat přístup k obchodnímu tajemství, tak by to uvedl v zákonné úpravě, stejně jako to učinil v případě akcionářů. Společníci ve společnosti s ručením omezeným mají dle mého názoru oprávněný zájem i na informacích majících povahu obchodního tajemství, protože takové informace mohou ovlivnit fungování a vývoj společnosti, znalost těchto informací jim může také napomoci s rozhodováním o záležitostech společnosti a o tom, jak naloží se svým podílem. Ve společnosti s ručením omezeným navíc není obligatorně zřizována dozorčí rada jakožto kontrolní orgán společnosti, a proto náleží kontrola činnosti společnosti samotným společníkům. Pro náležitou kontrolu společnosti by společníci měli mít možnost obdržet i informace zahrnující obchodní tajemství. Je však nezbytné, aby společníci respektovali ochranu obchodního tajemství a zachovávali utajení takových informací a nepřístupňovali je třetím osobám. Na druhou stranu se domnívám, že mohou nastat i výjimečné situace, kdy by určité omezení v přístupu k obchodnímu tajemství bylo ospravedlnitelné, například v případě společnosti s několika desítkami či stovkami společníků, kteří se osobně nepodílí na činnosti společnosti, či v případě start-upů.

3.4. Odpovídající povinnost společnosti

Právu společníka na informace odpovídá povinnost společnosti požadované informace společníkovi poskytnout či mu umožnit nahlédnutí do dokladů společnosti, s výjimkou situací, kdy může či musí společníkův požadavek odmítnout. Povinnost poskytnutí informací tedy náleží samotné společnosti s ručením omezeným a nikoliv jejím jednatelům. Jednatelé pouze tuto povinnost za společnost realizují nebo zajišťují její realizaci.¹⁷³ Zákon o obchodních korporacích

---

¹⁷² ŠTENGLOVÁ a ŠUK., op. cit., s. 51.

¹⁷³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

ukládá jednateli povinnost informovat na žádost společníky o věcech společnosti v ustanovení § 196.

Jednatelé mohou povinnost poskytnutí informací delegovat na jiný orgán či zaměstnance společnosti. Přenesení této povinnosti může vyplývat i z vnitřních pravidel společnosti či ze společenské smlouvy. Odpovědnost za dostatečné poskytnutí požadovaných informací společníkovi však zůstává jednateli, i když tuto povinnost přeneše na jinou osobu.¹⁷⁴ Pokud tedy společníkovi nejsou poskytnuty informace, aniž pro to existuje oprávněný důvod, jednatelé odpovídají společnosti za škodu z toho vzniklou.¹⁷⁵

V případě, že má společnost více jednatelů, sdělí požadovanou informaci jednatel, jenž byl poskytováním informací pověřen, a není-li takové pověření, informaci poskytne jednatel, který nese odpovědnost za oblast, jíž se týká konkrétní žádost o informace, tedy například informace ohledně finančních záležitostí sdělí finanční ředitel. Jednatel může požádat o odbornou radu od zaměstnanců, nemá-li sám dostatek informací. Jednatel je povinen připravit se na případné žádosti společníků o informace, které by mohl obdržet v závislosti na pořadu jednání valné hromady.¹⁷⁶

Povinnost společnosti poskytovat informace společníkům však není bezbřehá a neznamená to, že by společnost byla povinna informovat kdykoli kteréhokoli společníka o čemkoli, nýbrž tato povinnost se vztahuje na sdělování skutečností, které společník potřebuje v souvislosti se svým postavením společníka a s tím souvisejícími právy a povinnostmi, jestliže si společník nemůže takové informace zjistit jiným způsobem.¹⁷⁷

Společníci ovládající společnosti jsou oprávněni žádat o informace ohledně ovládaných společností. Mohou přitom nastat dvě odlišné situace, na základě kterých se řeší, která ze společností je povinna informace poskytnout. V první situaci, kdy ovládající společnost není jediným společníkem (či akcionářem) ovládané společnosti, má ovládající společnost povinnost poskytnout svým společníkům informace o ovládané společnosti, pokud o ně požádají. Jestliže ovládající společnost nemá takové informace k dispozici, musí si je nejprve prostřednictvím práva na informace opatřit u ovládané společnosti. Jde-li však o doklad ovládané společnosti, kterým ovládající společnost nedisponuje, společník ovládající společnosti nemůže žádat o nahlédnutí do takového dokladu. O druhou situaci se jedná tehdy, je-li ovládající společnost jediným společníkem (či akcionářem) ovládané společnosti a jsou zde možné tři výklady, přičemž první z nich je shodný s popsanou první situací, kdy povinnost poskytnout informace má ovládající

---

¹⁷⁴ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLIOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK., op. cit., s. 375.

¹⁷⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹⁷⁶ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 202.

¹⁷⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

společnost. Toto platí i u druhé možnosti výkladu, ale zároveň dle tohoto výkladu může ovládající společnost udělit ovládané společnosti pokyn, na základě kterého může společník ovládající společnosti žádat o informace přímo ovládanou společnost s ohledem na její právní formu a společenskou smlouvu. Pole třetího možného výkladu náleží samotné ovládané společnosti povinnost poskytnout informace společníkovi ovládající společnosti, přičemž se bude řídit zákonnou úpravou a společenskou smlouvou ovládající společnosti. Tento třetí výklad přináší společníkovi nejširší oprávnění, neboť by teoreticky mohl realizovat právo na informace a nahlížení do dokladů i u ovládané akciové společnosti, není-li stanoveno jinak (tzv. informační průlom). Flídr se přiklání k tomuto třetímu výkladu.¹⁷⁸ S tímto názorem lze souhlasit, protože v situaci, kdy je ovládající společnost jediným společníkem ovládané společnosti, by měl mít společník ovládající společnosti právo na informace k ovládané společnosti ve shodné míře, jako ho má k ovládající společnosti, v níž je společníkem.

Nachází-li se společnost s ručením omezeným v likvidaci, mají společníci i nadále právo na informace ve stejném rozsahu jako před vstupem společnosti do likvidace, avšak informace jim poskytuje likvidátor, neboť na likvidátora přechází působnost statutárního orgánu (§ 193 věta první obč. zák.), včetně povinnosti poskytnout informace.¹⁷⁹

3.5. Výkon práva na informace společníkem

Právo na informace vyžaduje aktivní jednání společníka.¹⁸⁰ Společník může uplatnit své právo na informace v zásadě kdykoliv za trvání společnosti. Má možnost jej využít nejen během jednání valné hromady, ale i mimo valnou hromadu. V porovnání se současnou úpravou obchodní zákoník výslovně nestanovil, zda může společník využít své informační právo pouze na valné hromadě nebo i mimo ni. Právní věda a judikatura nicméně dovodila, že i za účinnosti obchodního zákoníku mohli společníci požádat o informaci jak na valné hromadě, tak i mimo ni.¹⁸¹ Zákon o obchodních korporacích svou výslovnou úpravou postavil tuto otázku najisto.

Případné omezení ve výkonu práva na informace může vyplývat z úpravy ve společenské smlouvě.¹⁸² Společníci si mohou ve společenské smlouvě specifikovat organizační pravidla pro poskytování informací, např. uvedou, v jakých dnech či v jakých hodinách lze po jednatelech

---

¹⁷⁸ FLÍDR, Jan. In: CSACH, HAVEL a ŽITŇANSKÁ (eds.), op. cit., s. 181–184, 188.

¹⁷⁹ JOSKOVÁ, Lucie. In: JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDŮVÁ a Lenka ZACHARDOVÁ. *Likvidace obchodních společností*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 181.

¹⁸⁰ POKORNÁ, Jarmila. § 135 [Vícečetnost vkladů i podílů]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 791.

¹⁸¹ DĚDIČ, Jan. § 122. In: DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl II. § 93 - § 175*. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, s. 1083; rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 14 Cmo 278/2017.

¹⁸² FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 200, 202.

požadovat informace, nebo určí lhůtu, v níž musí jednatelé poskytnout informace společníkovi, či způsob, jakým bude probíhat komunikace mezi společníky a společností. Taková úprava ve společenské smlouvě však nesmí výkon práva na informace nedůvodně ztížit či dokonce znemožnit a musí se aplikovat totožně na všechny společníky se stejným druhem podílu.¹⁸³

Společník má k dispozici tři různé způsoby, jak lze obdržet informace, a to během jednání valné hromady, nahlédnutím do dokladů společnosti, nebo jakýmkoliv jiným způsobem mimo valnou hromadu (ústně či písemně např. e-mailem nebo dopisem).¹⁸⁴

Rozhodne-li se společník uplatnit právo na informace na zasedání valné hromady, tak ani v takovém případě není vyžadováno, aby se požadované informace vztahovaly k bodům programu jednání valné hromady. Společník může rovněž požádat jednatele, aby mu upřesnil či doplnil již poskytnuté informace. Pokud však společník požádá o informace, které potřebuje ke kvalifikovanému rozhodnutí o záležitostech projednávaných na valné hromadě, je jednatel povinen poskytnout mu tyto informace ihned (resp. před hlasováním valné hromady) a musí tak učinit jasným, srozumitelným a vyčerpávajícím způsobem.¹⁸⁵ Jinak by společník neměl možnost vyhodnotit si se znalostí věci záležitosti zařazené na pořadu jednání valné hromady a rozhodnout se, jakým způsobem bude o dané záležitosti hlasovat. Rovněž by tím došlo k omezení schopnosti společníka posoudit zákonnost usnesení přijatého valnou hromadou a případně i práva podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.¹⁸⁶ Naopak jestliže společník požádá na valné hromadě o informace, které nespádají do programu valné hromady, jednatel je může poskytnout i dodatečně. Půjde především o informace, které nejsou součástí běžného chodu společnosti a které je třeba kvalifikovaně posoudit.¹⁸⁷ Jednatel je povinen připravit se na případné žádosti o informace, které by mohli společníci podat vzhledem k pořadu jednání valné hromady. Pokud jednatel nemůže sám poskytnout společníkovi na valné hromadě potřebné informace, musí zajistit přítomnost osob, které by byly schopny sdělit relevantní informace (např. zaměstnanec, právní zástupce či účetní).¹⁸⁸ Tato povinnost jednatele spadá pod požadavek péče řádného hospodáře.¹⁸⁹

Zákon o obchodních korporacích ukládá jednatelem povinnost být vždy účasten na jednání valné hromady (§ 184 odst. 4 z. o. k.). Oproti tomu obchodní zákoník výslovně neupravoval povinnost jednatele účastnit se valné hromady.¹⁹⁰ I přesto bylo judikaturou dovozeno, že se

---

¹⁸³ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 374–375.

¹⁸⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

¹⁸⁵ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 728–729.

¹⁸⁶ FLÍDR, op. cit., s. 84.

¹⁸⁷ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit., s. 728–729.

¹⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1592/2011.

¹⁸⁹ KAJNAR, op. cit., s. 42–43.

¹⁹⁰ LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL a kol., op. cit., s. 359.

jednatelé musí účastnit valné hromady. Nepřítomnost jednatele však nemůže sama o sobě odůvodnit vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Nicméně jestliže by neúčast jednatele na valné hromadě vedla k tomu, že společníci neobdrželi potřebné informace o záležitostech projednávaných valnou hromadou, mohlo by to být důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jestliže by neposkytnutí informací mělo závažné právní následky.¹⁹¹ Pokud se jednatel nedostaví na zasedání valné hromady, aniž by k tomu měl vážný důvod, nebo se na něj řádně nepřipraví a v důsledku toho nebudou společníkům poskytnuty informace, poruší tím povinnost jednat s péčí řádného hospodáře a může mu vzniknout povinnost uhradit škodu, kterou tím způsobí.¹⁹²

Mimo jednání valné hromady je společník oprávněn žádat o obecné i analytické informace související se záležitostmi společnosti. Může požadovat i informace vztahující se k pořadu jednání valné hromady, která se má konat v budoucnu, což mu dává možnost zajistit si dostatečné informace pro své rozhodování na valné hromadě, prodiskutovat danou problematiku s odborníkem či si připravit protinávryh k bodům programu valné hromady.¹⁹³

Společníci mají povinnost vykonávat právo na informace poctivě a čestně a nesmí ho zneužívat.¹⁹⁴ Společník nesmí toto právo vykonávat šikanózním způsobem, jímž by omezoval společnost v činnosti nebo by jí způsoboval nepřiměřené náklady.¹⁹⁵ Nejvyšší soud podotkl, že o šikanózní výkon práva jde obecně tehdy, pokud jeho jediným cílem je poškození nebo znevýhodnění jiného.¹⁹⁶ Zjevné zneužití práva nepoživá právní ochrany (§ 8 obč. zák.). Dle Ústavního soudu zjevné zneužití informačního práva může spočívat v šikanózních žádostech o informace, v nichž společník nesleduje legitimní (např. ekonomické) cíle, nýbrž je činí za účelem poškození společnosti.¹⁹⁷ Nejvyšší soud dále uvedl, že o šikanózní výkon práva na informace se jedná tehdy, jestliže společník realizací tohoto práva sleduje jiné než zákonem předvídané cíle, například obstrukci jednání valné hromady. Naopak vyšší počet žádostí společníka o informace nemusí nutně znamenat šikanózní výkon tohoto práva a v takovém případě je třeba posoudit obsah a formu žádostí jednotlivě i v jejich vzájemné souvislosti a význam poskytnutí informace.¹⁹⁸ Příkladem šikanózního výkonu práva na informace jsou také opakované neodůvodněné žádosti

---

¹⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007; usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne, 13. 10. 2020, sp. zn. 14 Cmo 407/2019.

¹⁹² ŠUK, Petr. § 357 [Žádost o vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 705.

¹⁹³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit., s. 729–730.

¹⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

¹⁹⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

¹⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2020, sp. zn. 33 Cdo 449/2019.

¹⁹⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2001 sp. zn. IV. ÚS 22/01.

¹⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3284/2012.

o obtížně dohledatelné informace (např. statistické analýzy) či doklady z archivu společnosti,¹⁹⁹ nebo situace, kdy společník požaduje na valné hromadě okamžité poskytnutí informací, které nesouvisí se záležitostmi projednávanými valnou hromadou. Nepřípustné by rovněž bylo, pokud by společník žádal o informace, které společnost (resp. její jednatelé nebo zaměstnanci) není povinna znát²⁰⁰, a vyžadoval by po společnosti, aby mu tyto informace na své náklady zjistila a vyhledala²⁰¹.

Vrchní soud v Olomouci se zabýval případem, kdy společník požadoval po společnosti poskytnutí informací o záležitostech společnosti a nahlížení do dokladů (např. do deníku, účetní knihy, pokladních dokladů, faktur) „za období 2005, 2006 a 2007, a to tak, že za tímto účelem poskytne kancelář ve svém sídle, a to každé úterý a čtvrtek, po dobu 180 dnů včetně vždy v době od 9 do 12 hodin“. Takový výkon práva na informace shledal Vrchní soud v Olomouci šikanózním vzhledem k rozsahu a podmínkám požadavku společníka,²⁰² přičemž tento závěr potvrdil i Nejvyšší soud²⁰³ a Ústavní soud. Ústavní soud uvedl, že právo na informace nelze absolutizovat natolik, že by z něj vyplývala povinnost společnosti kdykoli a v plném rozsahu vyhovět žádostem společníků o informace. Je třeba posoudit přiměřenost výkonu práva na informace, neboť nepřiměřený výkon či zneužití tohoto práva může mít negativní důsledky pro chod společnosti.²⁰⁴

Informační oprávnění společníka je neformální a bezprostřední.²⁰⁵ Zákon o obchodních korporacích nepředepisuje žádné formální požadavky pro realizaci tohoto práva. Společníci proto mají právo požádat o informace v jakékoliv formě, ústně či písemně, mohou tak učinit například osobně v sídle společnosti nebo elektronicky.²⁰⁶ Pro zajištění právní jistoty společníka a předejití možným nejasnostem ohledně obsahu žádosti je vhodné, aby společník zvolil písemnou formu žádosti a ideálně aby žádost odeslal doporučeným dopisem. Společenská smlouva nicméně může předepsat určitou formu žádosti.²⁰⁷

Ve společenské smlouvě lze například stanovit, že mimo valnou hromadu může společník podat žádost o informace pouze v písemné formě. Vyloučena je však taková úprava, která by zcela odejmula společníkům možnost žádat o informace mimo valnou hromadu, neboť by to nepřípustně zasáhlo do podstaty práva na informace. Stanoví-li společenská smlouva časové omezení pro

---

¹⁹⁹ ŠIMEČEK, op. cit.

²⁰⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001.

²⁰¹ DVORÁK, op. cit., s. 191.

²⁰² Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2013, sp. zn. 5 Cmo 386/2012.

²⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2779/2014.

²⁰⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 719/15.

²⁰⁵ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 852.

²⁰⁶ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 201.

²⁰⁷ KAJNAR, op. cit., s. 43.

využití práva na informace nebo určité formální požadavky na žádost o informace, například požadavek písemné formy žádosti, taková úprava dle Lály nezasáhne významně do právního postavení společníka ani třetích osob, a proto tím nedojde k vytvoření samostatného druhu podílu.²⁰⁸

V případě, že jednací řád valné hromady odejme nebo omezí možnost společníků požádat o informace ústně, mohlo by se jednat o omezení práva společníka na informace a soud tuto skutečnost posoudí s přihlédnutím k okolnostem příslušné valné hromady.²⁰⁹

Společník není povinen svou žádost o informace odůvodnit, neboť tuto povinnost nestanovuje zákon ani judikatura.²¹⁰ Společník však musí ve své žádosti dostatečně určitě specifikovat, o jakou informaci žádá nebo do jakého dokladu chce nahlédnout. Neurčitou žádost není možné projednat. Avšak jednatel ani zcela neurčitou žádost nesmí nechat bez odezvy a nemůže odejmout společníkovi toto právo pouze důvodu neurčitosti žádosti. Jednatel musí v takovém případě vyzvat společníka, aby svoji žádost upřesnil. Jedině tím předejde nechtěnému důsledku, že by sdělil společníkovi i takovou informaci, o kterou společník nežádal nebo na kterou nemá nárok, a naplní tak požadavek jednání s péčí řádného hospodáře.²¹¹ Dostatečně určitá žádost společníka umožňuje kontrolu splnění povinnosti společnosti.²¹²

Společník je sice povinen formulovat svoji žádost o informace dostatečně určitě a srozumitelně, avšak není možné na něj klást nepřiměřené požadavky z hlediska určitosti žádosti, neboť společník nezná details ohledně požadované informace nebo dokladu. Společník naopak podává žádost právě z toho důvodu, že chce získat podrobnější přehled o určité skutečnosti, a proto není povinen specifikovat do detailů každou požadovanou informaci nebo doklad. Stačí, když společník obecně či druhově popíše svůj požadavek pomocí určitých kritérií. Společnost má povinnost poskytnout společníkovi informace bez ohledu na to, zda byla žádost zformulována dostatečně precizně, jestliže je ze žádosti patrné, o jaké informace či doklady společník žádá. Společníkova žádost je právním jednáním, a proto ji společnost posoudí z hlediska jejího obsahu, okolností daného případu a zřejmé vůle společníka.²¹³

Žádá-li společník o umožnění přístupu k dokladům, má povinnost identifikovat tyto doklady natolik určitě, aby v případě sporu bylo vykonatelné rozhodnutí, kterým soud přizná

---

²⁰⁸ LÁLA op. cit., s. 113.

²⁰⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1970/2007; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001.

²¹⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022.

²¹¹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit., s. 730.

²¹² PRAVDOVÁ, Markéta, Lenka ZACHARDOVÁ, Lola LAŠTOVIČKOVÁ, Eva DVOŘÁKOVÁ a Zuzana ĎURÍKOVÁ. *Postavení jednatele: právní a daňový pohled*. Praha: GRADA Publishing, 2018, s. 13.

²¹³ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

společníkovi právo na nahlédnutí do dokladů. Společník může například požadovat nahlédnutí do všech smluv uzavřených společností za určité období a převyšujících určitou hodnotu plnění.²¹⁴ Požadavek na podrobnou specifikaci požadovaných dokladů by byl excesivní a příliš formalistický, jelikož společník nezná do detailů každý doklad společnosti.²¹⁵

Výkon práva společníka na informace je omezen požadavkem potřebnosti a přiměřenosti (proporcionality), které se vzájemně prolínají. Kritérium potřebnosti může souviset zejména s omezením rozsahu práva na informace, zatímco kritérium přiměřenosti s omezením způsobu výkonu tohoto práva. Vyžaduje se, aby společník požadovanou informaci potřeboval k uplatnění svých společnických práv. V rámci požadavku přiměřenosti se porovnává význam požadované informace pro společníka s náklady, které by společnosti vznikly v důsledku poskytnutí informace společníkovi.²¹⁶

Při uplatňování práva na informace mají společníci rovné postavení. I pro společnost platí povinnost loajality, a proto nesmí při poskytování informací bezdůvodně zvýhodňovat ani znevýhodňovat společníky a musí šetřit jejich společnická práva a oprávněné zájmy (§ 212 odst. 1 věta druhá obč. zák.). Diskriminace společníků v přístupu k informacím je zakázána, a společnost tedy nemůže nakládat rozdílně se společníky, kteří jsou ve stejném či srovnatelném postavení. Jestliže společnost poskytne určité informace jednomu ze společníků, mají na tyto informace právo i ostatní společníci, pokud o ně rovněž požádají.²¹⁷ Všichni společníci mají nárok na obdržení informací stejné kvality, a tudíž není přijatelné, aby na stejnou žádost o informaci bylo jednomu společníkovi sděleno více informací než jinému společníkovi.²¹⁸ Společnost by měla zpřístupnit informace společníkovi takovým způsobem, který mu umožní co nejsnazší využití tohoto práva a zároveň co nejméně zatíží společnost.²¹⁹

Zákon o obchodních korporacích se nevyjadřuje k otázce, v jaké formě mají být informace poskytovány, forma však může být předmětem úpravy ve společenské smlouvě.²²⁰ Pokud společenská smlouva nestanoví konkrétní formu poskytování informací, jednatel má možnost rozhodnout se, zda sdělí společníkovi informace písemně či ústně. Avšak jestliže společník požádá o poskytnutí informací písemně, měl by jednatel poskytnout informace rovněž v písemné formě, nezpůsobí-li to společnosti neúměrnou zátěž.²²¹ Společenská smlouva může rovněž stanovit lhůtu

---

²¹⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

²¹⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 2. 2023, sp. zn. 5 Cmo 5/2023.

²¹⁶ FLÍDR, op. cit., s. 85–86.

²¹⁷ ŠIMEČEK, op. cit.

²¹⁸ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 197, 201.

²¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

²²⁰ PRAVDOVÁ, ZACHARDOVÁ, LAŠTOVIČKOVÁ, DVOŘÁKOVÁ a ŽURÍKOVÁ, op. cit., s. 13.

²²¹ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 111.

pro poskytnutí informací, což musí být odpovídat povaze informace.²²² Společník může obdržet informace samostatně nebo v rámci informací týkajících se jiných záležitostí.²²³

Společnost je povinna sdělit společníkovi požadované informace tehdy, pokud společník nemá možnost získat takové informace sám z veřejně dostupných zdrojů či nahlédnutím do dokladů společnosti, a jestliže společník potřebuje mít přístup k těmto informacím pro uplatňování svých práv a plnění svých povinností. Požádá-li společník o informaci, která není veřejně dostupná a vyžaduje detailní znalost a analýzu dokladů společnosti, jednatel může předložit společníkovi doklady, aby si je společník sám prohlédl a získal z nich tímto způsobem potřebnou informaci. To však neplatí tehdy, jestliže je jednatel schopen sdělit informaci společníkovi ihned či pokud by společník musel pro získání informací z dokladů společnosti vyvinout nepřiměřené úsilí a náklady a nebylo by spravedlivé to po něm požadovat.²²⁴ V těchto případech má jednatel povinnost sdělit společníkovi požadované informace a nemůže se své povinnosti zprostit tím, že mu pouze zpřístupní doklady k nahlédnutí.²²⁵

Poskytnuté informace musí být určité, srozumitelné a musí podávat dostatečný a pravdivý přehled o dotázané záležitosti.²²⁶ Rovněž se vyžaduje, aby byly sdělené informace úplné a nevynechávaly důležité skutečnosti, neboť neúplné informace by mohly společníkovi poskytnout zkreslený přehled o dané záležitosti, což by bylo v rozporu se smyslem práva na informace.²²⁷ Pokud jednatel poskytne společníkovi příliš obecnou a neurčitou odpověď, nebude tím povinnost poskytnout informace splněna.²²⁸

V současné době činí informační technologie realizaci práva na informace mnohem jednodušší. Většina společností uchovává své doklady v elektronické podobě a může je společníkům zpřístupnit tím, že zřídí informační systém obsahující doklady a společníkům k němu poskytne vzdálený přístup. Společníci si mohou po zadání přihlašovacích údajů prohlédnout zpřístupněné doklady společnosti touto elektronickou cestou. Společníci rovněž mohou požádat jednatele o informace prostřednictvím elektronické komunikace, aniž by se museli osobně setkat. Díky informačním technologiím se společníci snáze dostanou k informacím, což nejenže ušetří čas, ale také to umožňuje společníkům efektivněji ovlivňovat rozhodování ve společnosti.²²⁹

---

²²² LOCHMANOVÁ, Ludmila. In: ROZEHNAL a kol., op. cit., s. 359.

²²³ DVOŘÁK, op. cit., s. 189.

²²⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

²²⁵ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ. op. cit., s. 111–112.

²²⁶ MORAVEC, Tomáš a Lucie ANDREISOVÁ. *Obchodní společnosti pohledem Corporate Governance*. Praha: GRADA Publishing, 2021, s. 64.

²²⁷ KAJNAR, op. cit., s. 44.

²²⁸ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 358 [Povinnost poskytnout vysvětlení a jeho obsah]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1559.

²²⁹ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 302.

Dvořák se zabývá otázkou, jestli je valná hromada oprávněna svým rozhodnutím nařídít poskytnutí informace společníkovi a dochází k závěru, že takové oprávnění má. Nařízení poskytnutí informace sice ze zákona nenáleží do působnosti valné hromady, ale toto oprávnění by jí mohla svěřit společenská smlouva nebo by si jej mohla sama valná hromada vyhradit (§ 190 odst. 2 písm. p), odst. 3 z. o. k.). Valná hromada by se nařízením poskytnutí informace nedopustila zásahu do obchodního vedení společnosti, neboť zpřístupnění informací společníkům nespadá pod obchodní vedení. Valná hromada by nicméně nemohla rozhodnout o poskytnutí informací, které jsou chráněné právními předpisy (např. utajované informace), takové rozhodnutí by bylo nicotné (§ 245 obč. zák.).²³⁰

Oproti úpravě společností s ručením omezeným mohou akcionáři uplatnit své právo na vysvětlení pouze na valné hromadě, resp. mohou zaslat společnosti žádost o vysvětlení i před konáním valné hromady,²³¹ nicméně samotné vysvětlení obdrží akcionáři až na jednání valné hromady (§ 357 odst. 1 věta první z. o. k.). Pokud se akcionář nezúčastní jednání valné hromady, nemá právo na poskytnutí vysvětlení.²³² Pouze tehdy, jedná-li se o složité vysvětlení, kdy nebylo možné rozumně předpokládat podání určité žádosti o vysvětlení a není možné na ni reagovat ihned bez přípravy, společnost může poskytnout akcionáři vysvětlení v dodatečné lhůtě 15 dnů ode dne konání valné hromady (§ 358 odst. 1 z. o. k.). Stanovy akciové společnosti nicméně mohou přiznat akcionářům právo žádat o informace i mimo jednání valné hromady.²³³

Informační právo akcionářů tedy má na rozdíl od společníků ve společnosti s ručením omezeným vespolečnou povahu. Tento rozdíl v právní úpravě lze vysvětlit tím, že akciové společnosti mívají často rozsáhlé členské základny, a pokud by i akcionáři měli možnost žádat o vysvětlení mimo valnou hromadu, mohlo by to narušit činnost statutárního orgánu. Navíc v akciové společnosti s dualistickým systémem (§ 396 odst. 1 z. o. k.) se povinně zřizuje dozorčí rada jakožto kontrolní orgán, který dohlíží na výkon působnosti představenstva a činnost společnosti (§ 446 odst. 1 z. o. k.) a který má oprávnění nahlížet do všech dokladů a záznamů souvisejících s činností společnosti (§ 447 odst. 1 z. o. k.). V případě akciové společnosti s monistickým systémem (§ 396 odst. 2 z. o. k.) vykonává dohled nad činností společnosti správní rada (§ 456 odst. 2 z. o. k.).²³⁴

---

²³⁰ DVOŘÁK op. cit., s. 190–191.

²³¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. IV. ÚS 2269/21.

²³² Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3812/2019; tento závěr potvrzen i v usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. IV. ÚS 2269/21.

²³³ ŠUK, Petr. § 357 [Žádost o vysvětlení]; § 358 [Vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 705, 707–708.

²³⁴ ČERNÁ, Stanislava. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 139–140.

3.5.1. Povinnost mlčenlivosti společníka

Zákonná úprava výslovně nestanovuje povinnost mlčenlivosti společníků. To ovšem neznamená, že by se na společníky tato povinnost nevztahovala.²³⁵ Závazek k mlčenlivosti může být upraven ve společenské smlouvě, ale rovněž lze povinnost mlčenlivosti dovodit i z obecné povinnosti loajality společníka dle § 212 odst. 1 věta první obč. zák.²³⁶ Povinnost loajality dopadá na každého člena všech obchodních korporací.²³⁷ Tato povinnost je neoddělitelnou součástí podílu a společníci se jí nemohou nijak zprostit, a to ani vlastním projevem vůle.²³⁸

Z povinnosti loajality vyplývá pro společníky závazek chovat se čestně vůči společnosti a zachovávat její vnitřní řád (§ 212 odst. 1 věta první obč. zák.). Vnitřní řád společnosti je dán především obsahem společenské smlouvy či usneseními valné hromady. Ze zákona vyplývá pouze povinnost loajality společníka ve vztahu ke společnosti, nicméně v odborné literatuře se tato povinnost dovozuje i vůči ostatním společníkům a členům volených orgánů.²³⁹

Povinnost loajality spočívá v závazku společníka počínat si tak, aby přispíval k dosažení účelu společnosti, jenž vyplývá ze zákona nebo společenské smlouvy, a zdržet se takového jednání, v důsledku kterého by bylo dosažení tohoto cíle znemožněno nebo ohroženo. Povinnost loajality slouží jako interpretační pravidlo, pomocí kterého se vykládají i ostatní dílčí povinnosti společníka vůči společnosti. Zastává regulační funkci, neboť stanoví pravidla pro případy, kdy povinnosti společníků nejsou výslovně upraveny zákonem. Plní také sankční funkci za situace, kdy by postup podle zákonné úpravy nevedl ke spravedlivému řešení.²⁴⁰ V případě porušení povinnosti loajality může společník odpovídat za škodu způsobenou společností nebo jinému společníkovi.²⁴¹

Povinnost loajality tedy slouží jako měřítko pro posouzení jednání společníka ve vztahu ke společnosti. Z povinnosti loajality vyplývají další dílčí povinnosti společníka, mezi něž patří např. povinnost jednat v souladu s dobrými mravy a zásadami poctivého obchodního styku či povinnost dodržovat společenskou smlouvu. Nicméně i povinnost loajality má určité limity a nelze ji aplikovat v každém případě, je třeba brát v úvahu okolnosti dané situace.²⁴²

---

²³⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

²³⁶ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 375.

²³⁷ DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, Jan DĚDIČ, Miloš TOMSA a kol. *Základy obchodního práva*. 3. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2023, s. 287.

²³⁸ POKORNÁ, Jarmila. In: POKORNÁ, LASÁK, KOTÁSEK a kol., op. cit., s. 73.

²³⁹ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 360.

²⁴⁰ DVORÁK, op. cit., s. 204–205.

²⁴¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. I. ÚS 3168/11.

²⁴² FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 77.

Společník je povinen při uplatňování svých práv postupovat loajálně vůči společnosti a v souladu s dobrými mravy. Na společníky se vztahuje zákaz výkonu práv zjevně šikanózním způsobem. V případě, že by společník vykonával svá práva šikanózním způsobem, v rozporu s dobrými mravy a sledoval by tím poškození společnosti, měl by povinnost k náhradě újmy vzniklé společnosti porušením dobrých mravů (§ 2909 obč. zák.).²⁴³

Společník není oprávněn zpřístupnit třetím osobám informace, které obdržel v souvislosti se svým postavením společníka a s výkonem společnických práv, jestliže by sdělením takových informací mohla vzniknout společnosti nebo jí ovládaným osobám újma.²⁴⁴ Společník totiž v rámci svého oprávnění žádá o informace týkající se vnitřních vztahů ve společnosti, ke kterým nesmí mít třetí osoby přístup.²⁴⁵

Společník má tedy povinnost zachovávat mlčenlivost ohledně určitých informací souvisejících se společností. Nemusí nutně jít pouze o skutečnosti mající povahu obchodního tajemství. Ve většině případů se bude jednat o důvěrné informace o činnosti společnosti, jejichž vyžazení třetím osobám by mohlo způsobit společnosti újmu.²⁴⁶

Zákon nespécifikuje přesný rozsah společnickovy povinnosti mlčenlivosti. Pokud tento rozsah nevyplývá z úpravy ve společenské smlouvě, posuzuje se případný spor ohledně dodržení mlčenlivosti s ohledem na okolnosti případu, a to tak, aby společnosti nebyla způsobena újma.²⁴⁷

Určitou míru mlčenlivosti musí zachovávat i obecně smluvní strany dle § 1730 odst. 2 obč. zák., který zakazuje smluvním stranám zneužití důvěrných údajů a jejich prozrazení bez zákonného důvodu. To se vztahuje i na společníky, kteří se uzavřením společenské smlouvy či přistoupením ke společenské smlouvě dostávají do postavení smluvních stran.²⁴⁸

Již za účinnosti obchodního zákoníku Nejvyšší soud dovodil, že pokud společník zpřístupní třetí osobě údaje, které lze zjistit i z veřejně dostupných zdrojů (např. ze sbírky listin obchodního rejstříku), neporuší tím povinnost mlčenlivosti. Rovněž poskytne-li společník údaje získané z dokladů společnosti k posouzení odborně způsobilé osobě zavázané k povinnosti mlčenlivosti, nejedná se o porušení povinnosti mlčenlivosti společníka. Opačný závěr by společníkům, kteří sami nemají dostatečné odborné znalosti k posouzení obdržených informací, znemožňoval efektivní výkon jejich práv.²⁴⁹

---

²⁴³ KAJNAR, op. cit., s. 98, 100.

²⁴⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

²⁴⁵ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853.

²⁴⁶ POKORNÁ, Jarmila. In: FALDYNA, František a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI, 2005, op. cit., s. 333.

²⁴⁷ DVORÁK, op. cit., s. 192.

²⁴⁸ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 375.

²⁴⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 396/2002.

3.6. Výkon práva na informace zástupcem společníka

Společník může právo na informace uplatňovat osobně nebo prostřednictvím svého zástupce, kterého k tomuto účelu zmocní. Je vyloučeno, aby společenská smlouva omezila právo na informace pouze na osobu společníka, v důsledku čehož by společník nemohl zmocnit zástupce k výkonu tohoto práva. Taková úprava ve společenské smlouvě by byla absolutně neplatná z důvodu zjevného rozporu se zákonem (§ 580 odst. 1 obč. zák.), k čemuž by soud přihlédl i bez návrhu (§ 588 věta první obč. zák.). Nebylo by spravedlivé vyžadovat po společníkovi, který se neorientuje v určité oblasti, aby toto právo realizoval výlučně osobně bez možnosti zmocnit pro tento účel zástupce, neboť by mu to znemožnilo reálně uplatňovat toto právo.²⁵⁰

Zmocnění zástupce tedy může být pro společníka užitečné v situaci, kdy určitá informace souvisí s odbornou problematikou²⁵¹ a samotný společník nemá dostatečné znalosti a dovednosti k tomu, aby na základě poskytnutých informací posoudil, jak je společnost spravována a jak jednatele vykonávají svou funkci. Společník má proto možnost dle své volby pověřit k výkonu informačního práva odborníka či jakoukoliv jinou vhodnou osobu. Nicméně pokud má společník dojem, že daným informacím rozumí a že nepotřebuje odborné rady od třetí osoby, sám vykoná právo na informace, přičemž následky tohoto jednání ponese společnost.²⁵²

Zástupcem společníka se rozumí zástupce dle § 436 a násl. občanského zákoníku²⁵³, tedy ten, kdo je oprávněn právně jednat jménem jiného. Je jím třetí osoba, která není společníkem.²⁵⁴ Společník pověří zástupce k výkonu informačních práv tím, že mu udělí plnou moc. Je vhodné, aby měla plná moc písemnou formu, a mohla tak sloužit jako případný důkazní prostředek.²⁵⁵

Obchodní zákoník připouští jedině zmocnění auditora nebo daňového poradce.²⁵⁶ Oproti tomu zákon o obchodních korporacích neklade specifické požadavky na osoby, které mohou mít přístup k informacím o společnosti na základě zmocnění společníkem. Nevyžaduje se, aby zástupcem byly například osoby mající ekonomické nebo právnické vzdělání. Společník tedy může pověřit osobu z jakéhokoliv oboru.²⁵⁷ Nebylo by logické, kdyby byl omezen okruh osob,

---

²⁵⁰ DVORÁK, op. cit., s. 192.

²⁵¹ KAJNAR, op. cit., s. 45.

²⁵² SVOBODOVÁ, Nina. In: HEJDA, FINGER, PROSSER, SVOBODOVÁ a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 142.

²⁵³ HEJDA, Jan. In: ČÁP, Zdeněk, Petr JAHELKA, Lucie JOSKOVÁ, Jan HEJDA a Veronika VANĚČKOVÁ. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013, s. 208.

²⁵⁴ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 112.

²⁵⁵ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol., op. cit., s. 731.

²⁵⁶ Ibid.

²⁵⁷ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853.

kteřé lze zmocnit, neboť společníci si mohou pořídít kopie dokladů a následně je ukázat odborně způsobilým osobám vázaným mlčenlivostí, aby doklady a údaje v nich obsažené posoudili.²⁵⁸

Zákon o obchodních korporacích požaduje, aby byl zástupce vykonávající informační práva společníka vázán k zachování mlčenlivosti o poskytnutých informacích, a to alespoň ve stejném rozsahu jako samotný společník. Některé osoby mají ze zákona uloženou povinnost mlčenlivosti o skutečnostech, o nichž se dozví v souvislosti s výkonem svého povolání.²⁵⁹ Tato povinnost pro ně vyplývá z jednotlivých zákonů²⁶⁰ upravujících jejich povolání. Příkladem lze uvést zákonnou povinnost mlčenlivosti advokátů, notářů, auditorů, daňových poradců či znalců. Tyto osoby společník nemusí zavazovat k povinnosti mlčenlivosti.²⁶¹

Zástupcem společníka nicméně nemusí být jen osoby se zákonnou povinností mlčenlivosti. Opačný závěr by totiž znamenal, že by společníci nemohli prodiskutovat určitou skutečnost s osobami, které jsou sice odborníky na danou oblast, ale nemají ze zákona povinnost zachovávat mlčenlivost, a společníkům by se tím odepřela možnost efektivně kontrolovat činnost společnosti.²⁶² Pokud zástupce společníka není vázán povinností mlčenlivosti ze zákona, společník jej smluvně zaváže k mlčenlivosti ohledně všech informací, se kterými přijde do styku při výkonu informačních práv.²⁶³ Závazek zástupce k mlčenlivosti může vyplývat přímo z plné moci²⁶⁴ nebo lze za tímto účelem uzavřít dohodu o mlčenlivosti²⁶⁵. V případě, kdy lze určité údaje zjistit i z veřejně dostupných zdrojů, např. ze sbírky listin, není nutné, aby byl zástupce zavázán k mlčenlivosti.²⁶⁶

Skutečnost, že zástupce společníka je vázán mlčenlivostí, musí být společnosti prokázána. Nestačí pouhé tvrzení, že zástupce má stanovenou povinnost mlčenlivosti.²⁶⁷ Způsob, jakým bude mlčenlivost společnosti doložena, závisí na osobě zástupce. Půjde-li o osobu, které povinnost mlčenlivosti ukládá zákon, je dostačující, pokud prokáže, že vykonává určité povolání spojené se závazkem k mlčenlivosti (např. prokáže, že je advokátem), a nebude muset dále dokládat

---

²⁵⁸ ŠIMEČEK, op. cit.

²⁵⁹ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853–854.

²⁶⁰ Jde například o zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů či zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

²⁶¹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 731.

²⁶² POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853–854.

²⁶³ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK., op. cit., s. 375.

²⁶⁴ DĚDIČ, Jan a Jan LASÁK. In: ŠTENGLOVÁ, DĚDIČ, TOMSA a kol., op. cit., s. 285.

²⁶⁵ BASTLOVÁ, op. cit.

²⁶⁶ KAJNAR, op. cit., s. 45.

²⁶⁷ POKORNÁ, Jarmila. § 155 [Realizace práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 853–854.

mlčenlivost.²⁶⁸ Není totiž možné, aby byla povinnost mlčenlivosti těchto osob užší než povinnost mlčenlivosti společníka.²⁶⁹ Navíc tím, že se tyto osoby přihlásily k odbornému výkonu daného povolání, projevují svou schopnost jednat s potřebnou znalostí a pečlivostí spojenou s jejich povoláním a případné neodborné jednání jde k jejich tíži (§ 5 odst. 1 obč. zák.). V opačné situaci, kdy zástupce nebude vázán zákonnou povinností mlčenlivosti, doloží, že společník smluvně zavázal zástupce k zachovávaní mlčenlivosti o zjištěných záležitostech.²⁷⁰

Poté, co společník zmocní zástupce a je prokázána jeho mlčenlivost, zástupce získává stejná informační práva a ve stejném rozsahu jako samotný společník, tedy bude mít nejen oprávnění požadovat sdělení informací, ale i nahlížet do dokladů společnosti.²⁷¹ Jednatel má i v takové situaci povinnost poskytnout požadované informace a vyvinout nezbytnou součinnost.²⁷²

---

²⁶⁸ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2023, sp. zn. 14 Cmo 154/2022.

²⁶⁹ HAVEL, Bohumil. § 155 [Vymezení práva na informace]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 406.

²⁷⁰ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 112.

²⁷¹ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 155. In: BĚLOHLÁVEK a kol. op. cit., s. 731.

²⁷² BACHROŇOVÁ, Nina. In: HEJDA, BACHROŇOVÁ, DIVIŠOVÁ a kol., op. cit., s. 211.

4. Odmítnutí poskytnutí informace společníkovi ve společnosti s ručením omezeným

4.1. Zákonné důvody odmítnutí poskytnutí informace

Z povinnosti společnosti poskytnout společníkovi informace existují určité výjimky. Na rozdíl od obchodního zákoníku obsahuje zákon o obchodních korporacích úpravu důvodů, kdy mohou jednatelé zcela nebo zčásti odmítnout poskytnutí informací (§ 156 odst. 1 z. o. k.). Jedná se o možnost odmítnutí a jednatelé nejsou povinni tak učinit s výjimkou situací, kdy jim odmítnutí informace nařizuje zákon. Jde o výjimečné oprávnění jednatele. Možnost jednatelů odmítnout poskytnutí informací představuje prostředek k ochraně postavení společnosti jako podnikatele a zároveň slouží k ochraně informací, které nejsou veřejně dostupné a které podléhají ochrannému režimu.²⁷³ Jednatel může částečně odmítnout poskytnutí informací v případě, že důvody pro odmítnutí informace se vztahují jen na část žádosti o informace, a zbylé informace společníkovi poskytne. Naopak pokud se důvody pro odmítnutí informace týkají celé žádosti o informace, jednatel odmítne poskytnutí informací zcela.²⁷⁴

Zákon o obchodních korporacích upravuje dva důvody, pro které je možné odmítnout společníkům poskytnutí informací. Jde o situace, kdy společník žádá o utajovanou informaci podle jiného právního předpisu nebo žádá o informaci, která je veřejně dostupná (§ 156 odst. 1 písm. a), b) z. o. k.). Tyto dva důvody představují protipóly, neboť první důvod se vztahuje na informace nedostupné a nepřístupné, zatímco druhý důvod se týká informací veřejnosti přístupných a běžně dosažitelných.²⁷⁵ Zákonné výjimky z povinnosti poskytnout informace není přípustné rozšiřovat ani úpravou ve společenské smlouvě.²⁷⁶

Utajovanými informacemi podle jiného právního předpisu se rozumí informace, na které se aplikuje zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), ale rovněž jimi mohou být i informace, které jsou utajované na základě jiných zákonů upravujících povinnost utajení určitých informací.²⁷⁷ Ani společenská smlouva nemůže připustit poskytnutí utajovaných

---

²⁷³ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 856–857.

²⁷⁴ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1561.

²⁷⁵ BACHROŇOVÁ, Nina. In: HEJDA, BACHROŇOVÁ, DIVIŠOVÁ a kol., op. cit., s. 212.

²⁷⁶ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 8 Cmo 185/2018.

²⁷⁷ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

informací, neboť tato zákonná úprava chrání veřejný pořádek a nelze se od ní odchýlit, případná úprava by byla absolutně neplatná (§ 1 odst. 2, § 580 odst. 1, § 588 obč. zák.).²⁷⁸

Zákon o ochraně utajovaných informací definuje utajovanou informaci v § 2 písm. a) jako „informaci v jakékoliv podobě zaznamenanou na jakémkoliv nosiči označenou v souladu s tímto zákonem, jejíž vyjádření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací“, jenž vydává vláda nařízením (§ 139 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací)²⁷⁹. Mezi zájmy České republiky patří například zachování ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti či zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 2 písm. b) zákona o ochraně utajovaných informací). Takovému zájmu by mohla být způsobena újma tím, že by byl vyjádřením nebo zneužitím utajované informace poškozen či ohrožen (§ 3 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací). Společnost může získat přístup k utajované informaci například v rámci zadávání veřejných zakázek.²⁸⁰ Společnost nesmí společnostem utajované informace zpřístupnit, jestliže společníci nesplňují zákonem stanovené podmínky pro přístup k utajovaným informacím.²⁸¹ Naopak pokud společník naplňuje podmínky vyplývající ze zákona o ochraně utajovaných informací, společnost mu nemůže odepřít přístup k utajovaným informacím.²⁸²

Existují i další právní předpisy, které stanovují ochranná opatření pro nakládání s určitými informacemi. Takové informace lze poskytnout pouze tehdy, jestliže to nebude v rozporu s daným právním předpisem.²⁸³ Tímto způsobem je zajištěna například ochrana lékařského tajemství²⁸⁴ či důvěrných informací o jiných osobách získaných při jednání o smlouvě (§ 1730 odst. 2 obč. zák.). Společnost má rovněž povinnost dodržovat právní předpisy týkající se ochrany osobních údajů²⁸⁵.²⁸⁶ Zákon o obchodních korporacích neupravuje povinnost zpřístupnit společnostem osobní údaje, které společnost zpracovává v rámci své činnosti. Společníkům proto nenáleží právo

---

²⁷⁸ ŠUK, Petr. § 359 [Důvody pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 711.

²⁷⁹ Jedná se o nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁰ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 156. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 735.

²⁸¹ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 352.

²⁸² EICHLEROVÁ, Kateřina. In: HURYCHOVÁ, Kateřina, Tomáš DOČKAL a Kateřina EICHLEROVÁ. *Navigátor - Společnost s ručením omezeným* [online]. ASPI [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/16/4056/1/2>

²⁸³ Ibid.

²⁸⁴ Povinnost zachování mlčenlivosti v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb upravuje § 51 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁵ Jedná se o nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁶ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 377.

na sdělení jmen zaměstnanců společnosti, zákazníků nebo obchodních partnerů (jsou-li fyzickými osobami).²⁸⁷ Jednatel je povinen odmítnout poskytnutí takových informací, vyžaduje-li to ochrana osobních údajů.²⁸⁸

Druhý důvod pro odmítnutí poskytnutí informace kvůli veřejné dostupnosti informace v sobě zahrnuje ekonomický aspekt²⁸⁹ a má za cíl snížení administrativní zátěže společnosti²⁹⁰. Veřejně dostupné informace jsou k dispozici každému, a společník má proto možnost si takové informace opatřit.²⁹¹ Bylo by nevhodné a nadbytečné, kdyby jednatele museli poskytovat společníkům i informace, které jsou dostupné z veřejných zdrojů a které společníci si mohou získat sami, aniž by to vyžadovalo součinnost jednatele.²⁹² Úprava odmítnutí veřejně dostupné informace rovněž klade důraz na aktivní přístup společníka, který musí pro získání takových informací vyvinout určitou aktivitu.²⁹³ Společenská smlouva nicméně může stanovit, že společníkům budou poskytovány i informace, které jsou veřejně dostupné.²⁹⁴

Veřejně dostupnými informacemi jsou takové informace, které společnost zveřejňuje na svých webových stránkách, a také informace, které lze nalézt ve veřejných rejstřících a veřejných seznamech, například ve sbírce listin obchodního rejstříku, insolvenčním rejstříku, katastru nemovitostí nebo databázi ochranných známek.²⁹⁵ Tyto informace jsou veřejně dostupné i tehdy, pokud výpis z těchto veřejných rejstříků nebo seznamů podléhá zpoplatnění. Je-li tedy určitý doklad založen například ve sbírce listin obchodního rejstříku, jednatel má možnost odmítnout zpřístupnění takového dokladu společníkovi, neboť společník může získat přístup k tomuto dokladu i prostřednictvím výpisu z obchodního rejstříku.²⁹⁶ To by však neplatilo v situaci, kdy by určitý doklad nebyl v rejstříku založen nebo pokud by měl společník důvodné pochyby o autenticitě, úplnosti nebo jiné kvalitě založeného dokladu.²⁹⁷ Jestliže jednatel odmítne informaci z důvodu její veřejné dostupnosti, uvede tuto skutečnost v odůvodnění odmítnutí, které může obsahovat i případný odkaz na veřejně dostupný zdroj, v němž lze požadovanou informaci nalézt.

---

²⁸⁷ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1564.

²⁸⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 2. 2019, sp. zn. 50 Cm 163/2018.

²⁸⁹ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 856.

²⁹⁰ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 352.

²⁹¹ FILIP a FYRBACH., op. cit., s. 203.

²⁹² SVOBODOVÁ, Nina. In: HEJDA, FINGER, PROSSER, SVOBODOVÁ a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 141.

²⁹³ HAMPEL, Petr. *Některé novinky v postavení společníka s. r. o. podle ZOK*. Rekodifikace & praxe [online]. 2012 [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/46863/1/2>

²⁹⁴ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: HURYCHOVÁ, DOČKAL a EICHLEROVÁ, op. cit.

²⁹⁵ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1563.

²⁹⁶ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 110.

²⁹⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

Informace naopak nejsou považovány za veřejně dostupné tehdy, pokud by společník musel na jejich získání vynaložit nepřiměřené úsilí nebo náklady.²⁹⁸

Zákonem stanovené důvody odmítnutí platí nejen pro odmítnutí poskytnutí informace, ale i pro odmítnutí nahlédnutí do dokladů společnosti. Podle Flídra to vyplývá z teorie o jednotném informačním právu, která se uplatňuje i v německé literatuře a podle níž je možné právo na informace vykonat poskytnutím informace nebo nahlédnutím do dokladu společnosti, přičemž volba způsobu splnění povinnosti společnosti náleží společníkovi (§ 1926 odst. 1 věta první obč. zák.).²⁹⁹

Tyto důvody pro odmítnutí informací mají objektivní povahu, neboť jimi nejsou chráněny důvěrné informace, jejichž zpřístupnění společníkům by mohlo způsobit společnosti újmu. To lze odůvodnit především osobními rysy společnosti s ručením omezeným, která se vyznačuje úzkým vztahem společníků ke společnosti, přičemž se očekává, že se společníci budou chovat vůči společnosti loajálně. Pokud jde o důvěrné informace, společnost může nastavit organizační opatření ohledně přístupu společníků k takovým informacím, která by měla zabránit tomu, že by se důvěrné informace staly veřejně dostupnými, a to i v rámci samotné společnosti.³⁰⁰

Jednatel musí zhodnotit povahu požadovaných informací a na základě toho se rozhodnout, zda požadovaná informace spadá pod některý z důvodů pro odmítnutí informací. Jednatel má jakožto výkonný orgán společnosti přístup k informacím o činnosti společnosti, díky čemuž by měl mít dostatečné podklady pro rozhodnutí, zda informace může být poskytnuta či nikoliv. Výsledek svého rozhodnutí jednatel oznámí společníkovi.³⁰¹ Jednatel musí mít pro odmítnutí poskytnutí informace legitimní důvod a musí odmítnutí řádně odůvodnit.³⁰² Je nepřipustné, aby společnost při odmítnutí poskytnutí informace postupovala šikanujícím způsobem.³⁰³

V případě, že jednatel odmítne poskytnutí informace na valné hromadě, uvede se tato skutečnost v zápisu z valné hromady (§ 189 odst. 1 písm. e) z. o. k.). Ze zápisu musí vyplývat, o jakou informaci společník žádal a z jakých důvodů jednatel odmítl poskytnutí informace.³⁰⁴ Zápis z valné hromady může sloužit jako důkazní prostředek o průběhu valné hromady

---

²⁹⁸ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1563.

²⁹⁹ FLÍDR, op. cit., s. 78–79.

³⁰⁰ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 856.

³⁰¹ Ibid., s. 857.

³⁰² FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1564.

³⁰³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

³⁰⁴ ŠUK, Petr. § 189 [Zápis]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 467.

v případném řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady z důvodu neoprávněného odmítnutí poskytnutí informací společníkovi.³⁰⁵

V případě akciových společností uvádí zákon o obchodních korporacích více důvodů pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení v porovnání s úpravou společností s ručením omezeným. Vedle důvodů, které jsou shodné jako ve společnosti s ručením omezeným, zahrnuje mezi důvody pro odmítnutí vysvětlení i případy, kdy akcionář požaduje vysvětlení, jehož poskytnutí by mohlo přivodit společnosti či jí ovládaným osobám újmu, nebo kdy žádá o vnitřní informaci³⁰⁶ (§ 359 z. o. k.). Akcionáři může být také odmítnuto poskytnutí informací představujících obchodní tajemství, neboť obchodní tajemství lze podřadit pod kategorii informací, jejichž poskytnutí by mohlo způsobit společnosti újmu.³⁰⁷ Stanovy akciové společnosti nicméně mohou rozšířit právo akcionářů na vysvětlení tak, že umožní poskytovat akcionářům i takové informace, jejichž sdělení by mohlo způsobit společnosti nebo jí ovládaným osobám újmu, tedy i informace tvořící obchodní tajemství.³⁰⁸

Dle německé právní úpravy mají jednatelé možnost odmítnout poskytnutí informací či nahlédnutí do dokladů tehdy, jestliže existuje důvodná obava, že společník použije obdržené informace k účelům nesouvisejícím se společností a způsobí tak společnosti nebo přidružené společnosti nikoliv nepatrnou újmu (§ 51a odst. 2 GmbHG). K odmítnutí takové informace se vyžaduje rozhodnutí společníků, tedy usnesení valné hromady, přičemž dotčený společník je vyloučen z hlasovacích práv.³⁰⁹

4.2. Další důvody odmítnutí poskytnutí informace

Dle znění zákona o obchodních korporacích může jednatel odmítnout poskytnutí informace „jen“ ve dvou výše popsaných případech. Podle jazykového výkladu by se proto mohlo zdát, že uvedený výčet dvou důvodů pro odmítnutí informace je taxativní, avšak ve skutečnosti tomu tak není.³¹⁰ Podle odborné literatury a judikatury existují i další možnosti odmítnutí informací, které nejsou neuvedené v zákoně. Jde například o situace, kdy společník žádá o informace v rozporu s organizačními pravidly stanovenými ve společenské smlouvě nebo právo vykonává šikanózním

³⁰⁵ POKORNÁ, Jarmila. § 189 [Zápis z valné hromady]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 941.

³⁰⁶ Tím se rozumí vnitřní informace ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu).

³⁰⁷ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 2. 2023, sp. zn. 14 Cmo 159/2022.

³⁰⁸ ŠUK, Petr. § 359 [Důvody pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 710–711.

³⁰⁹ BAYER, Walter. In: BAYER, HOMMELHOFF a KLEINDIEK, op. cit., s. 1500.

³¹⁰ ŠIMEČEK, op. cit.

způsobem.³¹¹ Při posuzování, zda informace bude poskytnuta či odmítnuta, se zohlední i obecné právní zásady, jako je zásada poctivosti (§ 6 obč. zák.)³¹² nebo skutečnost, že šikanózní výkon práva nepožívá právní ochrany (§ 8 obč. zák.)³¹³. Jednatel může také odmítnout poskytnutí informace tehdy, jestliže již byla ta samá informace společníkovi v minulosti poskytnuta.³¹⁴

Nejvyšší soud uvedl, že výčet důvodů pro odmítnutí informace v § 156 odst. 1 z. o. k. sice nelze rozšiřovat, ale na druhou stranu uznal, že může dojít i k jiným situacím, kdy jednatelé nebudou moci vyhovět společníkově žádosti, a proto existuje možnost odmítnout poskytnutí informace i z dalších, v zákoně neupravených důvodů. Jednatelé mohou například odmítnout informaci tehdy, když nemají požadované informace k dispozici nebo když požadované informace nijak nesouvisejí se záležitostmi společnosti či je společník nepotřebuje k uplatnění svých společnických práv.³¹⁵

Závěr Nejvyššího soudu o možnosti odmítnout poskytnutí informaci z důvodu, že společnost danou informací nedisponuje, nicméně dle Flídra nelze uplatnit bezvýhradně. Jednalo by se totiž o nedůvodné omezení práva společníka, pokud by byl oprávněn požadovat pouze informace, které má společnost k dispozici. Občanský zákoník navíc stanoví, že plnění není nemožné, jestliže lze dluh splnit za ztížených podmínek, s většími náklady, s pomocí jiné osoby nebo až po určené době (§ 2006 odst. 1 věta druhá obč. zák.). Z toho vyplývá, že i tehdy, pokud společník žádá o sdělení informace, kterou společnost nedisponuje, má společnost zpravidla povinnost si danou informaci opatřit, jestliže by to nebylo zcela nepřiměřené z hlediska nákladů na získání informace. Naopak u nahlížení do dokladů společnosti platí, že společník může žádat pouze o nahlédnutí do dokladů, které má společnost k dispozici. Společníkovi nenáleží právo požadovat, aby společnost vytvořila určitý doklad. Pokud společnost dokladem nedisponuje, má možnost přímo sdělit společníkovi požadovanou informaci, což je pro ni méně nákladné než vyhotovení dokladu. Jestliže tedy společnost nemá požadovaný doklad k dispozici, je oprávněna odmítnout žádost společníka o nahlédnutí do dokladu z důvodu nemožnosti plnění. Z tohoto pravidla však existuje výjimka v případech, kdy společnost má povinnost vyhotovovat určité doklady. Společník by proto mohl například žádat o nahlédnutí do daňového přiznání a případně i požadovat jeho vyhotovení (neučinila-li tak dosud společnost) a společnost by nemohla

---

³¹¹ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 376.

³¹² FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 359 [Právo odmítnout vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1563.

³¹³ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001.

³¹⁴ VRAJÍK, op. cit., s. 769.

³¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

odmítnout nahlédnutí do tohoto dokladu, neboť by nemohla odůvodnit odmítnutí svým protiprávním jednáním.³¹⁶

Poskytnutí informací může být odmítnuto v případě, kdy není splněn požadavek potřeby a společník dané informace nepotřebuje nezbytně k tomu, aby získal rozumný přehled o záležitostech společnosti k uplatňování svých společnických práv. Například není nutné sdělit společníkovi údaje ohledně složení produktu vyráběného společností, které zůstávalo dlouhodobě v utajení.³¹⁷ Požádá-li společník o přístup ke všech smlouvám uzavřeným společností v určitém roce, může společnost žádost odmítnout a požadovat po něm, aby svou žádost blíže specifikoval, např. pomocí hodnoty předmětu plnění smlouvy. Rovněž nedojde-li k naplnění požadavku přiměřenosti a zájem společníka na obdržení informace je nepoměrně menší než náklady společnosti spojené s poskytnutím informace, žádost společníka o informace lze odmítnout. Příkladem může být situace, kdy společník požaduje nahlížení do dokladů společnosti každý pracovní den po dobu několika měsíců.³¹⁸

Jednatel musí dle Kajnara odmítnout poskytnutí informací osobě, která není společníkem ani zástupcem společníka zavázaným k mlčenlivosti. Pokud společník podá žádost o sdělení informace a následně převede svůj podíl na jinou osobu ještě před tím, než jsou mu požadované informace poskytnuty, jednatel mu nesmí informaci poskytnout, protože není nadále společníkem.³¹⁹ Jak již bylo zmíněno, Flídr zastává jiný názor ohledně poskytování informací bývalým společníkům, dle něj přísluší právo na informace i bývalému společníkovi, který má majetkové nároky vůči společnosti, a to ohledně informací týkajících se záležitostí společnosti, které nastaly během jeho účasti ve společnosti.³²⁰

U společností s ručením omezeným na rozdíl od akciových společností absentuje zákonná úprava odmítnutí poskytnutí informace z důvodu možného způsobení újmy společnosti nebo jí ovládaným osobám, a proto dle Nejvyššího soudu jednatelé nemohou odmítnout poskytnutí informace pouze z tohoto důvodu.³²¹ Shodně i Havel uvádí, že tato úprava chybí v zákoně záměrně a není možné ani pomocí analogie dovodit oprávnění jednatele odmítnout poskytnutí informace z tohoto důvodu. Tento závěr odůvodňuje především rozdílné postavení společníků ve společnosti s ručením omezených a akcionářů v akciové společnosti. Ve společnosti s ručením omezeným se společníci mnohdy osobně zapojují do činnosti společnosti a znají se mezi sebou. Oproti tomu

---

³¹⁶ FLÍDR, op. cit., s. 85–87.

³¹⁷ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 111.

³¹⁸ FLÍDR, op. cit., s. 85–86.

³¹⁹ KAJNAR, op. cit., s. 47.

³²⁰ FLÍDR, Jan. In: CSACH, HAVEL a ŽITŇANSKÁ (eds.), op. cit., s. 180.

³²¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

vlastnická struktura akciové společnosti může být velmi roztržštěná a vyznačuje se vysokou mírou anonymity mezi akcionáři.³²² Rovněž Městský soud v Praze dospěl k závěru, že obava společnosti z možného zneužití poskytnuté informace společníkem, které by mohlo společnosti způsobit v budoucnu újmu, nemůže založit důvod pro odmítnutí poskytnutí informace.³²³

Filip a Fyrbach naopak zastávají názor, že jednatelé musí posoudit, zda by zpřístupnění určité informace společníkovi nepoškodilo zájmy společnosti a její majetek a existuje-li důvodná obava, že by poskytnutím dané informace mohla vzniknout společnosti újma, jednatelé by měli mít možnost tuto informaci odmítnout. V opačném případě, pokud by jednatel sdělil takovou informaci společníkovi a v důsledku toho by byla způsobena společnosti újma, by to odporovalo požadavku jednání s péčí řádného hospodáře.³²⁴ Ani Josková, Pravdová a Dvořáková nevyklučují odepření informací v případě, že existuje opodstatněný důvod domnívat se, že by společník mohl ohrozit zájmy společnosti.³²⁵

Zastávám názor, že společnost obecně nemůže odmítnout poskytnutí informace společníkovi jen z toho důvodu, že by zpřístupnění informace mohlo způsobit v budoucnu společnosti újmu. Výjimku spatřuji jedině v případech, kdy by se již nejednalo o pouhou pravděpodobnost vzniku újmy, ale naopak by újma hrozila téměř jistě a existovalo by skutečně nějaké důvodné opodstatnění pro odmítnutí poskytnutí informace.

Důvodem pro odmítnutí poskytnutí informace dále dle Nejvyššího soudu nemůže být ani skutečnost, že společník žádá o informaci tvořící obchodní tajemství.³²⁶ K tomu však Eichlerová uvádí, že společnost je oprávněna odmítnout poskytnutí informací majících povahu obchodního tajemství ve výjimečných případech s přihlédnutím k okolnostem dané situace, a to například tehdy, pokud by se společník podílel na činnosti konkurenční společnosti nebo by se ke své společnosti choval zcela zjevně nepřátelsky.³²⁷ S tímto názorem plně souhlasím, neboť odmítnutí informací by v takových případech bylo ospravedlnitelné, aby se předešlo negativním důsledkům pro společnost.

Jednatel nemůže odmítnout poskytnutí informace pouze z důvodu, že by tím mohl sobě nebo jiné osobě přivodit trestní stíhání či jiné závažné právní důsledky. Tyto skutečnosti mohou

---

³²² HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK., op. cit., s. 377.

³²³ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2021, sp. zn. 72 Cm 148/2020; závěr potvrzen i v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 2. 2023, sp. zn. 7 Cmo 7/2022.

³²⁴ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 203.

³²⁵ JOSKOVÁ, PRAVDOVÁ a DVOŘÁKOVÁ, op. cit., s. 111.

³²⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

³²⁷ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVA a kol., op. cit., s. 353.

zásadně ovlivnit fungování společnosti, a proto je společník oprávněn je znát.³²⁸ Důvodem pro odmítnutí poskytnutí informace není ani skutečnost, že společník již měl v minulosti možnost zjistit si dané informace.³²⁹

V akciových společnostech je dalším důvodem pro odmítnutí vysvětlení situace, kdy akcionář nepotřebuje požadované vysvětlení pro posouzení záležitostí zařazených na program jednání valné hromady či k výkonu akcionářských práv na ní.³³⁰ Jednatelé ve společnosti s ručením omezeným však nemají možnost odmítnutí informací z tohoto důvodu, protože společníci mohou žádat i o informace, které nesouvisí s pořadem jednání valné hromady.

V německém právu je možné odmítnout informaci mimo důvodu uvedeného v GmbHG například také tehdy, pokud nejsou splněny podmínky pro poskytnutí informace, včetně požadavku potřebnosti informace, nebo pokud společník uplatňuje právo na informace v rozporu s dobrou vírou či z důvodu nemožnosti poskytnutí informace (společnost informaci nemá nebo ji nemůže získat).³³¹

4.3. Obrana společníka proti odmítnutí poskytnutí informace

Nesouhlasí-li společník s rozhodnutím jednatelů o odmítnutí poskytnutí informace, může se obrátit s návrhem na soud, který rozhodne o tom, zda je společnost povinna danou informaci poskytnout či zda byly splněny podmínky některého z důvodů pro odmítnutí informace a informace byly oprávněně odmítnuty (§ 156 odst. 2 z. o. k.). Rozhodnutí jednatele o odmítnutí poskytnutí informace tedy není pro společníka konečné a společník má možnost domáhat se práva na informace i prostřednictvím soudu.³³² Pokud jednatel nijak nereaguje na žádost společníka a informace mu neposkytne bez zbytečného odkladu od podání žádosti o informace, má se za to, že odmítl poskytnutí informace.³³³ I v takovém případě, kdy jednatelé vůbec nerozhodnou o společníkově žádosti o informace, společník může uplatnit své právo u soudu.³³⁴

Obchodní zákoník v porovnání se současnou právní úpravou nestanovil možnost společníka obrátit se na soud s žalobou o poskytnutí informace. Dle Štenglové obchodní zákoník

---

³²⁸ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 376.

³²⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 2. 2023, sp. zn. 5 Cmo 5/2023.

³³⁰ ŠUK, Petr. § 359 [Důvody pro odmítnutí poskytnutí vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 711.

³³¹ SCHMIDT, Karsten. In: BITTER, BOCHMANN, CRAMER, CREZELIUS, EMMERICH a kol., op. cit., s. 1267–1271.

³³² SVOBODOVÁ, Nina. In: HEJDA, FINGER, PROSSER, SVOBODOVÁ a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 142.

³³³ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: HURYCHOVÁ, DOČKAL a EICHLEROVÁ, op. cit.

³³⁴ KAJNAR, op. cit., s. 48.

záměrně neobsahoval tuto úpravu, a společník proto neměl možnost domáhat se sdělení informace soudní cestou.³³⁵

Předpokladem důvodné žaloby je podání žádosti o informace společníkem (nebo zástupcem společníka a prokázání jeho mlčenlivosti), dojití žádosti společnosti, nedůvodné odmítnutí poskytnutí informace jednatelem, a to buď právním jednáním (konáním), nebo opomenutím (§ 546 obč. zák.), jestliže marně uplyne lhůta bez zbytečného odkladu k poskytnutí informace.³³⁶ Dále je předpokladem úspěchu žaloby včasnost a skutečnost, že společník nemá k dispozici informace, kterých se domáhá, a dané informace nejsou veřejně dostupné.³³⁷

Procesní pravidla soudního řízení stanoví občanský soudní řád.³³⁸ Jedná se o spor mezi obchodní korporací a společníkem vyplývající z účasti společníka na obchodní korporaci. Z hlediska věcné příslušnosti rozhodují v řízení o žalobě na poskytnutí informace krajské soudy jako soudy prvního stupně (§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.).³³⁹ Místně příslušným je krajský soud, v jehož obvodu se nachází obecný soud společnosti, proti níž návrh směřuje (§ 84 ve spojení s § 85a o. s. ř.). Obecným soudem právnické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo (§ 85 odst. 3 o. s. ř.). Místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci tedy bude krajský soud podle sídla žalované společnosti.³⁴⁰ Soud rozhodne ve věci samé rozsudkem (§ 152 odst. 1 věta první o. s. ř.).³⁴¹

Účastníky řízení o poskytnutí informace jsou žalující společník a žalovaná společnost s ručením omezeným.³⁴² Aktivně legitimovaným k podání návrhu je společník, kterému nebyla poskytnuta informace, o níž žádal.³⁴³ Pokud podá žalobu společník, který o poskytnutí informace vůbec nežádal, soud jeho žalobu zamítne z důvodu podání návrhu neoprávněnou osobou, tedy pro nedostatek aktivní věcné legitimace.³⁴⁴ Pro posouzení, zda je společník aktivně legitimován, je rozhodující stav v době vyhlášení rozhodnutí (§ 154 odst. 1 ve spojení s § 167 odst. 2 o. s. ř.).³⁴⁵

---

³³⁵ ŠTENGOVÁ, Ivana. § 122 [Účast společníků na řízení]. In: ŠTENGLOVÁ, PLÍVA, TOMSA a kol., op. cit., s. 417.

³³⁶ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2023, sp. zn. 14 Cmo 154/2022.

³³⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2021, sp. zn. 78 Cm 20/2020.

³³⁸ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 857.

³³⁹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. 8 Cmo 173/2019; usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2020, sp. zn. Ncp 579/2020.

³⁴⁰ CHALUPA, Ivan, David REITERMÁN a Jan GRINC. *Základy soukromého práva VII. Obchodní korporace: veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 117.

³⁴¹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. 8 Cmo 173/2019.

³⁴² ŠUK, Petr. § 360 [Přezkum splnění podmínek pro odmítnutí vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK., op. cit., s. 715.

³⁴³ HAMPEL, op. cit.

³⁴⁴ ŠUK, Petr. § 360 [Přezkum splnění podmínek pro odmítnutí vysvětlení]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK., op. cit., s. 714–715.

³⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012.

Jestliže v průběhu řízení zanikne společníkovi účast ve společnosti, zaniká tím i jeho právo na informace. V zahájeném řízení nicméně může pokračovat právní nástupce společníka (např. dědic), na kterého přešel podíl (§ 107 o. s. ř.) a kterému byly neoprávněně odmítnuty informace, o něž žádal společník jakožto právní předchůdce.³⁴⁶ Pasivně legitimovaným není jednatel, ale samotná společnost.³⁴⁷ Pokud společník podá žalobu proti jednateři, soud musí žalobu zamítnout z důvodu nedostatku pasivní legitimace.³⁴⁸

Důkazní břemeno o tom, že se společnost nedopustila neoprávněného odmítnutí poskytnutí informací společníkovi, nese společnost (§ 4 odst. 1 z. o. k.).³⁴⁹ Společnost tedy musí prokázat existenci důvodů pro odmítnutí informace.³⁵⁰

Žaloba o poskytnutí informace je žalobou na plnění. Společník v žalobě uvede, o jakou informaci společnost žádal, že se jeho žádost týkala záležitostí společnosti, že mu náleží oprávnění žádat o dané informace a že mu jednatel odmítl takové informace poskytnout.³⁵¹ Žalobní petit musí být přesný, určitý a srozumitelný, jinak by žaloba nebyla projednatelná. V petitu žaloby musí společník dostatečně určitě specifikovat, čeho se domáhá, tedy poskytnutí jaké informace požaduje nebo do jakého dokladu chce nahlédnout, případně i v jaké době a na jakém místě. V opačném případě by případný rozsudek soudu nebyl materiálně vykonatelný. Pokud se jedná o neurčitou žalobu, soud musí vyzvat žalobce k odstranění jejích vad, tedy k doplnění žaloby ve stanovené lhůtě s poučením o následcích nesplnění této výzvy. Jestliže žalující společník neodstraní vady žaloby a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud žalobu (nebo její část) odmítne (§ 43 o. s. ř.).³⁵²

Vrchní soud v Praze se zabýval případem, kdy společník požadoval nahlédnutí do dokladů společnosti, přičemž k vymezení svého požadavku použil příslovce „zejména“ a kvůli tomu byl dle vrchního soudu společníkův požadavek neurčitý. Společník totiž musí jednoznačně a nezaměnitelně specifikovat, jakých informací či dokladů se domáhá, a užitím výrazu „zejména“ bez dalšího upřesnění není tato povinnost splněna, a proto takovému požadavku není možné vyhovět.³⁵³ Rovněž Nejvyšší soud řešil problematiku určitosti návrhu společníka a shledal, že není dostačující, pokud se společník obrátí na soud s návrhem na uložení povinnosti společnosti

---

³⁴⁶ ŠIMEČEK, op. cit.

³⁴⁷ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2022, sp. zn. 73 Cm 110/2021; závěr potvrzen i rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 163/2022.

³⁴⁸ ŠIMEČEK, op. cit.

³⁴⁹ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

³⁵⁰ FILIP, Václav a Jan LASÁK. § 360 [Přezkum podmínek pro odmítnutí vysvětlení]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 1568–1569.

³⁵¹ FILIP a FYRBACH., op. cit., s. 204.

³⁵² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2023, sp. zn. 14 Cmo 154/2022.

³⁵³ Ibid.

poskytnout mu informace „o záležitostech společnosti“. Takový návrh je neurčitý a nemohl by být projednán, a soud proto musí vyzvat společníka k upřesnění návrhu.³⁵⁴

Řízení o uložení povinnosti poskytnout informace je sporným řízením.³⁵⁵ Soud je žalobou společníka vázán a nemůže mu přisoudit něco jiného nebo více, než čeho se domáhá (§ 153 odst. 2 o. s. ř.).³⁵⁶ Soud tedy nemůže přiznat společníkovi právo nahlížet do dokladů v jiných dnech, na jiném místě nebo v jiné době, než jak to požaduje společník. Rovněž soud nemůže určit dny, místo a dobu pro nahlížení do dokladů nad rámec žalobního petitu, aniž by se toho společník domáhal.³⁵⁷

Soud může v průběhu řízení vyzvat společnost k předložení informací požadovaných společníkem a dalších relevantních podkladů, aby mohl kvalifikovaně rozhodnout o oprávněnosti odmítnutí informací.³⁵⁸ Avšak soud nesmí během řízení umožnit společníkovi seznámení se s požadovanou informací, například prostřednictvím nahlédnutí do spisu v rozsahu zahrnujícím danou informaci, neboť by tím byl zmařen účel řízení a případné rozhodnutí soudu o oprávněném odmítnutí poskytnutí informace.³⁵⁹

Soud posoudí, zda společníkovi náleží právo na poskytnutí požadovaných informací a zda společnosti vznikla povinnost poskytnout mu takové informace či zda společnost oprávněně odmítla poskytnutí informací z důvodu stanoveného zákonem nebo poskytnutí informací bránila jiná skutečnost.³⁶⁰ Soud musí vyhodnotit, zda je společníkův požadavek na poskytnutí informací důvodný, a to ve vztahu ke každé informaci, o níž společník žádá. Také posoudí zda se na společnost vztahuje povinnost vyhotovovat požadované doklady, případně zda společnost disponuje těmito doklady.³⁶¹

Dospěje-li soud k závěru, že informace byly odmítnuty neoprávněně (či jednatel na žádost společníka nijak nereagoval, ač měl společník na informace nárok), uloží společnosti povinnost poskytnout požadované informace společníkovi nebo mu umožnit nahlédnutí do požadovaných dokladů. Společník tedy může dosáhnout tímto způsobem obdržení informací, avšak získá je

---

³⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

³⁵⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2019, sp. zn. 7 Cmo 420/2017.

³⁵⁶ HRNČIŘÍK, Vít. § 153 [Zjištěný skutkový stav jako základ rozhodnutí, vázanost návrhem]. In: SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Jiří DOLEŽÍLEK a kol. *Občanský soudní řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 727.

³⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2779/2014; usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2019, sp. zn. 7 Cmo 420/2017.

³⁵⁸ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 204.

³⁵⁹ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 857.

³⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne, 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

³⁶¹ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2023, sp. zn. 14 Cmo 154/2022.

s určitým časovým odstupem od podání žádosti o informace.³⁶² Rozhodnutí soudu může mít dopad na všechny společníky ve společnosti, a to i přesto, že o určitou informaci žádal pouze jeden společník.³⁶³ Pokud soud shledá, že společníkovi přísluší právo na poskytnutí určité informace, mají na tuto informaci právo i ostatní společníci, požádají-li o ni.

U akciových společností je postup obrany proti neposkytnutí informací rozdílný. Nesouhlasí-li akcionář s odmítnutím vysvětlení, je oprávněn požádat dozorčí radu o přezkum, zda byly splněny podmínky pro odmítnutí vysvětlení či zda splněny nebyly a představenstvo má povinnost podat akcionáři vysvětlení, přičemž dozorčí rada tak učiní na jednání valné hromady a není-li to možné, tak do 5 pracovních dnů. Pokud dozorčí rada nesouhlasí s poskytnutím vysvětlení nebo se k přezkumu nevyjádří v zákonné lhůtě či v případě odmítnutí nebo neposkytnutí informace v dodatečné 15denní lhůtě, může se akcionář obrátit na soud s návrhem a soud rozhodne, zda společnost má povinnost vysvětlení poskytnout či nikoliv. Akcionář se tedy musí nejprve obrátit na dozorčí radu a až poté na soud. To však neplatí, jedná-li se o akciovou společnost s monistickým systémem, neboť tehdy se akcionář může domáhat práva na vysvětlení u soudu již poté, co mu správní rada odmítla požadované vysvětlení (§ 360 odst. 2, 3 a 4 z. o. k.).

Rovněž dle německého práva je společník, kterému nebyly poskytnuty požadované informace, oprávněn obrátit se s návrhem na soud, který rozhodne o tom, zda je společnost povinna informace společníkovi poskytnout či nikoliv (§ 51b GmbHG).

4.3.1. Prekluze

Společník se může obrátit na soud s žalobou o poskytnutí požadovaných informací ve lhůtě jednoho měsíce ode dne oznámení o odmítnutí poskytnutí informace společníkovi, případně zástupci společníka.³⁶⁴ Jedná se o hmotněprávní lhůtu³⁶⁵, tedy jde o lhůtu stanovenou pro uplatnění práva u soudu³⁶⁶. Návrh musí být soudu doručen ještě před uplynutím této lhůty³⁶⁷, nejpozději v poslední den stanovené lhůty a nepostačuje pouze předat v této lhůtě žalobu k poštovní přepravě³⁶⁸. Tato lhůta je relativně krátká a přísná pro společníka, avšak počítá se s tím, že si

---

³⁶² ANTOŠ, op. cit.

³⁶³ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 857.

³⁶⁴ Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2021, sp. zn. 73 Cm 78/2020; závěr potvrzen i v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, sp. zn. 14 Cmo 88/2021.

³⁶⁵ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 8. 2019, sp. zn. 8 Cmo 85/2019.

³⁶⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 4/2000.

³⁶⁷ KAJNAR, op. cit., s. 48.

³⁶⁸ FILIP a FYRBACH, op. cit., s. 204.

společník již při zpracování žádosti o informace připraví dostatečné podklady, které následně může využít i v případě podání žaloby.³⁶⁹

Uplyne-li jeden měsíc ode dne oznámení o odmítnutí poskytnutí informace a společník i přesto podá žalobu, k právu společníka se nebude přihlížet (§ 156 odst. 2 z. o. k.). Tato lhůta je lhůtou prekluzivní³⁷⁰, což znamená, že po jejím marném uplynutí zaniká právo společníka podat žalobu na poskytnutí informace (§ 654 odst. 1 věta první obč. zák.). Zánik tohoto práva představuje důvod pro zamítnutí žaloby.³⁷¹ Zda společník dodržel jednoměsíční lhůtu k podání návrhu, soud zjišťuje jako hmotněprávní podmínku z úřední povinnosti³⁷² Soud totiž přihlédne k zániku práva v důsledku prekluze i tehdy, jestliže to účastník řízení nenamítne (§ 654 odst. 1 věta druhá obč. zák.).

Zanechá-li jednatel společníkovu žádost o informaci bez reakce a nezašle společníkovi oznámení o odmítnutí poskytnutí informace, není to překážkou pro podání žaloby.³⁷³ V takovém případě společníkovi neběží jednoměsíční lhůta k podání žaloby.³⁷⁴

Flídr zastává názor, že úpravu prekluzivní lhůty k podání žaloby je možné vyložit i tak, že se aplikuje jen na požadavek na poskytnutí informace a nikoliv na nahlédnutí do dokladů společnosti. Odůvodňuje to mimo jiné srovnáním s úpravou osobních společností, kde není zákonem stanoveno časové omezení pro domáhání se práva na informace u soudu, což umožňuje společníkům osobních společností podat žalobu v obecné (nejméně tříleté) promlčecí lhůtě.³⁷⁵ Nicméně domnívám se, že minimálně z hlediska procesní opatrnosti by měl společník i v případě odmítnutí nahlédnutí do dokladů podat žalobu v jednoměsíční lhůtě.

Nejvyšší soud uvedl, že prekluzivní lhůta stanovená v § 156 odst. 2 z. o. k. se uplatní nejen na důvody pro odmítnutí poskytnutí informace uvedené v § 156 odst. 1 z. o. k., ale i na ostatní případy, kdy společnost odmítne poskytnout informace z jiného důvodu (např. když daná informace vůbec neexistuje) či dokonce bez uvedení důvodu. Nejvyšší soud dodal, že lhůta k podání návrhu sice není upravena v samostatném paragrafu, ale nachází se ve stejném paragrafu jako zákonné důvody pro odmítnutí informace (je pouze v odlišném odstavci). To však bez dalšího neznamená, že se tato lhůta aplikuje jen na spory vyplývající ze zákonných důvodů pro odmítnutí poskytnutí informací. Zákonodárce v mnohých případech strukturuje paragrafy na relativně

---

³⁶⁹ KUNÁŠEK, Jiří. *Počátek běhu prekluzivní lhůty pro uplatnění práva na informace u soudu (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022)*. Ius Focus [online]. 2023, č. 3 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njuwemjggi2tinrw15uwm>

³⁷⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne, 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

³⁷¹ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2023, sp. zn. 7 Cmo 231/2022.

³⁷² Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.

³⁷³ CHALUPA, REITERMAN a GRINC, op. cit., s. 118.

³⁷⁴ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: HURYCHOVÁ, DOČKAL a EICHLEROVÁ, op. cit.

³⁷⁵ FLÍDR, op. cit., s. 79, 81.

samostatné odstavce, přestože by jednotlivá ustanovení mohl rozdělit do více paragrafů, aniž by tím došlo ke změně významu daných ustanovení.³⁷⁶ Nicméně lze se setkat i s opačnými názory. Flídr s uvedenou argumentací Nejvyššího soudu nesouhlasí a naopak zastává názor, že v případě pochybností by se pravidlo uvedené v konkrétním paragrafu uplatnilo jen na materii uvedenou v tomto paragrafu, nikoliv na jinde se nacházející ustanovení.³⁷⁷ Přikloňuji se však k závěrům Nejvyššího soudu, že je nutné vztáhnout jednoměsíční lhůtu pro podání žaloby i na případy odmítnutí poskytnutí informací z jiných než v zákoně uvedených důvodů, a tedy není nutné, aby tato materie byla upravena v samostatných paragrafech.

Nejvyšší soud konstatoval, že smysl a účel prekluzivní lhůty spočívá v udržení stability vnitřních poměrů ve společnosti, která by mohla být ohrožena, pokud by společník mohl uplatnit právo u soudu v obecné promlčecí době. Lhůta dále apeluje na společníka, aby zhodnotil potřebu, důvodnost a rozsah požadovaných informací, neboť chce-li se společník obrátit na soud, musí tak učinit v poměrně krátké lhůtě. Tím se také předchází nedůvodným, šikanózním žádostem, jimiž by společníci zahlcovali společnost a ohrožovali její činnost. Podle Nejvyššího soudu jsou spory o uložení povinnosti poskytnout informace často složité a vyžadují velké množství informací a dokladů, které musí společnost zajistit.³⁷⁸ Flídr se nicméně nepřiklonil k této argumentaci Nejvyššího soudu, nesouhlasí například s tvrzením, že by se řízením o poskytnutí informace zasahovalo do vnitřních poměrů společnosti, neboť se jedná o řízení o uložení povinnosti, nikoliv řízení ve statusových věcech.³⁷⁹ Ke smyslu a účelu úpravy prekluzivní lhůty se vyjádřil i Vrchní soud v Praze, podle něhož smysl spočívá v motivaci společníků k včasnému výkonu jejich práv a zároveň vyloučení možnosti realizace práva po uplynutí této lhůty. Tato úprava slouží k posílení právní jistoty společnosti i společníků.³⁸⁰

4.3.2. Promlčení

Poskytnuté informace napomáhají společníkům při rozhodování, jak budou na valné hromadě vykonávat hlasovací práva, a zda uplatní vůči společnosti další společnická práva. Pro uplatnění těchto práv běží obecná promlčecí lhůta (§ 629 obč. zák.).³⁸¹

Po dobu řízení o návrhu na uložení povinnosti poskytnout informace neběží promlčecí lhůta pro uplatnění těch práv, která jsou závislá na požadovaných informacích (§ 156 odst. 3

³⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

³⁷⁷ FLÍDR, op. cit., s. 78.

³⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

³⁷⁹ FLÍDR, op. cit., s. 79–80.

³⁸⁰ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, sp. zn. 14 Cmo 88/2021.

³⁸¹ HEJDA, Jan. In: ČÁP, JAHELKA, JOSKOVÁ, HEJDA a VANĚČKOVÁ, op. cit., s. 209.

z. o. k.). To znamená, že u takových práv dojde ke stavení promlčecí lhůty,³⁸² v důsledku čehož se běh promlčecí lhůty pozastaví na celou dobu trvání řízení až do vydání pravomocného rozhodnutí soudu ve věci samé. Po nabytí právní moci rozhodnutí opět pokračuje běh promlčecích lhůt.³⁸³ Jelikož rozhodnutí soudu může ovlivnit všechny společníky, běh promlčecí lhůty se zastavuje ve vztahu ke všem oprávněným společníkům.³⁸⁴

Promlčecí lhůta neběží pouze pro uplatnění práv závislých na požadovaných informacích. Musí se jednat o přímou závislost určitých práv na daných informacích a toto pravidlo nelze aplikovat na situace, kdy požadované informace sice představují důležitý důkazní prostředek, ale nejsou zcela nezbytné a společník může tato práva uplatnit i bez znalosti takových informací. Soud posoudí, zda jsou splněny podmínky pro aplikaci této právní úpravy, pokud bude vznesena námitka promlčení.³⁸⁵ Na požadovaných informacích může být závislé například právo podat společnickou žalobu (§ 157 a násl. z. o. k.) nebo právo dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady (§ 191 a násl. z. o. k.). Dalším příkladem je situace, kdy společník požádá o informaci týkající se účetní závěrky, na níž může být závislé rozhodnutí o právu na podíl na zisku, promlčecí lhůta pro uplatnění tohoto práva se proto staví až do doby, než soud pravomocně rozhodne o oprávněnosti odmítnutí informace.³⁸⁶

Úprava stavení promlčecí lhůty slouží k zajištění ochrany společníka, aby mu kvůli nežádoucímu plynutí času v průběhu řízení nebylo znemožněno uplatňování společnických práv, která závisejí na obdržení potřebných informací.³⁸⁷

Dle Dvořáka však tato úprava není dostatečná a to z toho důvodu, že se zde zákon o obchodních korporacích vyjadřuje pouze ke stavení běhu promlčecích lhůt a nikoliv prekluzivních lhůt.³⁸⁸ K této problematice se vyjadřuje i Kajnar, který uvádí, že pomocí analogie je možné dovodit, že po dobu soudního řízení neběží ani prekluzivní lhůty. Opačný výklad by poškozoval zájmy společníků z důvodu dlouhotrvajících soudních řízení, která mohou probíhat i několik měsíců či let.³⁸⁹ S tímto názorem se ztotožňuji, neboť z důvodu ochrany společníků je třeba úpravu analogicky vztáhnout i na prekluzivní lhůty.

---

³⁸² WEINHOLD, Daniel. *Promlčení a prekluze v soukromém právu*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 221.

³⁸³ LOCHMANOVÁ, Ludmila. § 156. In: BĚLOHLÁVEK, a kol., op. cit., s. 735.

³⁸⁴ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 857.

³⁸⁵ HAVEL, Bohumil. § 156 [Odmítnutí informace a jeho soudní přezkum]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 378.

³⁸⁶ POKORNÁ, Jarmila. § 156 [Odmítnutí práva na informace]. In: LASÁK, DĚDIČ, POKORNÁ, ČÁP a kol., op. cit., s. 857.

³⁸⁷ BACHROŇOVÁ, Nina. In: HEJDA, BACHROŇOVÁ, DIVIŠOVÁ a kol., op. cit., s. 212.

³⁸⁸ DVOŘÁK, op. cit., s. 190.

³⁸⁹ KAJNAR, op. cit., s. 48.

4.4. Neplatnost usnesení valné hromady jako možný důsledek neoprávněného odmítnutí poskytnutí informace

Společník je oprávněn dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady pro rozpor se zákonem, společenskou smlouvou či dobrými mravy (§ 191 z. o. k., § 258 obč. zák.). Toto právo může uplatnit u soudu do tří měsíců ode dne, kdy se dozvěděl nebo mohl dozvědět o usnesení valné hromady, nejpozději však do jednoho roku od přijetí usnesení (§ 259 obč. zák.). Vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady se může společník domáhat pouze tehdy, pokud podal proti usnesení odůvodněný protest s výjimkou situace, kdy společník ze závažného důvodu neměl možnost protest podat (§ 192 odst. 2 z. o. k.). Do rozporu se zákonem, společenskou smlouvou či dobrými mravy se může dostat svolání valné hromady, proces přijímání usnesení či obsah usnesení. Odejmutí či omezení práva společníků na informace nebo bezdůvodné odmítnutí poskytnutí požadované informace může představovat pochybení ve způsobu, jakým valná hromada přijala usnesení.³⁹⁰

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že neposkytnutí informace společníkovi může být porušením právního předpisu a tedy i může odůvodňovat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, jestliže toto porušení mělo závažné právní následky.³⁹¹ Soud musí při posuzování následků neposkytnutí informace vzít v úvahu okolnosti daného případu. Nejvyšší soud se zabýval případem, kdy akcionář požádal představenstvo v souvislosti se schválením účetní závěrky o informaci týkající se vzniku ztráty společnosti, přičemž se jednalo o částku v řádu stamilionů korun. Neposkytnutí informace v takovém případě mohlo mít závažné právní následky, neboť akcionář kvůli neposkytnutí této informace například nemohl uplatnit vůči představenstvu náhradu škody či podat trestní oznámení.³⁹²

4.5. Zrušení účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným soudem z důvodu neposkytnutí informací

Společník je oprávněn podat k soudu návrh na zrušení své účasti ve společnosti, jestliže na něm nelze spravedlivě požadovat další setrvání ve společnosti, není-li jediným společníkem (§ 205 odst. 1 z. o. k.). Posouzení toho, co je možné považovat za spravedlivý důvod pro zrušení

---

³⁹⁰ ŠUK, Petr. § 191 [Neplatnost usnesení valné hromady]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 487–488.

³⁹¹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001; usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Odo 1516/2006.

³⁹² Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

účasti, zákon ponechává na soudu. Účast společníka ve společnosti by v takovém případě skončila právní mocí rozhodnutí soudu.³⁹³

Zrušení účasti společníka soudem je dle Nejvyššího soudu krajním opatřením. Společník by proto měl nejprve uplatnit jiné, mírnější prostředky k ochraně svých práv, pokud jsou mu k dispozici. Mezi mírnější prostředky ochrany patří i žaloba společníka na poskytnutí informace podle ustanovení § 156 odst. 2 zákona o obchodních korporacích. Soud zruší účast společníka ve společnosti, pokud bude toto opatření proporcionální vzhledem k povaze a závažnosti důvodů, kvůli nimž se společník dovolává zrušení účasti, a důsledkům, které by nevyhovění žalobě mělo pro společníka, a rovněž s ohledem na dopady na společnost a ostatní společníky v důsledku zrušení účasti společníka. Soud žalobě nevyhoví, jestliže společník může uplatnit i jiný prostředek k ochraně svých práv, který by pro společnost a ostatní společníky nepředstavoval natolik závažné dopady.³⁹⁴

Podmínka přednostního vyčerpání jiných nástrojů k ochraně práv však neplatí bezvýjimečně a soud musí posoudit okolnosti daného případu. Výjimečně mohou nastat i situace, kdy nelze společníkovi bránit v domáhání se zrušení účasti ve společnosti, aniž by nejprve využil všechny ostatní možnosti k ochraně svých práv. Může se jednat o případ, kdy společnost dlouhodobě a opakovaně znemožňuje společníkovi uplatňování jeho práv a vzhledem k jejímu dosavadnímu chování lze předpokládat, že prostředky k ochraně práv, jež by společník mohl využít, nebudou dostatečně a trvale účinné. Soud musí zkoumat, zda se společnost dopouští protiprávního jednání takové intenzity, že na společníkovi nelze spravedlivě požadovat setrvání ve společnosti.³⁹⁵

Nejvyšší soud shledal, že dostatečným důvodem, pro který nelze spravedlivě požadovat společníkovo setrvání ve společnosti, může být i situace, kdy společnost dlouhodobě a neoprávněně odmítá poskytnout společníkovi požadované informace (společník v projednávané věci žádal o přístup k seznamu odběratelů a dodavatelů a úplnému účetnictví). Nejvyšší soud sice nevyloučil možnost, že případná újma společnosti, spočívající v ohrožení její další existence v případě zrušení účasti společníka a vypořádání jeho podílu, by mohla být závažnější než újma vzniklá společníkovi v důsledku nevyhovění žalobě, nicméně toto nebylo v daném případě naplněno vzhledem k povaze a dlouhodobosti protiprávního jednání společnosti.³⁹⁶

---

³⁹³ HAVEL, Bohumil. § 205 [Zrušení účasti společníka soudem]. In: ŠTENGLOVÁ, HAVEL, CILEČEK, KUHN a ŠUK, op. cit., s. 535.

³⁹⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1950/2017.

³⁹⁵ Ibid.

³⁹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. 27 Cdo 368/2019.

Závěr

Tato diplomová práce se zabývala problematikou práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným a jejím cílem bylo zanalyzovat a zhodnotit úpravu práva společníka na informace. Dílčími cíli této práce bylo také nalézt odpověď na sporné otázky týkající se práva na informace, včetně otázky rozsahu tohoto práva a přístupu společníka k obchodnímu tajemství, otázky odmítnutí poskytnutí informace z důvodu možného způsobení újmy společnosti (resp. z důvodu obchodního tajemství) či otázky použití úpravy prekluzivní lhůty k podání žaloby na poskytnutí informace společníkovi. V následujících řádcích shrnu diplomovou práci a hlavní zjištění z ní vyplývající a poskytnu odpovědi na výzkumné otázky, které tato práce řešila.

V první kapitole jsem vymezila základní pojmy relevantní pro tuto práci, jako je společnost s ručením omezeným, podíl ve společnosti s ručením omezeným a práva a povinnosti společníka spojená s podílem.

Druhá kapitola byla zaměřena na vývoj úpravy práva společníka na informace a na základní porovnání této úpravy v obchodním zákoníku s úpravou v zákoně o obchodních korporacích. Zákon o obchodních korporacích obsahuje na rozdíl od obchodního zákoníku detailnější a rozsáhlejší úpravu práva společníka na informace, což hodnotím kladně, neboť to pomohlo vyjasnit určité výkladové nejasnosti pramenící z minulé úpravy a rovněž tím došlo ke zvýšení právní jistoty a ochrany práv společníků. Podrobnějším porovnáním předchozí a současné právní úpravy jsem se zabývala i v dalších kapitolách této práce.

V úvodu třetí kapitoly jsem popsala samotné právo společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným a jeho význam pro společníka. Právo na informace patří mezi základní práva společníků a je součástí každého podílu. Tvoří jej oprávnění požadovat sdělení informace o záležitostech společnosti, oprávnění nahlížet do dokladů společnosti a informační oprávnění stanovená společenskou smlouvou. Dospěla jsem k závěru, že právo na informace je pro společníka významné především proto, že mu umožňuje kontrolovat společnost a svůj podíl, účastnit se řízení společnosti a uplatňovat další společnická práva.

Dále jsem se zabývala otázkou, jakým způsobem je možné modifikovat právo na informace a jaké limity má taková modifikace. Došla jsem k závěru, že právo na informace sice není možné společníkovi odebrat, nicméně je přípustné určité omezení tohoto práva ve společenské smlouvě. Nesmí tím však dojít k neoprávněnému omezení nebo znemožnění přístupu k informacím a musí zůstat zachován smysl a účel tohoto práva. Z odborné literatury vyplývá, že právo na informace lze zúžit, aniž by byl popřen jeho smysl a účel, maximálně takovým způsobem, že toto právo společníkovi zůstane v rozsahu, v jakém náleží akcionáři právo na vysvětlení, přičemž s tímto

názorem se plně ztotožňuji. Společenská smlouva může vedle zúžení práva na informace upravit i rozšíření tohoto práva či stanovit organizační pravidla pro poskytování informací. Společníci si mohou rovněž ve vedlejší dohodě ujednat, jak budou vykonávat právo na informace, nicméně vedlejší dohoda má závaznost pouze pro společníky účastnící se této dohody, pro ostatní závazná není.

Porovnávala jsem českou právní úpravu práva na informace s úpravou německou, která společníkům přiznává totožná informační oprávnění jako dle českého práva. Upozornila jsem však na skutečnost, že německá úprava navíc stanovuje zákaz odchýlení se od zákonné úpravy. Porovnání jsem rovněž provedla ve vztahu ke slovenské úpravě, kterou jsem připodobnila k předchozí české úpravě v obchodním zákoníku.

Zvláštní pozornost jsem věnovala právu společníka na nahlížení do dokladů společnosti. Toto právo zahrnuje i pořízení kopií dokladů, avšak v případě ověřených kopií si musí sám společník zajistit potřebné podmínky. Společník není oprávněn odnést si originály dokladů mimo místo nahlížení a nemá právo vyžadovat, aby společnost vyhotovila určitý doklad (nemá-li společnost povinnost daný doklad vytvořit).

Následně jsem detailně zanalyzovala rozsah práva na informace, a to mimo jiné s pomocí případů řešených v judikatuře. Společnickovo právo na informace není zcela neomezené a společník může požadovat jen takové informace a nahlížet do takových dokladů, které potřebuje k získání rozumného přehledu o záležitostech společnosti a které mu umožní účinně uplatňovat i ostatní společnická práva. Vyhodnotila jsem, že za záležitosti společnosti lze považovat například informace ohledně majetku, smluv a dluhů společnosti či záležitosti spadající do působnosti orgánů společnosti, nikoliv však soukromé záležitosti a osobní poměry členů orgánů či zaměstnanců společnosti. Zdůraznila jsem rozdíl v úpravě akciové společnosti, neboť akcionáři jsou omezeni na záležitosti projednávané valnou hromadou, což u společnosti s ručením omezeným neplatí.

Zabývala jsem se otázkou, zda společníkovi náleží právo na přístup k obchodnímu tajemství. Na tuto problematiku nenalezneme v odborné literatuře jednotný názor, vymezila jsem proto jednotlivé argumenty. Osobně se přikloňuji se k názoru, který svědčí ve prospěch společníků a jejich přístupu k obchodnímu tajemství. Zdůvodňuji to především absencí výslovné zákonné úpravy, která by zakazovala poskytnutí takových informací společníkům. Podle mého názoru společníci mají oprávněný zájem na zpřístupnění obchodního tajemství, neboť takové informace jsou významné pro fungování společnosti a rozhodování společníků o záležitostech společnosti. Ve společnosti s ručením omezeným není povinně zřizována dozorčí rada, kontrolu činnosti společnosti provádí sami společníci, a proto by pro účely této kontroly měli mít přístup

i k obchodnímu tajemství. Společníci nicméně musí zachovávat utajení obchodního tajemství. Vedle toho však připouštím, že by výjimečně mohlo dojít k omezení přístupu k obchodnímu tajemství (např. u velkých společností či start-upů).

Upozornila jsem na skutečnost, že povinnost poskytnout informace společníkovi má společnost s ručením omezeným a nikoliv jednatel. Jednatel tuto povinnost za společnost realizuje či zajišťuje její realizaci tím, že ji deleguje na jiný orgán nebo zaměstnance společnosti. Zabývala jsem se otázkou povinnosti poskytnout společníkovi ovládající společnosti informace o ovládané společnosti. Není-li ovládající společnost jediným společníkem ovládané společnosti, náleží tato povinnost ovládající společnosti. Naopak pokud je ovládající společnost jediným společníkem ovládané společnosti, přiklonila jsem se k výkladu zastávanému Flídrem, dle něhož tuto povinnost má ovládaná společnost, neboť společníkovi ovládající společnosti by mělo v takovém případě náležet shodné právo na informace k ovládané společnosti jako k ovládající společnosti.

Následně jsem se věnovala způsobům výkonu práva na informace společníkem. Společník je oprávněn toto právo uplatnit na valné hromadě i mimo ni, nesmí jej však zneužívat a vykonávat šikanózním způsobem. Pro žádost o informace není ze zákona stanovena konkrétní forma, může však vyplývat ze společenské smlouvy. Je nezbytné, aby společník ve své žádosti dostatečně určitě popsal požadovanou informaci či doklad, ale zároveň na něj nelze klást nepřiměřené požadavky na specifikaci žádosti, neboť společník nezná do naprostých detailů informace či doklady, se kterými se chce seznámit. Společnost nesmí při poskytování informací bezdůvodně zvyhodňovat ani znevýhodňovat společníky, poskytnuté informace musí být určité, srozumitelné, úplné a pravdivé. Pozornost jsem věnovala i komparaci s úpravou akciových společností a zdůraznila jsem rozdíl spočívající v tom, že akcionář může požadovat a obdržet vysvětlení pouze na valné hromadě. Ve vztahu k poskytnutým informacím jsem vymezila povinnost mlčenlivosti společníka, která vyplývá z povinnosti loajality či může být upravena ve společenské smlouvě. Vyvodila jsem, že společník nemůže zpřístupnit obdržené informace třetím osobám, pokud by tím mohl způsobit společnosti újmu.

V závěru třetí kapitoly jsem se zabývala výkonem práva na informace zástupcem společníka. Společník může pro tyto účely zmocnit jakoukoliv vhodnou osobu, není ve svém výběru omezen žádnými požadavky. Zástupce společníka však musí být zavázán k mlčenlivosti alespoň ve stejném rozsahu jako společník, přičemž jeho povinnost mlčenlivosti může vyplývat ze zákona nebo společník smluvně zaváže zástupce k mlčenlivosti. Společnosti musí být doložena skutečnost, že je zástupce zavázán k mlčenlivosti.

Čtvrtá kapitola byla zaměřena na odmítnutí poskytnutí informací společníkovi, které představuje výjimku z povinnosti společnosti poskytovat informace. Zákon o obchodních

korporacích uvádí dva důvody odmítnutí, a to jedná-li se o utajovanou nebo o veřejně dostupnou informaci. Utajovanými informacemi se zde rozumí nejen informace dle zákona o ochraně utajovaných informací, ale i jiné informace utajované na základě jiných zákonů upravujících povinnost utajení. Veřejně dostupné informace jsou takové, které si společník může opatřit sám a jde o informace zveřejňované na webových stránkách společnosti či ve veřejných rejstřících a seznamech. Upozornila jsem na skutečnost, že v případě utajovaných informací je jednatel povinen odmítnout poskytnutí takových informací, zatímco u veřejně dostupných informací má jednatel pouze možnost jejich odmítnutí. Jednatel musí společníkovu žádost o informace posoudit a oznámit společníkovi, zda informaci poskytne či odmítne. Porovnála jsem i úpravu akciových společností, z níž vyplývají další dva zákonné důvody pro odmítnutí vysvětlení akcionáři, které u společnosti s ručením omezeným nenalezneme.

Vedle zákonných důvodů pro odmítnutí poskytnutí informací nicméně odborná literatura i judikatura dovozuje další důvody pro odmítnutí, které nejsou výslovně upravené v zákoně. Odmítnutí je možné například tehdy, pokud společník žádá o informace v rozporu s organizačními pravidly, šikanózním způsobem, stejná informace již byla společníkovi poskytnuta, nebo o informaci žádá osoba, která není společníkem ani zástupcem společníka zavázaným k mlčenlivosti. Položila jsem si otázku, zda je možné odmítnout poskytnout informace z důvodu, že by zpřístupnění informace mohlo způsobit společnosti újmu, a dospěla jsem k názoru, že nelze odmítnout poskytnutí informace jen z tohoto důvodu, výjimku by však mohly představovat situace, kdy by újma hrozila téměř jistě a nešlo by o pouhou pravděpodobnost vzniku újmy společnosti. Zastávám názor, že jednatel nemůže odmítnout informaci pouze z důvodu, že se jedná o obchodní tajemství. Odmítnutí informací dále není možné ani z tehdy, pokud by poskytnutí informace mohlo přivodit trestní stíhání jednatele nebo jiné osoby.

Zaměřila jsem pozornost na právo společníka obrátit se na soud s žalobou o poskytnutí informace, jestliže se domnívá, že mu bylo neoprávněně odmítnuto poskytnutí informace, nebo pokud nebylo nijak reagováno na jeho žádost o informace. Popsala jsem řízení o uložení povinnosti poskytnout informace, přičemž se jedná o sporné řízení podle občanského soudního řádu. Aktivně legitimovaným k podání žaloby je společník, kterému nebyla poskytnuta informace, o níž žádal, a pasivně legitimovaná je společnost s ručením omezeným (nikoliv jednatel). Zdůraznila jsem, že se vyžaduje, aby společník v žalobě dostatečně určitě specifikoval, jakou informaci požaduje nebo do jakého dokladu chce nahlédnout. Petit musí být přesný, určitý a srozumitelný, aby žaloba byla projednatelná. Porovnála jsem tuto úpravu s postupem obrany akcionáře v případě neposkytnutí vysvětlení, rozdílem je, že akcionář se nejprve musí obrátit na dozorčí radu a až poté na soud. Společník může podat žalobu k soudu v prekluzivní jednoměsíční lhůtě, která běží ode dne

oznámení o odmítnutí poskytnutí informace. Zastávám názor, že tato lhůta se vztahuje nejen na případy odmítnutí poskytnutí informace, ale i na odmítnutí nahlédnutí do dokladů. Dále jsem se přiklonila k názoru, že prekluzivní lhůta platí jak pro zákonné důvody odmítnutí, tak i pro odmítnutí informací z jiných než v zákoně uvedených důvodů. Upozornila jsem, že po dobu soudního řízení neběží promlčecí lhůty pro uplatnění práv závislých na požadovaných informacích, a přiklonila jsem se k názoru, že se tato úprava analogicky uplatní i na prekluzivní lhůty, a to z důvodu ochrany zájmů společníků.

V závěru čtvrté kapitoly jsem věnovala krátký prostor oprávnění společníka dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady v důsledku neoprávněného odmítnutí poskytnutí informace, což je však možné pouze za předpokladu, že odmítnutí informace mělo závažné právní následky. Dále jsem dospěla k závěru, že se společník může domáhat zrušení své účasti ve společnosti soudem, a to i aniž by nejprve využil ostatní prostředky k ochraně, jestliže mu společnost dlouhodobě a neoprávněně odmítá zpřístupnit informace.

Právní úpravu práva společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným obsaženou v zákoně o obchodních korporacích hodnotím kladně. Úpravu považuji za adekvátní, neboť jasným způsobem poskytuje společníkům široké informační oprávnění, díky čemuž mají společníci přístup k relevantním informacím, a mohou tak účinně kontrolovat činnost společnosti a výkon funkce jednatelů a rozhodovat se informovaně o záležitostech společnosti. Kladně hodnotím to, že zákon o obchodních korporacích obsahuje komplexní úpravu práva na informace, na rozdíl od velice stručné úpravy v obchodním zákoníku, současná úprava tedy přinesla posílení právní jistoty společníků. Vyzdvihla bych především úpravu soudního přezkumu při odmítnutí poskytnutí informací nebo neposkytnutí požadovaných informací bez zbytečného odkladu, neboť je tak zajištěna ochrana společníků před svévolným odmítáním a neposkytováním informací.

Seznam použitých zkratk

občanský zákoník nebo obč. zák.	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
zákon o obchodních korporacích nebo z. o. k.	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů
obchodní zákoník nebo obch. zák.	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
občanský soudní řád nebo o. s. ř.	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Listina základních práv a svobod	Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
GmbHG	Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (německý zákon o společnostech s ručením omezeným) ze dne 20. dubna 1892, ve znění pozdějších předpisů
slovenský obchodní zákoník	Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, ve znění pozdějších předpisů
zákon o ochraně utajovaných informací	Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

Učebnice, komentáře, monografie:

BÁNYAIOVÁ, Alena, Josef BENDA, Daniela KOVÁŘOVÁ, Pavel MATES, Stanislav PŘIBYL a kol. *Tajemství v českém právním řádu*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-347-6.

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. a kol. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích. Svazek I*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-451-0.

CSACH, Kristián, Bohumil HAVEL a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-784-4.

CSACH, Kristián, Bohumil HAVEL a Lucia ŽITŇANSKÁ (eds.). *Korporační spory*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-766-9.

ČÁP, Zdeněk, Petr JAHELKA, Lucie JOSKOVÁ, Jan HEJDA a Veronika VANĚČKOVÁ. *Zákon o obchodních korporacích: výklad jednotlivých ustanovení včetně návaznosti na české a evropské předpisy*. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-917-5.

ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ, Irena PELIKÁNOVA a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8.

DĚDIČ, Jan a kol. *Obchodní zákoník: komentář. Díl II. § 93 - § 175*. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002. ISBN 80-7273-071-1.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. ISBN 978-80-7478-633-4.

FALDYNA, František a kol. *Obchodní právo*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-86395-90-1.

FILIP, Václav a David FYRBACH. *Společnost s ručením omezeným*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-231-3.

HEJDA, Jan, Nina BACHROŇOVÁ, Karina DIVIŠOVÁ a kol. *Nový zákon o obchodních společnostech a družstvech: poznámkové znění*. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2013. ISBN 978-80-7263-823-9.

HEJDA, Jan, Libor FINGER, Martin PROSSER, Nina SVOBODOVÁ a Veronika VANĚČKOVÁ. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualiz. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7.

CHALUPA, Ivan, David REITERMAN a Jan GRINC. *Základy soukromého práva VII. Obchodní korporace: veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným*. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-674-6.

JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDOVÁ a Eva DVOŘÁKOVÁ. *Nová společnost s ručením omezeným: právo - účetnictví - daně*. 4. aktualiz. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-3017-7.

JOSKOVÁ, Lucie, Markéta PRAVDOVÁ a Lenka ZACHARDOVÁ. *Likvidace obchodních společností*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-858-0.

KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5.

LÁLA, Daniel. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-778-1.

LASÁK, Jan, Jan DĚDIČ, Jarmila POKORNÁ, Zdeněk ČÁP a kol. *Zákon o obchodních korporacích: komentář*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-881-2.

LAVICKÝ, Petr a kol. *Občanský zákoník 1: komentář. Obecná část (§ 303-654)*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-852-8.

MORAVEC, Tomáš a Lucie ANDREISOVÁ. *Obchodní společnosti pohledem Corporate Governance*. Praha: GRADA Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-1217-3.

PETROV, Jan, Michal VÝTISK, Vladimír BERAN a kol. *Občanský zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-747-7.

POKORNÁ, Jarmila, Zdeněk KOVAŘÍK, Zdeněk ČÁP a kol. *Obchodní zákoník: komentář. I. díl.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. ISBN 978-80-7357-491-8.

POKORNÁ, Jarmila, Jan LASÁK, Josef KOTÁSEK a kol. *Obchodní společnosti a družstva.* 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-867-2.

PRAVDOVÁ, Markéta, Lenka ZACHARDOVÁ, Lola LAŠTOVIČKOVÁ, Eva DVOŘÁKOVÁ a Zuzana ĎURÍKOVÁ. *Postavení jednatele: právní a daňový pohled.* Praha: GRADA Publishing, 2018. ISBN 978-80-247-3150-6.

ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-524-1.

SVOBODA, Karel, Petr SMOLÍK, Jiří LEVÝ, Jiří DOLEŽÍLEK a kol. *Občanský soudní řád: komentář.* 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-828-3.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Jan DĚDIČ, Miloš TOMSA a kol. *Základy obchodního práva.* 3. aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2023. ISBN 978-80-7502-692-7.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Bohumil HAVEL, Filip CILEČEK, Petr KUHN a Petr ŠUK. *Zákon o obchodních korporacích: komentář.* 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6.

ŠTENGLOVÁ, Ivana, Stanislav PLÍVA, Miloš TOMSA a kol. *Obchodní zákoník: komentář.* 13. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-354-7.

VRAJÍK, Michal. *Judikatura Nejvyššího soudu z pohledu nového občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích.* Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-846-8.

VYCHOPENĚ, Jiří. *Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu.* 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7676-348-7.

WEINHOLD, Daniel. *Promlčení a prekluze v soukromém právu.* Praha: C. H. Beck, 2015. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-576-3.

Odborné články:

ELIÁŠ, Karel. *Obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným*. Bulletin advokacie [online]. 1996, č. 8, s. 55–69 [cit. 21.03.2024]. ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/files/176/BA_96_08.pdf

FLÍDR, Jan. *Prekluze informačních práv společníka s. r. o. a povinnost společnosti opatřit si společníkem požadovanou informaci (současně kritická glosa k rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 1385/2022)*. Obchodněprávní revue [online]. 2023, č. 2, s. 77–88 [cit. 08.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgnpw64s7gjpngxzsg4>

HAMPEL, Petr. *Některé novinky v postavení společníka s. r. o. podle ZOK*. Rekodifikace & praxe [online]. 2012, s. 23 a násl. [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/46863/1/2>

JOSKOVÁ, Lucie. *Je ve společnosti s ručením omezeným možný podíl bez hlasovacího práva či práva na podíl na zisku?* Obchodněprávní revue [online]. 2015, č. 9, s. 253–260 [cit. 08.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgvpw64s7hfpxgzsguzq>

ŠIMEČEK, Jan. *Právo společníků společnosti s ručením omezeným na vysvětlení a nahlížení do dokladů společnosti*. Obchodní právo [online]. 2015, č. 9, s. 306–310 [cit. 07.04.2024]. ISSN 1210-8278. Dostupné z: <https://next.codexis.cz/literatura/LT97048>

ŠPAČKOVÁ, Michala. *Právo na vysvětlení ohledně individuálně vyplácených odměn reprezentantů exekutivy akciových společností*. Obchodněprávní revue [online]. 2022, č. 3, s. 153–163 [cit. 09.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gnpxgzrguzq>

ŠTENGLOVÁ, Ivana a Petr ŠUK. *Zvláštní druhy akcií jako nástroj účasti akcionářů na řízení společnosti*. Bulletin advokacie [online]. 2022, č. 7–8, s. 46–52 [cit. 10.04.2024]. ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_7-8_2022_web.pdf

ŠVECOVÁ, Hana. *Práva a povinnosti společníka společnosti s ručením omezeným. Rekodifikace & praxe* [online]. 2015, č. 7, s. 27 a násl. [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/137427/1/2>

Zahraniční literatura:

BAYER, Walter, Peter HOMMELHOFF a Detlef KLEINDIEK. *Lutter/Hommelhoff GmbH-Gesetz: Kommentar* [online]. 21. vyd. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt KG, 2023 [cit. 18.04.2024]. ISBN 978-3-504-38799-0. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.9785/9783504387990/html>

BITTER, Georg, Christian BOCHMANN, Carsten CRAMER, Georg CREZELIUS, Volker EMMERICH a kol. *Scholz Kommentar zum GmbH-Gesetz. II. Band. § 35 - 52* [online]. 12. vyd. Köln: Verlag Dr. Otto Schmidt KG, 2021 [cit. 18.04.2024]. ISBN 978-3-504-38580-4. Dostupné z: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.9785/9783504385804/html>

MAMOJKA, Mojmír a kol. *Obchodný zákonník: veľky komentár. 1. zväzok. § 1 - § 260*. Bratislava: Eurokódex, 2016. ISBN 978-80-8155-065-2.

OVEČKOVÁ, Oľga a kol. *Obchodný zákonník: veľky komentár. Zväzok I. (§ 1 až 260)*. 2. vyd. Bratislava: Wolters Kluwer SK, 2022. ISBN 978-80-571-0436-0.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

ANTOŠ, Michal. *Neposkytnutí informací společníkovi jako důvod pro zrušení jeho účasti ve společnosti*. EPRAVO.CZ [online]. 19. 2. 2019 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/neposkytnuti-informaci-spolecnikovi-jako-duvod-prozruseni-jeho-ucasti-ve-spolecnosti-108887.html>

BASTLOVÁ, Michaela. *Právo společníka na informace dle aktuální judikatury Nejvyššího soudu*. EPRAVO.CZ [online]. 10. 6. 2020 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-spolecnika-na-informace-dle-aktualnijudikatury-nejvyssiho-soudu-111289.html>

HURYCHOVÁ, Kateřina, Tomáš DOČKAL a Kateřina EICHLEROVÁ. *Navigátor - Společnost s ručením omezeným* [online]. ASPI [cit. 07.04.2024]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/16/4056/1/2>

KUNÁŠEK, Jiří. *Počátek běhu prekluzivní lhůty pro uplatnění práva na informace u soudu (Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022)*. Ius Focus [online]. 2023, č. 3 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=njuwemjqgi2tinrw15uwm>

PROUZA, Jiří. *Akcionářská dohoda (shareholders' agreement)*. EPRAVO.CZ [online]. 18. 1. 2019 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/akcionarska-dohoda-shareholders-agreement-108734.html>

ŠVANDA, Matúš. *Drag-along, tag-along, deadlock – vedlejší dohody společníků v praxi*. EPRAVO.CZ [online]. 16. 10. 2018 [cit. 10.04.2024]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/drag-along-tag-along-deadlock-vedlejsi-dohody-spolecniku-v-praxi-108236.html>

3. Seznam použitých právních předpisů

Tuzemské právní předpisy:

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu).

Zahraniční právní předpisy:

Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (německý zákon o společnostech s ručením omezeným) ze dne 20. dubna 1892, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, ve znění pozdějších předpisů.

4. Seznam použité judikatury

Ústavní soud České republiky:

Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. IV. ÚS 2269/21.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2016, sp. zn. IV. ÚS 719/15.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 12. 2011, sp. zn. I. ÚS 3168/11.

Nález Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2001 sp. zn. IV. ÚS 22/01.

Nejvyšší soud České republiky:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne, 22. 11. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1385/2022.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2022, sp. zn. 27 Cdo 1395/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3812/2019.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2020, sp. zn. 33 Cdo 449/2019.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2020, sp. zn. 27 Cdo 368/2019.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 6. 2020, sp. zn. 31 ICdo 36/2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2020, sp. zn. 27 Cdo 2708/2018.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2695/2018.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2018, sp. zn. 27 Cdo 1950/2017.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2791/2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 2017, sp. zn. 27 Cdo 2272/2017.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 29 Cdo 5036/2015.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 3284/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2779/2014.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1592/2011.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 3. 2012, sp. zn. 29 Cdo 1207/2011.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2012, sp. zn. 29 Cdo 3581/2010.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3839/2009.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3009/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1970/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Odo 1516/2006.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2008, sp. zn. 29 Cdo 152/2007.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2003, sp. zn. 29 Odo 396/2002.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. 1. 2002, sp. zn. 29 Odo 400/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 4/2000.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 1996, sp. zn. 3 Cdon 851/96.

Vrchní soudy:

- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 9. 2023, sp. zn. 7 Cmo 150/2022.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 6. 2023, sp. zn. 14 Cmo 154/2022.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 4. 2023, sp. zn. 5 Cmo 36/2023.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2023, sp. zn. 7 Cmo 231/2022.
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 2. 2023, sp. zn. 5 Cmo 5/2023.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 2. 2023, sp. zn. 14 Cmo 159/2022.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 2. 2023, sp. zn. 7 Cmo 7/2022.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 10. 2022, sp. zn. 14 Cmo 163/2022.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 5. 2022, sp. zn. 14 Cmo 314/2021.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 1. 2022, sp. zn. 14 Cmo 88/2021.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne, 13. 10. 2020, sp. zn. 14 Cmo 407/2019.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2020, sp. zn. Ncp 579/2020.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 10. 2019, sp. zn. 8 Cmo 173/2019.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 9. 2019, sp. zn. 7 Cmo 420/2017.
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 8. 2019, sp. zn. 8 Cmo 85/2019.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 8 Cmo 185/2018.
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 11. 2018, sp. zn. 14 Cmo 278/2017.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 8. 2015, sp. zn. 14 Cmo 184/2014.
- Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 22. 10. 2013, sp. zn. 5 Cmo 386/2012.
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 6. 2010, sp. zn. 7 Cmo 384/2009.

Krajské soudy:

- Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. 6. 2022, sp. zn. 73 Cm 110/2021.
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2021, sp. zn. 72 Cm 148/2020.
- Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2021, sp. zn. 73 Cm 78/2020.
- Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2021, sp. zn. 78 Cm 20/2020.

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 2. 2019, sp. zn. 50 Cm 163/2018.

Zahraniční judikatura:

Usnesení Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 29. 5. 2019, sp. zn. 3 Obdo 21/2019.

Usnesení německého Spolkového ústavního soudu ze dne 20. 9. 1999, sp. zn. 1 BvR 636/95.

Usnesení rakouského Nejvyššího soudního dvora ze dne 6. 9. 1990, sp. zn. 6 Ob 17/90.

Název práce, abstrakt a klíčová slova v českém jazyce

Právo společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným

Abstrakt

Tato diplomová práce se věnuje právu společníka na informace ve společnosti s ručením omezeným. Jejím cílem je zanalyzovat a zhodnotit úpravu práva společníka na informace. V práci rovněž dochází k porovnání české právní úpravy s úpravou německou a slovenskou.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. V první kapitole jsou vymezeny základní pojmy relevantní pro tuto práci. Druhá kapitola se zaměřuje na vývoj úpravy práva společníka na informace a porovnává současnou úpravu s předchozí úpravou.

Třetí kapitola popisuje jednotlivá informační oprávnění společníka a význam práva na informace pro společníka. Pozornost je věnována možnostem modifikace práva na informace a jejími limity. Následuje analýza rozsahu práva na informace a zodpovězení otázky, zda má společník právo na přístup k obchodnímu tajemství. V práci je vymezena odpovídající povinnost společnosti poskytnout informace a role jednatele při poskytování informací. Další část je zaměřena na výkon práva na informace společníkem. V souvislosti s tím je prostor věnován i otázce povinnosti loajality společníka a z ní vyplývající povinnosti mlčenlivosti. V závěru kapitoly je pojednáno o zmocnění zástupce společníka k výkonu práva na informace.

Obsahem čtvrté kapitoly je problematika odmítnutí poskytnutí informací společníkovi. Zaměřuje se na zákonné důvody pro odmítnutí poskytnutí informace, ale zmiňuje i další možné důvody pro odmítnutí, které nejsou v zákoně upravené. Práce se dále zabývá právem společníka obrátit se na soud v případě odmítnutí poskytnutí informace či neposkytnutí informace bez zbytečného odkladu a popisuje průběh soudního řízení o uložení povinnosti poskytnout informace. Krátký prostor je věnován možnosti společníka dovolat se neplatnosti usnesení valné hromady v důsledku neoprávněného odmítnutí poskytnutí informace a rovněž možnosti společníka domáhat zrušení své účasti ve společnosti soudem z důvodu dlouhodobého a neoprávněného odmítání zpřístupnění informací společností.

Klíčová slova

Společnost s ručením omezeným, společník ve společnosti s ručením omezeným, právo na informace

Název práce, abstrakt a klíčová slova v anglickém jazyce

The right of a member of a limited liability company to information

Abstract

This diploma thesis deals with the right of a member of a limited liability company to information. Its aim is to analyse and evaluate the regulation of the right of a member to information. The thesis also compares Czech legislation with German and Slovak legislation.

The thesis consists of four chapters. The first chapter defines the basic terms relevant to this thesis. The second chapter focuses on the development of the legal regulation of the right of a member to information and compares the current regulation with the previous one.

The third chapter describes the information rights of the member and the importance of the right to information for the member. Attention is paid to the possibilities of modification of the right to information and its limits. This is followed by an analysis of the extent of the right to information and an answer to the question of whether the member is entitled to have access to trade secrets. The thesis defines the corresponding obligation of the company to provide information and the role of the managing director in providing information. The next part focuses on the exercise of the right to information by the member. Attention is also paid to the question of the member's duty of loyalty and the duty of confidentiality arising therefrom. The end of the chapter is devoted to the authorization of the member's representative to exercise the right to information.

The fourth chapter deals with the issue of refusal to provide information to a member. It focuses on the legal grounds for refusal to provide information and it also mentions other possible grounds for refusal which are not regulated by law. The thesis also discusses the right of a member to file a petition with the court in case of refusal to provide information or failure to provide information without undue delay and describes the court proceedings on the imposition of the obligation to provide information. A short section is devoted to the possibility of the member to claim the invalidity of a resolution of a general meeting as a result of an unauthorized refusal to provide information, as well as the possibility of the member to claim the termination of the member's participation in the company by the court due to the company's repeated and unauthorized refusal to provide information.

Key words

Limited Liability Company, Member of a Limited Liability Company, Right to Information